

Rigsombudsmanden
på Færøerne

Rigsombudsmandens beretning

2025

Rigsombudsmanden

på

Færøerne

Beretning

2025

Scandinavian Print Group
P.O. Pedersens Vej 26
8200 Aarhus N
Telefon: + 45 87 303 303
info@scandinavianprintgroup.dk
www.scandinavianprintgroup.dk

Kort over Færøerne: Umhvørvisstovan
Billeder: Ólavur Frederiksen

ISBN 978-87-999565-9-3
Scandinavian Print Group Aarhus

FORORD

I en årrække udgav Færøernes landsstyre og Rigsombudsmanden på Færøerne i fællesskab en årbog om Færøerne, der i tekst og tal indeholdt en beskrivelse af de færøske samfundsforhold i det forløbne år. Da Hagstova Føroya (Færøernes Statistik) i 1990 begyndte at udgive en omfattende, færøksproget statistisk årbog, ophørte denne fællesudgivelse.

Det var imidlertid Rigsombuddets indtryk, at der ikke mindst i Danmark og i de øvrige nordiske lande var behov for en bredere, ajourført samfundsbeskrivelse af Færøerne. Rigsombuddet har derfor siden 1989 udgivet en årsberetning.

I 2022 besluttede Rigsombuddet at udarbejde en revideret og mere nutidig udgave af årsberetningen, hvor der fortsat er fokus på aktuelle opdateringer inden for de enkelte emner. 2025-udgaven bygger på samme koncept som 2022-udgaven, dog i en opdateret version. Historiske detaljer kan findes i de tidligere udgaver.

2025-udgaven er ikke afgrænset præcist til kalenderåret 2025, da lagmanden udskrev valg til Lagtinget inden afslutningen af redaktionen for dette års beretning. Derfor er oplysninger om landsstyret, Lagtinget, politiske partier osv. og enkelte andre emner opdateret frem til ultimo april 2026. Andre tal og fakta er dog senest opdateret pr. ultimo 2025.

Det er Rigsombuddets håb, at årsberetningen kan fungere som et nyttigt opslagsværk og som en rimelig dækkende beskrivelse af hovedtrækkene i de færøske samfundsforhold.

Årsberetningen findes endvidere i en elektronisk udgave på Rigsombuddets hjemmeside www.rigsombudsmanden.fo, hvor man også kan abonnere på og læse Rigsombuddets periodiske orienteringer.

Uden stor bistand fra en lang række offentlige myndigheder og private institutioner på Færøerne og i Danmark ville det ikke være muligt at udgive de årlige beretninger med ajourførte og relevante oplysninger. Rigsombuddet takker alle, der igen har stillet sig velvilligt til rådighed og bidraget med oplysninger til beretningen for 2025.

Redaktionen er afsluttet ultimo april 2026.

Rigsombudsmanden på Færøerne

Lene Moyell Johansen

Indholdsfortegnelse

F O R O R D	1
Indholdsfortegnelse	2
1 Året der gik – og lidt til	5
2 Land, historie og befolkning	15
2.1 Land og natur.....	15
2.2 Historie – og enkelte nedslag i de dansk-færøske relationer	16
2.3 Befolkning	20
2.4 Religion	23
2.5 Infrastruktur.....	23
3 Politiske og administrative forhold	27
3.1 Færøernes forfatningsmæssige stilling	27
3.2 Udenrigspolitiske forhold	31
3.3 Færøernes Lagting.....	34
3.4 Færøernes landsstyre.....	37
3.5 Folketingsvalg	41
3.6 Danske institutioner på Færøerne	42
3.7 Kommunale forhold	45
4 Økonomi	47
4.1 Aktuelle økonomiske forhold.....	47
4.2 Prisudviklingen	50
4.3 Eksport og import.....	51
4.4 Betalingsbalancen	53
4.5 Landskassens gæld.....	54
4.6 De offentlige finanser	55
4.7 Skatter og afgifter	59

5 Erhverv	64
5.1 Fiskeri.....	65
5.2 Lakseopdræt.....	69
5.3 Fangst- og opdrætsafgifter.....	71
5.4 Skibstrafik.....	72
5.5 Turisme.....	72
5.6 Landbrug.....	75
5.7 Finansierings-, forsikrings- og pensionsvirksomhed.....	76
5.8 Erhvervslivet og ejerformer.....	81
6 Arbejdsmarked	82
6.1 Arbejdsmarkedets forhold og organisering.....	85
6.2 Arbejdsmarkedsordninger.....	87
7 Klima og energi	90
7.1 Klimapolitik.....	91
7.2 Elproduktion.....	93
7.3 Opvarmning.....	96
7.4 Trafik.....	96
7.5 Erhverv.....	97
7.6 Afgifter.....	98
7.7 Naturbeskyttelse.....	98
8 Velfærd	100
8.1 Sociale ydelser mv.....	101
8.2 Velfærdstjenester.....	103
8.3 Børneværn.....	104
8.4 Familieretlige forhold.....	104
8.5 Ældreområdet.....	105
8.6 Boligområdet.....	106
8.7 Integration.....	108

8.8 Ligestilling.....	108
8.9 Frivillige og hjælpeorganisationer på velfærdsområdet.....	109
9 Sundhedsvæsenet.....	111
9.1 Forebyggende sundhedsindsats.....	112
9.2 Den primære sundhedstjeneste	112
9.3 Sygehusvæsenet.....	114
9.4 Andre institutioner.....	114
10 Uddannelse.....	117
10.1 Folkeskolen	118
10.2 Ungdomsuddannelser.....	119
10.3 Videregående uddannelser	120
10.4 Uddannelsesstøtte	122
10.5 Forskning.....	123
11 Kultur	124
11.1 Sprog og traditioner.....	124
11.2 Kunst.....	128
11.3 Sport.....	130
Bilag.....	133

1 Året der gik – og lidt til

Tinganes, Tórshavn

Da udgivelsen af Beretning 2025 blev udsat, bl.a. som følge af udskrivelse af valg til Lagtinget, indeholder dette afsnit også oplysninger fra 2026 frem til afslutningen af redaktionen ultimo april 2026.

For informationer om den løbende udvikling på Færøerne, kan der henvises til Rigsombuddets Orienteringer, der udkommer ca. hver 14. dag, og som kan ses på Rigsombuddets hjemmeside www.rigsombudsmanden.fo, hvor det også er muligt at tilmelde sig abonnement på Orienteringerne.

I 2025 var der fortsat stort fokus på Nordatlanten, både fra dansk og international side. Et af de store emner i færøsk politik i 2025 har været Færøernes forfatningsmæssige status i rigsfællesskabet og § 6-nævnet, der har behandlet spørgsmålet om færøsk WTO-medlemskab. Det politiske landskab har ligeledes været præget af nogle store spørgsmål af indenrigspolitisk karakter, navnlig lovforslagene om en tunnel til Suðuroy, den demografiske udfordring, herunder forhøjelse af pensionsalderen, at få unge til at tilvælge Færøerne efter endt uddannelse, håndtering af problemerne med bolig manglen og økonomisk holdbarhed.

Lovforslag om tunnel til Suðuroy vedtaget

Forslaget om Suðuroytunnelen har været forbundet med langvarig politisk uenighed og debat relateret til finansiering, linjeføring, sikkerhed og naturbeskyttelse. Tilsvarende har forslaget om at forhøje pensionsalderen afstedkommet vedholdende kritik og modstand, herunder fra adskillige fagforeninger. De to sager sås af flere som sammenknyttede, bl.a. fordi koalitionspartiet Framsókn ad flere omgange har tilkendegivet, at partiet af hensyn til holdbarheden i færøsk økonomi kun ville stemme for byggeriet af en tunnel til Suðuroy, hvis pensionsalderen forhøjes.

3. behandlingen af begge lovforslag var sat på dagsordenen den 25. februar 2026, og lovforslaget om forberedelse, projektering og udbud af en tunnel til Suðuroy blev vedtaget med stort flertal (26-0-7). Den daværende lagmand valgte imidlertid at udskrive valg til Lagtinget i umiddelbar forlængelse heraf, og forslaget om at forhøje pensionsalderen nåede dermed ikke til 3. behandling. Han begrundede sin beslutning med, at den grundlæggende tillid blandt koalitionsmedlemmerne ikke havde været til stede den seneste tid, og at grundlaget for at fortsætte koalitions samarbejdet derfor ikke længere eksisterede.

Lagtingsvalg og koalitionsdannelse – og folketingsvalg

Torsdag den 26. marts 2026 blev der afholdt valg til Lagtinget. Fólkaflokkurin blev valgets vinder med en fremgang på 7,8 procentpoint, svarende til 3 mandater. Fólkaflokkurin er det største parti i Lagtinget med 26,7 pct. af stemmerne, svarende til 9 mandater. Sambandsflokkurin fik en fremgang på 1,5 procentpoint og er det næststørste parti med 21,5 pct. af stemmerne, svarende til 7 mandater. Javnaðarflokkurin endte med en tilbagegang på 7,7 procentpoint sammenlignet med seneste lagtingsvalg i 2022. Partiet har således fået 3 mandater færre end i 2022 og er det tredjestørste parti i Lagtinget med 18,9 pct. af stemmerne og 6 mandater. Valgdeltagelsen var på 89,5 pct. mod 88,1 pct. ved valget i 2022

De øvrige partier i den tidligere koalition, Tjóðveldi og Framsókn, havde begge tilbagegang på henholdsvis 0,3 og 0,9 procentpoint. Tjóðveldi bevarede sit mandattal på 6, og Framsókn gik 1 mandat tilbage ift. valget i 2022, hvor de opnåede 3 mandater. Oppositionspartiet Miðflokkurin oplevede også tilbagegang på 1,3 procentpoint, men bevarede 2 mandater som ved seneste valg. Sjálvstýri, der senest blev indvalgt i Lagtinget i 2019, opnåede igen repræsentation i Lagtinget med 1 mandat.

Daværende lagmand Aksel V. Johannesen (Javnaðarflokkurin) anmodede – efter kort tids sonderinger blandt Lagtingets partier om dannelse af et nyt landsstyre – den 30. marts 2026 Lagtingets forkvinde om sin afsked som lagmand. Fólkaflokkurins

formand, Beinir Johannesen, blev derefter udpeget som forhandlingsleder og kunne på et pressemøde den 9. april 2026 præsentere koalitionsaftalen ”*Ansvar, stabilitet og brede aftaler*” mellem Lagtingets tre største partier; Fólkaflokkurin (A), Sambandsflokkurin (B) og Javnaðarflokkurin (C), som han som lagmand, ville stille sig i spidsen for. De tre partier har 22 ud af Lagtingets 33 mandater bag sig. Det nye landsstyre består foruden lagmanden af seks landsstyreområder (se kapitel 3).

Ved valget til Folketinget på Færøerne den 24. marts 2026 blev begge de siddende kandidater – Sjúrdur Skaale fra Javnaðarflokkurin og Anna Falkenberg fra Sambandsflokkurin – genvalgt med hhv. 10.823 og 5.304 personlige stemmer ud af de i alt 29.111 afgivne stemmer. Javnaðarflokkurin og Sambandsflokkurin fik henholdsvis 44,9 pct. og 25,2 pct. af det samlede antal stemmer. Stemmeprocenten ved valget var 75,5 pct. mod 71,3 pct. i 2022.

Rokader i landsstyret

Den 10. marts 2025 blev der gennemført en større rokade på Tjóðveldis poster i Færøernes landsstyre som følge af, at landsstyremedlem for fiskeri- og infrastrukturanliggender, Dennis Holm (Tjóðveldi) den 27. februar 2025 udtrådte af landsstyret. Landsstýrismálanevndin (Lagtingsudvalg der har tilsyn med landsstyrets virksomhed) havde forinden konkluderet, at der ikke var hjemmel til ved bekendtgørelse at ændre kvotefordelingen for blåhvilling, sådan som landsstyremedlemmet havde gjort efter rådgivning fra embedsværket. Af samme grund pointerede Landsstýrismálanevndin, at der ikke var tale om en overtrædelse af loven om landsstyremedlemmers ansvar.

Forkvinde for Tjóðveldi og vicelagkvinde, Sirið Stenberg, blev landsstyremedlem for udenrigs- og erhvervsanliggender i stedet for Høgni Hoydal, som vendte tilbage til Lagtinget. Jóhan Christiansen blev nyt landsstyremedlem for fiskeri- og infrastrukturanliggender. Eiríkur í Jákupsstovu blev nyt landsstyremedlem for social- og kulturanliggender i stedet for Sirið Stenberg.

Daværende lagmand Aksel V. Johannesen besluttede den 4. november 2026 på baggrund af den første anbefaling, der blev afgivet af Reformudvalget (se nedenfor), at reducere antallet af landsstyreområder fra ni til seks pr. 1. december 2025. De daværende landsstyremedlemmer for hhv. justitsanliggender, børne- og uddannelsesanliggender samt fiskeri- og infrastrukturanliggender fratrådte som følge heraf. Den 2. december 2025 gennemførtes den sidste rokade i landsstyret inden Lagtingsvalget i 2026 (se nedenfor under afsnittet om abort).

Reformer af det færøske samfund

Daværende lagmand Aksel V. Johannesen nedsatte den 2. september 2025 et reformudvalg, der løbende skal komme med anbefalinger om reformer til det politiske system, herunder om effektiviseringer af den offentlige sektor. Ifølge lagmandens pressemeddelelse ifm. nedsættelse af udvalget, skal reformerne være baseret på holdbarhed, lige rettigheder og fornuftig udnyttelse af ressourcerne.

Udvalget – hvis formand indtil udskrivelsen af lagtingsvalget i 2026 var Ben Arabo, der opstillede og blev valgt til Lagtinget for Javnaðarflokkurin – består af politisk udpegede repræsentanter fra den færøske forsknings- og uddannelsessektor, fagforeninger og erhvervslivet. Udvalget består af et sekretariat under Fíggjarmálaráðið (landsstyreområdet for finansanliggender). Reformudvalgets arbejdsforsætter under det nye landsstyre.

Rigsfællesskabets fremtid

Debatten om relationerne mellem Færøerne og Danmark har fyldt i løbet af 2025, især som følge af lanceringen af ”det nationale kompromis”, som fem af Lagtingets seks partier i begyndelsen af 2025 overordnet blev enige om. Kompromisset forudsætter, at der efter forhandling med den danske regering etableres en ny ordning med Danmark, der skal give Færøerne udvidede udenrigspolitiske beføjelser og mulighed for selvstændigt medlemskab af internationale organisationer. Samtidig er det flere gange blevet fremhævet, at der ikke foreligger en skriftlig aftale mellem partierne eller en færdig model, og at kompromiset mere må forstås som en fælles politisk position frem for en konkret plan.

På trods af den overordnede enighed om retningen har der været betydelige forskelle mellem partiernes tilgange. Der synes således at have været enighed om, at Færøerne skal etableres som en selvstændig stat i et nyt samarbejde med Danmark. Derimod synes partierne at være delte i spørgsmålet om fx bevarelse af eksisterende ordninger, om og i givet fald hvilke sagsområder Færøerne konkret skal overtage fra danske myndigheder, eller hvordan og hvornår sådanne overtagelser i givet fald skal finde sted, økonomiske konsekvenser mv. Det er ligeledes ikke afklaret, hvordan en eventuel ny ordning juridisk tænkes etableret, herunder forholdet til grundloven. Spørgsmålet om inspiration fra bl.a. den dansk-islandske forbundslov har været inddraget i debatten. Flere centrale aktører har i løbet af året tilkendegivet, at arbejdet med det nationale kompromis måtte forventes at strække sig over en længere årrække end oprindeligt forudsat.

Sambandsflokkurin har ikke deltaget i de videre drøftelser mellem partierne om det nationale kompromis og har fastholdt, at partiet ikke vil medvirke til en proces, hvor udtræden af rigsfællesskabet og grundloven er en forudsætning eller et mål.

I ABC-koalitionens aftale fra april 2026 nævnes det nationale kompromis ikke, hvorimod vægten er lagt på Færøernes behov for udenrigspolitiske beføjelser, og at koalitionen derfor er enig om at indlede forhandlinger med den danske regering med det formål, at Færøerne opnår medlemskaber i internationale organisationer, og at Færøerne får fastslået selvbestemmelsesret i alle forhold, der vedrører Færøerne.

Indførelse af sanktioner mod og indgåelse af fiskeriaftale med Rusland

Lagtinget vedtog den 2. december 2025 en ændring af lagtingslov om begrænsende tiltag ifm. angreb på Ukraine, der giver landsstyret hjemmel til fx at forbyde skibe fra de russiske rederier Murman SeaFood og Norebo JSC at fiske i færøsk farvand og anløbe færøske havne. Forslaget affødte langvarige og intense debatter mellem støtter og modstandere både i Lagtinget og i medierne op til vedtagelsen.

Daværende landsstyremedlem for udenrigs- og kulturanliggender, Sirið Stenberg (Tjóðveldi), besluttede den 30. december 2025, efter rådførsel med Lagtingets Udlandsudvalg, at Færøerne fra den 1. januar 2026 skulle iværksætte opdaterede begrænsende tiltag mod fysiske og juridiske personer samt enheder, som fx vurderes at have begået handlinger eller medvirket til aktiviteter, der har til formål at påvirke stabiliteten i lande i Europa, svarende til foranstaltninger iht. EU-forordning 2024/2642 fra oktober 2024. Foranstaltningerne omfatter bl.a. skibe fra de nævnte rederier, Murman Seafood og Norebo JSC, samt skibe i den russiske skyggeflåde, der således forbydes adgang til færøsk farvand og færøske havne.

Færøerne og Rusland indgik samtidig den 30. december 2025 aftale om fiskerisamarbejdet for 2026. Sirið Stenberg, sammenfattede i et interview med KVF den 20. november 2025 hovedelementerne i den balance, man har haft i sagen: At Færøernes linje hele tiden har været at holde fast i en fiskeriaftale med Rusland og samtidig følge de begrænsende tiltag, som EU og nabolandene vedtager, idet man ønsker at være en tillidsvækkende allieret.

Færøske kvinder får ret til abort

Lagtinget vedtog med den 4. december 2025 et lagtingslovforslag, der fra 1. juli 2026 giver kvinder ret til abort inden udgangen af 12. graviditetsuge. Efter tidligere forsøg på at få opdateret abortloven fra 1956, endte 17 lagtingsmedlemmer denne gang med at stemme for og 16 imod (ingen undlod).

Op til 3. behandlingen af forslaget blev der den 2. december 2025 gennemført en rokade i landsstyret. Rokaden og dens konsekvenser for bemanningen i Lagtinget medvirkede til, at abortforslaget endte med at blive vedtaget. Det gav anledning til markante politiske tilkendegivelser fra modstanderne af forslaget og principielle diskussioner om især den daværende lagmands angiveligt taktiske træk ift. de folkevalgte mandater mhp. at sikre vedtagelsen af forslaget. Ifølge iagttagere løste lagmanden hermed *"en stærk hovedpine"* internt i Javnaðarflokkurin. Lagmanden understregede imidlertid over for flere medier, at rokaden udelukkende handlede om, at Súsanna Bertholdsen bad om at blive fritaget fra hvervet (som landsstyremedlem, red.), hvilket han tog til efterretning.

Flerårsaftale for politi og anklagemyndighed

Flerårsaftalen om politi- og anklagemyndighedens økonomi for 2026–2030, der blev indgået den 4. december 2025, indebærer bl.a. 1,5 mia. kr. i ekstra bevillinger på tværs af riget frem mod 2030 og betyder for Færøerne flere ansatte i politiet, en yderligere anklager, opgraderede IT-systemer, sikring af maritim kapacitet, SSP-uddannelse på Færøerne m.m.

Færøerne har sendt officiel ansøgning om WTO-medlemskab

Landsstyret ansøgte formelt den 20. november 2025 om medlemskab af Verdenshandelsorganisationen, WTO. Ansøgningen blev i en pressemeddelelse samme dag af daværende landsstyremedlem for udenrigs- og erhvervsanliggender, Sirið Stenberg (Tjóðveldi), betegnet som et stort skridt for Færøerne, som vil vise sig værdifuldt i det fortsatte arbejde med at sikre adgang for færøsk eksport til markeder i hele verden. Sirið Stenberg estimerede, at den samlede optagelsesproces, med lidt held, vil vare 3 år.

Ansøgningen kom i forlængelse af afgørelsen fra § 6-nævnet den 10. september 2025 om, at et færøsk WTO-medlemskab i eget navn er foreneligt med Færøernes forfatningsmæssige status, såfremt Færøerne af regeringen blev givet adgang til medlemskab som et særskilt toldområde. Regeringen gav sin formelle godkendelse den 20. november 2025.

Lettere adgang for færøske fiskeprodukter til Kina og Brasilien

Færøerne har indgået hhv. to sundhedsprotokoller med Kina, der udvider færøsk eksport til Kina med vildtfanget fisk, fiskeolie og -mel, og en veterinæraftale med Brasilien, så Færøerne kan eksportere fiskeprodukter til det brasilianske marked.

Delaftale 2 om Arktis og Nordatlanten

Regeringen og aftalepartierne bag forsvarsforliget blev i oktober 2025 i tæt samarbejde med det færøske landsstyre og Grønlands Naalakkersuisut enige om Delaftale 2 om Arktis og Nordatlanten med nye investeringer for 27,4 mia. kr. For Færøerne er der bl.a. enighed om at etablere et yderligere nordatlantisk søkabel, der forbinder Danmark og Grønland bedre, og at regeringen og landsstyret hurtigst muligt drøfter mulighederne for, at søkablet også knyttes op til teleinfrastrukturen i Færøerne.

Fælles dansk-færøsk formandskab for Nordisk Ministerråd 2026

Danmark og Færøerne har i fællesskab formandskabet for Nordisk Ministerråd i 2026. Statsminister Mette Frederiksen og daværende lagmand Aksel V. Johannesen præsenterede under Nordisk Råds session i oktober 2025 formandskabsprogrammet ”Forbundne i skiftende tider”, hvor omdrejningspunktet er nordisk sammenhold, sikkerhed og beredskab – særligt i lyset af Ruslands fremfærd i Ukraine. I statsministerens og lagmandens forord til programmet udtrykkes der også et tydeligt fælles mål om at ligestille Færøerne, Grønland og Åland i det nordiske samarbejde ved en opdatering af Helsingforsaftalen. Der er under Nordisk Ministerråd nedsat et udvalg, som skal udarbejde forslag til konkrete ændringer af Helsingforsaftalen mhp. årsmødet i oktober 2026.

Fast plads i Nordisk Råds formandskab

Efter enstemmig beslutning af Nordisk Råds formandskab den 11. juni 2025, har Færøerne, Grønland og Åland fra januar 2026 fået hver deres faste plads i formandskabet.

Overtagelse af sagsområdet søretten

Færøerne overtog den 29. juli 2025 (Olaidag) sagsområdet søretten. Ifølge landsstyret blev et mangeårigt arbejde med at overtage hele det lovmæssige, udøvende og finansielle ansvar for søretten dermed afsluttet.

Rigsmøde og kontaktudvalgsmøde på Færøerne

Færøerne havde formandskabet for Udenrigs-, Sikkerheds- og Forsvarspolitisk Kontaktudvalg i 2025 og havde den 16.-17. juni 2025 værtskabet for det halvårige rigsmøde og kontaktudvalgsmøde mellem landsstyret, regeringen og Grønlands Naalakkersuisut. På rigsmødet drøftede parterne samarbejdet i rigsfællesskabet og orienterede om den økonomiske og politiske udvikling i landene, og på kontaktudvalgsmødet blev den udenrigs- og sikkerhedspolitiske situation drøftet.

Besøg af kongefamilien

Kong Frederik, Dronning Mary og Prinsesse Josephine besøgte den 11.-13. juni 2025 Færøerne, hvilket var første gang siden tronskiftet. Kongefamilien blev modtaget af daværende lagmand Aksel V. Johannesen, der også fulgte kongefamilien rundt på øerne. Kongeparret gæstede bl.a. Tórshavn, Vágur, Fámjín, Tvøroyri og Eiði og fik mulighed for at genbesøge mange sider af det færøske samfund. I sin velkomsttale til kongefamilien tilkendegav daværende lagmand, at *"Færøerne og Danmark er forbundet af mere end blot geografiske bånd – det er et fællesskab, der bygger på fælles historie, kultur og gensidig respekt."* Også kongen kom i sin tale ved besøgets traditionelle festmiddag ind på relationerne mellem landene: *"Et hav af familiebånd binder os sammen på tværs af det hav, der skiller os ad. De bånd gør os stærkere. For ingen er en ø."*

Nordisk topmøde på Færøerne om sikkerhed i Nordatlanten

Den 12. maj 2025 blev der afholdt et sikkerhedspolitisk topmøde mellem daværende lagmand Aksel V. Johannesen, statsminister Mette Frederiksen, formand for Naalakkersuisut i Grønland, Jens-Frederik Nielsen, Islands statsminister Kristrún Mjöll Frostadóttir og Norges statsminister Jonas Gahr Støre (sidstnævnte deltog virtuelt).

Mødet fandt – med statsministerens ord – sted på baggrund af den aktuelt meget alvorlige sikkerhedspolitiske situation, hvor de internationale spændinger tager til, uroen bliver større, farligheden tager til – også i denne del af verden.

Herrelandsholdet i håndbold kvalificerede sig til EM-slutrunden

Det færøske herrelandshold i håndbold kvalificerede sig i maj 2025 til EM-slutrunden i januar 2026 i Norge, hvor holdet leverede en historisk præstation og hentede sin første sejr ved en slutrunde nogensinde. Færøerne sluttede dog som nummer 3 i gruppen med 3 point og mistede dermed muligheden for at gå videre til mellemrunden.

Kvindelandsholdet i håndbold har kvalificeret sig til EM-slutrunden

Det færøske kvindelandshold i håndbold har med placeringen som nummer to i holdets kvalifikationsgruppen kvalificeret sig til EM-slutrunden, der afvikles fra 3. til 20. december 2026 i Polen, Rumænien, Tjekkiet, Slovakiet og Tyrkiet.

Nordisk Råds filmpris og litteraturpris 2025 gik til Færøerne

Filmen *"Seinasta paradís á jørð"* (Det sidste paradís på jord) af instruktør og manuskriptforfatter, Sakaris Stórá, manuskriptforfatterne Mads Stegger og Tommy

Oksen samt produceren Jón Hammer vandt Nordisk Råds filmpris 2025. Litteraturprisen gik til Vónbjørt Vang for digtsamlingen ”Svørt orkidé” (Sort orkidé).

Årets Danske Tale 2025 gik til Heini í Skorini

Lektor i international politik ved Fróðskaparsetur Føroya (Færøernes Universitet), Heini í Skorini, vandt prisen ”Årets Danske Tale” i 2025 for talen ”Diktatorer i uniformer og techgiganter i hættetrojer” om demokratiets nye trusler.

PAZ fik to Michelin-stjerner

Restaurant PAZ fik to stjerner ved Michelin-uddelingen for nordiske restauranter i Odsherred den 16. juni 2025. Restauranten, der åbnede i Tórshavn i begyndelsen af april 2025, ejes og drives af den færøske stjernekok Poul Andrias Ziska og den færøske erhvervsmand Leivur Samuelsen. Poul Andrias Ziska har opnået international anerkendelse for sit arbejde med lokale råvarer og har tidligere sammen med restaurant KOKS, hvor han var køkkenchef, modtaget to Michelin-stjerner.

A.P. Møller Fonden har bevilget 35. mio. kr. til et oceanarium

A.P. Møller Fonden og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal har bevilget 35 mio. kr. til opførelsen af et nyt oceanarium på Færøerne, der bliver placeret i Tórshavn. Formålet med projektet er, at oceanariet vil huse akvarier med forskellige havdyr fra Nordatlanten og Arktis, samt fungere som centrum for forskning og formidling om det færøske havmiljø. Tórshavns Kommune, Betri Fonden, Lagtinget og Folketinget har bidraget med alt ca. 40 mio. kr. til projektet. Flere af Færøernes store maritime virksomheder har også bidraget til projektet.

Kort over Færøerne (Umbvörðisstovan)

2 Land, historie og befolkning

Der er cirka 70.000 får på Færøerne

2.1 Land og natur

Færøerne - Føroyar - er beliggende i det nordlige Atlanterhav omtrent midtvejs mellem Skotland, Island og Norge. Sejlafstanden til Hirtshals er ca. 1.100 km.

Færøerne består af 18 øer adskilt af smalle sund. 16 af øerne er beboede. Det samlede areal er på 1.396 km² (afhængig af opgørelsesmetode) eller lidt større end Lolland. Den største ø er Streymoy (374,9 km²) med hovedstaden Tórshavn.

Fra Færøernes nordligste punkt til det sydligste punkt er der 118 km, og afstanden øst-vest er 79 km. Øernes højeste punkt, Slættaratindur, er 880 meter højt og ligger på øen Eysturoy. Landet ligger gennemsnitlig ca. 250 meter over havoverfladen, og den samlede kystlinje er 1.289 km. (afhængig af opgørelsesmetode). Det samlede havområde er på omkring 300.000 km².

Færøerne er en del af det nordatlantiske basaltområde, der omfatter Nordøstirland, Vestskotland, Island, Jan Mayen samt dele af Øst- og Vestgrønland. Øerne er et tidligere vulkansk område og består af udbrudsprodukter fra vulkansk virksomhed. Det har givet øerne en karakteristisk opbygning af skiftende lag af lava og tuf.

Klimaet er oceanisk – mildt, fugtigt, ustadigt, tåget og stormfuldt. Øerne er beliggende i Golfstrømmen, og det giver begrænset temperaturforskel mellem vinter og sommer. Gennemsnitstemperaturen i Tórshavn i koldeste og varmeste måned er henholdsvis 3,4° C og 10,5° C. Is på havet er ukendt ved Færøerne, og selv det indre af vigene fryser sjældent til.

Vindstilhed kan indtræffe i sommermånederne, men varer som regel kun kort tid. Stormende vinde kan optræde på alle tider af året, men er hyppigst i efterårs- og vintermånederne. Tåge forekommer ofte i sommermånederne. Den gennemsnitlige nedbørsmængde er omkring 1.300 mm om året i Tórshavn eller knap det dobbelte af Danmark.

Plantevæksten er sparsom, præget af øernes beliggenhed og klima. Størstedelen af landet består af græsheder og fjeldmoser, mens kun en lille del er opdyrket. Vandet langs kysten er næringsrigt, og der gror tætte, brune tangskove. På grund af øernes isolerede beliggenhed siden seneste istid er dyrelivet forholdsvis begrænset. Der er ikke officiel statistik på antallet af får på Færøerne, men det anslås til ca. 70.000. Derudover findes kvæg og heste. Der er et rigt fugleliv, især af søfugle som søpapegøje, lomvie, alk, ride og sule.

Blandt de almindeligste fiskearter i havet omkring Færøerne er torsk, kuller, sej, rødfisk, brosme, lange, blåhvilling og i perioder makrel og sild samt fladfiskene helleflynder, rødtunge og rødspætte. I elve og søer kan der fanges havørred og enkelte steder fjeldørred og laks. Foruden fisk er der sæler og hvaler i farvandene omkring Færøerne.

2.2 Historie – og enkelte nedslag i de dansk-færøske relationer

Ifølge overlevering var det irske munke, der som de første – angivelig i det 8. århundrede – opdagede og bosatte sig på Færøerne medbringende de første får. Der er dog ikke hidtil fundet mindesmærker eller andet, der kan understøtte denne overlevering, og nyere botaniske undersøgelser og arkæologiske fund peger på, at Færøerne blev befolket under to perioder – den første fra 300-tallet til 500-tallet og den anden fra sidst i 500-tallet til 700-tallet.

Nutidens færinger er efterkommere af nordmænd, der koloniserede øerne fra omkring år 800. Allerede omkring år 900 etableredes en lovgivende og dømmende forsamling, Lagtinget, der anses for at være Europas ældste fortsat fungerende parlament.

Fra 1035 blev Færøerne norsk skatteområde, og fra 1271 kom Færøerne under norsk ret. Da Norge i 1380 kom under dansk krone, fulgte Færøerne med. Ved Kielerfreden i 1814, hvor Danmark måtte afstå Norge til Sverige, forblev Færøerne under dansk krone og fik fra 1816 status som et amt. Lagtinget blev ophævet, og Færøerne blev tættere tilknyttet Danmark ved grundloven i 1849, som trådte i kraft på Færøerne i 1850.

Den færøske nationalbevidsthed udviklede sig på dette tidspunkt, hvilket især blev synliggjort ved, at den færøske præst og filolog V.U. Hammershaimb udviklede en ortografi for det færøske skriftsprog i 1846, som blev taget i brug ved udgivelsen af de første færøske aviser.

Lagtinget blev genoprettet i 1854, og den færøske nationalbevægelse blev styrket i tiden op til og efter århundredskiftet.

Det første færøske selvstændighedsparti, Sjálvstýrisflokkurin, blev grundlagt i 1906 af en del af Lagtingets medlemmer som modvægt til det liberale, danskvenlige parti Sambandsflokkurin, der ligeledes blev stiftet i 1906. Sjálvstýrisflokkurin fik et egentlig politisk program i 1909, hvis hovedformål var, at færinger fik så meget indflydelse og selvstændighed i egne anliggender som muligt.

Under anden verdenskrig blev Danmark besat af tyskerne, og Storbritannien tog kontrollen over Færøerne. Færøerne og Danmark blev dermed afskåret, og danske myndigheder kunne ikke varetage deres opgaver på Færøerne. Der blev derfor etableret en midlertidig styrelsesordning, hvorefter Lagtinget sammen med amtmanden varetog den lovgivende magt.

Flaget Merkið, der blev lavet af færøske studerende i København i 1919, blev anerkendt af Storbritannien under krigen og blev med hjemmestyreloven fra 1948 officielt anerkendt som Færøernes nationale flag. Flaget bliver fejret hvert år på den færøske flagdag den 25. april.

Færøernes flag, Merkið

Da krigen sluttede, ønskede Færøerne ikke at vende tilbage til den tidligere status som dansk amt, og der blev indledt forhandlinger mellem repræsentanter for partier i Lagtinget og den danske regering¹. Det var ikke muligt at opnå enighed mellem den færøske og den danske forhandlingsdelegation om en ny ordning, ligesom der ikke kunne opnås enighed internt på den færøske side om en fælles tilgang. Resultatet blev, at Lagtinget vedtog, at der skulle afholdes en folkeafstemning, hvor man skulle stemme om regeringens endelige forslag af den 25. marts 1946 eller løsrivelse.

Folkeafstemningen fandt sted den 14. september 1946. Af de i alt 17.540 stemmeberettigede vælgere stemte 5.660 (48,6 pct.), svarende til 32,3 pct. af de stemmeberettigede, for løsrivelse, mens 5.499 (47,2 pct.), svarende til 31,4 pct. af de stemmeberettigede, stemte for regeringens forslag. 481 (4,1 pct.) stemmer var ugyldige. Valgdeltagelsen var på 66,4 pct.

¹ Afsnittene om folkeafstemningen bygger på "Rigsfællesskabet" af Frederik Harhoff, 1993 og "Rigsfællesskabet mellem Danmark og Færøerne" af Jákup Thorsteinsson og Sjúrdur Rasmussen fra Folketingets Festskrift i anledning af grundlovens 150-års jubilæum, 1999.

Lagtinget var splittet i spørgsmålet om en fælles reaktion på folkeafstemningen og kunne ikke nå til enighed herom. Med én stemmes flertal vedtog Lagtinget den 21. september 1946 en udtalelse, hvorefter suveræniteten over Færøerne var på Færøerne, og der blev samme dag fremsat et beslutningsforslag, hvorefter Lagtinget på baggrund af folkeafstemningens udfald bl.a. ville erklære Færøerne for en selvstændig stat og påbegynde gennemførelsen af folkets vilje. Øvrige lagtingsmedlemmer fandt, at dette var i strid med grundloven og dermed ulovligt.

Den danske regering tilkendegav, at Lagtingets udtalelse af den 21. september 1946 var ugyldig, og at selve folkeafstemningen hverken i sig selv medførte en ny folkeretlig eller statsretlig stilling for Færøerne, eller gav Lagtinget hjemmel til ensidigt at indføre en sådan nyordning. En ensidig handling af denne karakter ville ifølge regeringen være ulovlig og ville ikke kunne anerkendes af regeringen. Enhver ændring i den hidtidige ordning måtte ifølge regeringen ske gennem forhandlinger.

Da Lagtingets flertal til trods herfor fortsatte arbejdet med at udmønte etableringen af den selvstændige færøske stat, fandt regeringen det nødvendigt, at kongen brugte sin ret til at opløse Lagtinget og udskrive nyvalg hertil. Efter valget den 8. november 1946 var der ikke længere flertal i Lagtinget for løsrivelse, og der blev herefter optaget forhandlinger mellem danske og færøske repræsentanter, som resulterede i etableringen af hjemmestyreloven for Færøerne i 1948, jf. kap. 3.

Færøerne har siden hjemmestyrets indførelse overtaget den lovgivende og administrative myndighed på en væsentlig del af de områder, som berører den færøske borgers dagligdag.

Færøerne blev i slutningen af 1980'erne ramt af en dyb økonomisk krise, herunder i fiskerierhvervet, som medførte en krise i banksektoren, der fortsatte ind i 1990'erne. Der blev i 1992-94 iværksat en række initiativer for at redde de to færøske banker Sjóvinnubankin og Føroya Banki fra økonomisk sammenbrud. Landsstyret lånte i perioden betydelige beløb af staten bl.a. med henblik på indskud i og besiddelse af ejerkapital i bankerne via Finansieringsfonden af 1992, som blev etableret af staten og landsstyret ifm. bankredningerne.

Bankerne blev sammenlagt i 1994. Forinden var der i 1993 sket et aktiebytte mellem Den Danske Bank, der var majoritetsaktionær i Føroya Banki, og Finansieringsfonden af 1992, så Den Danske Bank afgav aktiemajoriteten i Føroya Banki, mod at modtage en minoritetsaktiepost i Sjóvinnubankin. Undervejs i forløbet viste det sig, at bankerne havde behov for langt større kapitaltilførsel end anslået, og bankredningerne og

aktiebytteaftalen gav anledning til betydelig offentlig debat på Færøerne, herunder i Lagtinget, med krav om en uvildig undersøgelse af banksagen.

Efter forhandlinger mellem regeringen og landsstyret vedtog Folketinget i juni 1995 lov om undersøgelse af den færøske banksag. Undersøgelseskommissionen fik bl.a. til opgave at klarlægge det samlede begivenhedsforløb ifm. bankredningerne og frem til sammenlægningen af bankerne i 1994, herunder navnlig omstændighederne omkring aktiebyttet.

I januar 1998 afgav undersøgelseskommissionen sin rapport, der var kritisk over for Den Danske Banks, Finansieringsfondens og flere danske myndigheder og institutioners rolle i sagen. I juni samme år indgik regeringen og landsstyret en aftale, der lukkede udeståender mellem regeringen og landsstyret i relation til banksagen. Landsstyrets gæld til staten blev bl.a. nedskrevet med 900 mio. kr., og 500 mio. kr. blev konverteret til et rente- og afdragsfrit lån, der skulle afskrives helt efter 20 år, såfremt der ikke på det tidspunkt var startet udvinding af råstoffer på Færøerne. Afskrivningen af lånet skete i 2018.

Under den økonomiske krise i 1992-93 faldt lønningerne med ca. 20 pct. Omkring 10 pct. af befolkningen blev arbejdsløse, og omkring 10 pct. af befolkningen udvandrede fra Færøerne.

Bankkrisen og den belastning af forholdet mellem Færøerne og Danmark, som krisen medførte, var medvirkende til, at Færøerne i 2000 fremsatte ønske om selvstændighedsforhandlinger med den danske regering. Den danske regering ville under forhandlingerne ikke imødekomme ønsket om det færøske forslag til en model for nedtrapning af statens tilskud til Færøerne over en årrække, men lagde op til en nedtrapning over fire år. Dette, sammen med andre uenigheder, førte til, at forhandlingerne endte resultatløse efter fire forhandlingsmøder.

I forlængelse heraf indledtes arbejdet med at ændre lovgrundlaget for at overtage yderligere sagsområder, som resulterede i loven fra 2005 om de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder. Overtagelsesloven kan ses i bilag nr. 3.2.

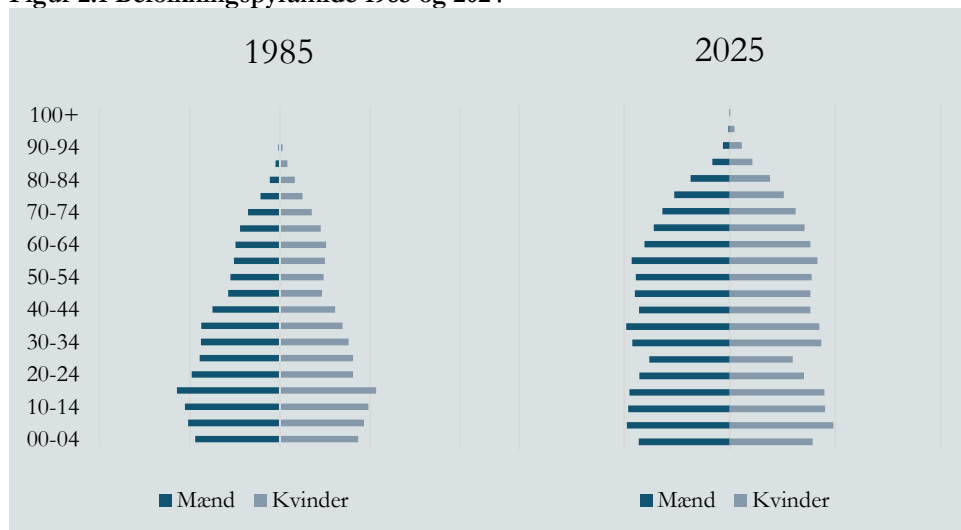
2.3 Befolkning

Færøernes befolkning udgjorde 54.870 personer pr. den 1. november 2025. Heraf boede 23.471 i Tórshavn kommune og 5.527 personer i Klaksvík kommune, som er den næststørste kommune på Færøerne. Omkring 53 pct. af befolkningen bor således

i de to største kommuner, heraf 43 pct. i Tórshavn kommune, mens de resterende indbyggere er fordelt i de øvrige 27 kommuner. Der er mere end 2.300 flere mænd end kvinder på Færøerne. De første 15 leveår er der ikke en væsentlig procentvis forskel mellem kønnene, men der sker en ændring i aldersgruppen 20-29 år, hvor unge rejser til Danmark og andre steder for at uddanne sig. Omkring halvdelen af dem, der rejser til udlandet for at uddanne sig, vender tilbage til Færøerne.

Ligesom nabolandene oplever Færøerne en stigning i den ældre del af befolkningen og et fald i befolkningen i den arbejdsdygtige alder. Figur 2.1 viser befolkningspyramiderne per 1. januar 1985 og 2024.

Figur 2.1 Befolkningspyramide 1985 og 2024

Kilde: Hagstova Føroya

I 2023-24 var den forventede levealder for færøske mænd 81,3 år, mens den for færøske kvinder var 84,9 år (udjævnet med LOWESS-metoden). Færøske kvinder får over tid færre børn. Siden 2018 er tallet stødt faldet fra 2,51 børn i gennemsnit til 1,86 børn i gennemsnit i 2023. 2023 var det første år nogensinde, at tallet var under 2, som er den kritiske værdi for befolkningsvækst. I 2024 ses en svag stigning til 1,91 børn i gennemsnit.

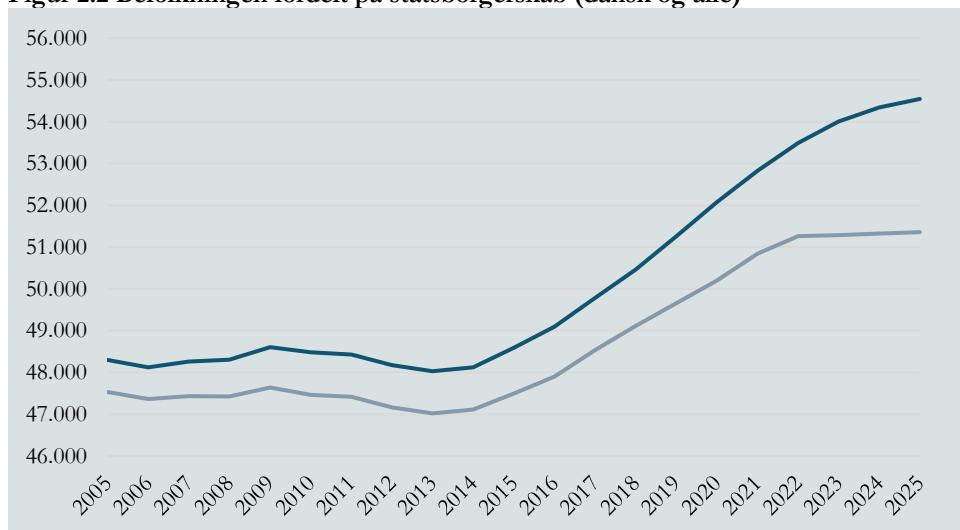
Efter fald i befolkningstallet hvert år siden 2009 vendte udviklingen i 2013 med en stigning i befolkningstallet. Denne udvikling er efterfølgende fortsat. Fra december

2018 til november 2025 er befolkningstallet steget med godt 3.600 personer svarende til en stigning på 7,1 pct.

Denne befolkningsvækst skyldes primært en kraftig stigning i tallet af udlændinge – især udlændinge på arbejds- og opholdstilladelse. For oplysninger om antallet af arbejds- og opholdstilladelser se kapitel 8.7 om Integration.

Figur 2.2 viser udviklingen i befolkningen på Færøerne fordelt på personer med dansk statsborgerskab og det samlede antal personer boende på Færøerne. Her ses tydeligt, at mens antallet af personer med dansk statsborgerskab mere eller mindre er stagneret, er der en stigning i det samlede antal beboere. Yderligere oplysninger om integration kan findes i kap. 8.

Figur 2.2 Befolkningen fordelt på statsborgerskab (dansk og alle)

Kilde: Hagstova Føroya

Mens man tidligere især har set den største befolkningstilvækst i området omkring Tórshavn, opleves der nu også befolkningsvækst andre steder i landet. Der er især en betydelig befolkningsvækst omkring Skálafjørður på Eysturoy, som i 2020 blev tættere knyttet til området omkring Tórshavn med en undersøisk tunnel. De fleste af de øer, hvor man ikke kan køre til, har ikke oplevet så stor befolkningstilvækst.

2.4 Religion

Religion har stor betydning på Færøerne. Kirker og menigheder findes overalt på øerne, nogle større end andre, og religion afspejles i både kultur og politik. 76 pct. af den færøske befolkning er medlem af folkekirken, og en stor del er medlemmer i kristne frikirker og menigheder.

Uttanríkis- og mentamálaráðið (Landsstyreområdet for udenrigs - og kulturanliggende) er ressortansvarlig for den færøske folkekirke. Stiftsøvrigheden, der er folkekirkens overordnede administrative myndighed, består af biskoppen, et medlem udpeget af landsstyremedlemmet og et medlem valgt af menighedsrådene. Biskoppen er stiftsøvrighedens formand.

Den ældste kirke på Færøerne er Olavskirken i Kirkjubøur. Dele af Olavskirken menes at stamme fra år 1111.

Af andre trossamfund, som er repræsenteret på Færøerne, kan nævnes Brødre menigheden (The Plymouth Brethren), Den Katolske Kirke, Frelsens Hær, Pinsemenigheden (Hvítusunnusamkoman), Syvendedags Adventisterne, Filadelfia menigheden (en pinsemenighed), Jehovas Vidner og Bahá'i-troen.

2.5 Infrastruktur

Der er gennem en lang årrække investeret i at udbygge og modernisere infrastrukturen på Færøerne og til omverdenen. Udbygningen er gennemført for at skabe de bedst mulige forudsætninger for en fortsat erhvervsmæssig og befolkningsmæssig udvikling, som også omfatter øernes mindre lokalsamfund.

Landsverk (Vejdirektoratet) anlægger og vedligeholder landsvejnettet, havne og landingspladser, mens bygdevejene anlægges og vedligeholdes af kommunerne. Det samlede vejnet på Færøerne er omkring 1.000 km., hvoraf cirka halvdelen er kommunale veje. Landsvejnettet er cirka 500 km, heraf er knap 37 km. tunneller fordelt på 23 tunneller, der i øjeblikket er i brug. Ultimo 2025 er én tunnel under konstruktion. Det er besluttet i forbindelse med finanslovsforhandlingerne for 2026 at afsætte penge til yderligere fem tunneler, med henblik på at tilvejebringe en vurdering af om projekterne skal føres videre.

Derudover er der i alt fire undersøiske tunneller på Færøerne på sammenlagt 33 km. Vágatunnilin blev indviet i 2002, Norðoyatunnilin i 2006, Eysturoyartunnilin i 2020 og

Sandoyartunnilin i 2023. Eysturoyartunnilin har det særtræk, at den – så vidt vides – er den eneste undersøiske tunnel i verden, der har en rundkørsel under havets overflade. Med rundkørslen forbinder tunnelen de to ”arme”, der ”omfavner” Skálafjørður mellem Eysturoy med Streymoy. Tunnelen har forkortet køretiden fra Runavík, der er den tredjestørste kommune på Færøerne, til Tórshavn fra ca. 64 minutter til 16 minutter. Køretiden fra Klaksvík til Tórshavn er også blevet væsentligt reduceret – fra ca. 68 minutter til 36 minutter. Den nyeste undersøiske tunnel, Sandoyartunnilin, åbnede i december 2023, og forbinder Streymoy og Sandoy og erstatter den tidligere færgerute.

De undersøiske tunneller er etableret i tre offentlige aktieselskaber. Landskassens indskud i Vágatunnilin var på 160 mio. kr., indskuddet i Norðoyatunnilin var på 235 mio. kr., og indskuddet i Sandoyartunnilin er på 400 mio. kr. Vágatunnilin havde ultimo 2016 afdraget hele lånet, og sidste afdrag på lånet i Norðoyatunnilin blev betalt i 2019. Begge tunneller er herefter gældfrie, hvis man ikke regner den oprindelige egenkapital fra landskassen med. Med Vágatunnilin, Norðoyatunnilin, Eysturoyartunnilin og Sandoyartunnilin er 91 pct. af Færøernes indbyggere knyttet sammen af et sammenhængende vej- og tunnelsystem. Suðuroy er dermed den eneste større færøske ø, der ikke er sammenbundet med vej- og tunnelsystemet.

I november 2022 blev det offentlige aktieselskab, der skal stå i spidsen for en evt. tunnel til Suðuroy, stiftet. Med en tunnel mellem Sandoy og Suðuroy vil 99 pct. af Færøernes indbyggere i givet fald være knyttet sammen af et sammenhængende vej- og tunnelsystem. Den 8. november 2024 underskrev samtlige partier i Lagtinget et aftaledokument, hvori partierne erklærede sig enige om de videre skridt mod at realisere en undersøisk tunnel. Der er enighed om, at den videre proces bliver, at Lagtinget i første omgang tager stilling til, om projektet skal forberedes, projekteres og udbydes, således at der kan foreligge en nærmere vurdering af udgifterne og et detailprojekt, før der tages endelig politisk stilling til evt. at fremme projektet. Et lovforslag herom er fremsat for Lagtinget i december 2025, og det forventes, at Lagtinget færdigbehandler sagen i foråret 2026. Det vurderes i lovforslaget, at projektet samlet set vil koste 4,9 mia. kr. (i 2025-priser)

Strandfaraskip Landsins (SSL) (Det offentlige rederi og trafikselskab) har til opgave at opfylde de behov, der er til person- og fragttransport. Strandfaraskip Landsins har syv sejlruiter mellem øerne og 23 busruiter.

Havne på Færøerne bygges og drives som hovedregel af kommunerne. Landskassen yder i visse tilfælde tilskud og støtte, når det drejer sig om havneanlæg, der skal betjene landets bil- og passagerfærger. Færgehavnene i Syðradalur, Gomlurætt og Krambatangi

ejes og drives af landsstyret. De fire største havne ligger i Tórshavn, Runavík, Fuglafjørður og Klaksvík.

Fragt- og passagertrafikken til og fra Færøerne varetages hovedsagelig af private færøske og islandske rederier, samt det offentlige færøske flyselskab Atlantic Airways. Rederiet Smyril Line sejler mellem Danmark og Færøerne med færgen Norröna, som har plads til 1.482 passagerer og 800 personbiler. Færgen anvendes også til fragtttransport. Udover at sejle mellem Færøerne og Danmark sejler færgen også til Seyðisfjørður i Island.

Vága Floghavn (Vágar Lufthavn) er den eneste lufthavn på Færøerne og drives af et offentligt ejet aktieselskab, P/F Vága Floghavn, med Færøernes landsstyre som ejer.

I 2011 blev landingsbanen forlænget fra 1.250 meter til 1.799 meter. Efterfølgende blev lufthavnen, herunder lufthavnsterminal, p-anlæg mv. udbygget. Baggrunden for udvidelsen af lufthavnen var at skabe mulighed for, at større flytyper med større rækkevidde kunne operere fra lufthavnen og med mulighed for nye destinationer.

Fra 2006 og frem til 2016 var det færøsk ejede flyselskab, Atlantic Airways, alene på ruten mellem Færøerne og København. Atlantic Airways flyver hele året til København og Billund samt i sommersæsonen til Aalborg. Selskabet har også ugentlige flyruter fra Færøerne til Reykjavik, Oslo, Edinburgh og Paris. Desuden har Atlantic Airways sæsonruter fra Færøerne til London, Barcelona og Mallorca samt en vinterrute til Tenerife og Gran Canaria.

Fra marts 2017 har SAS en del af året haft afgang mellem København og Færøerne. Herudover flyver det norske selskab Widerøe mellem Bergen og Færøerne og IcelandAir mellem Island og Færøerne i sommersæsonen.

Antallet af flypassager til og fra Færøerne har de senere år været stigende. Væksten i antal flypassagerer, der rejste til og fra Vága Lufthavn årligt i perioden 2000 til 2025, kan ses i figur 2.3. Det højeste antal rejsende på 461.064 blev registreret i 2025, hvilket er en stigning på 3,8 procentpoint ift. 2024. P/F Vága Floghavn forventer i de kommende år at gennemføre en omfattende udbygning af lufthavnen med udvidelse af terminalen og parkeringsområde, nye hangarer, flere standpladser til fly og asfaltering af banearealet. Det er planen, at projektet skal være færdigt inden udgangen af 2029. I 2025 var 57 pct. af de rejsende bosiddende i udlandet, hvoraf 8 pct. var færinger, der bor i udlandet.

Figur 2.3 Antal rejsende til og fra Vága Lufthavn 2000-2025

Kilde: Vága Lufthavn

I marts 2024 begyndte fragtselskabet FarCargo, der er ejet af lakseproducenten Bakkafrost, at flyve fra Vága lufthavn til destinationer i Europa – for tiden til Bruxelles, Dublin og Liège. FarCargo fragter først og fremmest laks til udlandet, men sigter også mod at fragte varer til Færøerne. FarCargo er det første og eneste færøske flyselskab, der udelukkende varetager fragtflyvning.

Der er 12 helikopterlandingspladser rundt om på øerne. Landingspladserne er anlagt og ejet af landsstyret og beflyves af Atlantic Airways' helikopterservice. Helikopterne anvendes efter serviceaftale med landsstyret både til Search-and-Rescue-opgaver (SAR) ved Færøerne og ruteflyvning mellem øerne. Der er passagerflyvning med helikopter til Fugloy, Skúvoy, Svínoy, Mykines, Vágar, Suðuroy, Stóra Dímun, Klaksvík og Tórshavn.

3 Politiske og administrative forhold

Lagtinget, Tórshavn

3.1 Færøernes forfatningsmæssige stilling

Sammen med grundloven udgør hjemmestyreløven fra 1948 og overtagelsesloven fra 2005 Færøernes forfatningsmæssige stilling i riget. Hjemmestyreordningen giver de færøske myndigheder mulighed for selv at beslutte at overtage ansvaret for de fleste sagsområder. De færøske myndigheder har ansvaret for at lovgive for og administrere de områder, der overtages, og har et selvstændigt økonomisk ansvar for opgaverne.

Grundloven

Ved grundloven fra 1849, som trådte i kraft for Færøerne i 1850, fik Færøerne to repræsentanter i den danske Rigsdag – én i Folketinget og én i Landstinget. Til samlingen i Den Grundlovgivende Rigsforsamling i 1848 og til den første danske Rigsdag i 1850 blev Færøerne repræsenteret af en forhenværende dansk embedsmand udpeget af kongen. Ikke alle færinger mener, at grundloven gælder for Færøerne, bl.a. fordi ingen færinger var til stede ved de centrale begivenheder i 1848 og 1850, og det

færøske folk ikke blev spurgt. Ændringerne af grundloven i 1920, 1939 og 1953 har været til folkeafstemning også på Færøerne, hvor der har været stort flertal for ændringerne, dog med meget lav valgdeltagelse.

Efter den gældende grundlov (som ændret senest i 1953) vælges to medlemmer til Folketinget på Færøerne.

Arbejdet med en færøsk forfatning

I 1999 iværksatte man fra færøsk side for første gang et arbejde med at få udfærdiget en færøsk forfatning. Dette skete ved nedsættelse af Grundlógarnevndin (Grundlovskommissionen), hvis medlemmer bestod af repræsentanter fra de politiske partier på Færøerne, landsstyret og eksperter med samfundsvidenskabelig baggrund.

Koalitionen i perioden 1998-2002 bestod af Tjóðveldi, Fólkaflokkurin og Sjálvstýrisflokkurin, også kaldet fullveldislandsstýrið (selvstændighedslandsstyret). Et af koalitionsens hovedformål var at forhandle med den danske regering om, at Færøerne skulle blive en selvstændig stat, og at der skulle etableres et aftalebaseret forhold mellem Danmark og Færøerne, herunder om samarbejde på en række områder. Koalitionen havde fire forhandlingsmøder med den danske regering bl.a. om betingelserne for selvstændighed og indholdet i et fremtidigt samarbejde. Forhandlingerne endte resultatløst i oktober 2000. Forfatningsarbejdet har efterfølgende fra færøsk side været genoptaget flere gange (senest i 2017), men er ikke nået længere end til 2. behandling i Lagtinget. Den nuværende koalition har ikke et forfatningsarbejde inkluderet i koalitionsaftalen.

Hjemmestyreloven

Den færøske hjemmestyreordning blev etableret ved lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre. Efter hjemmestyrelovens § 1 udgør Færøerne et selvstyrende folkesamfund i det danske rige. Hovedformålet med at indføre hjemmestyret har været, at færøske myndigheder selv kan beslutte at overtage kompetence og dermed ansvar fra danske myndigheder. Hjemmestyreloven kan ses i bilag 3.1.

Færøerne har siden 1948 overtaget den lovgivende og administrative myndighed på en væsentlig del af de områder, som berører den færøske borgers dagligdag. En oversigt over de sagsområder, der er overtaget af de færøske myndigheder som særanliggender fremgår af bilag 3.3.

I hjemmestyreløven anerkendes det færøske sprog som hovedsproget, men *”dansk skal læres godt og omhyggeligt”*. Dansk kan lige så vel som færøsk anvendes i offentlige forhold, og langt størstedelen af den færøske befolkning forstår og taler dansk.

Myndighederne på Færøerne består af en folkevalgt forsamling – Løgtingið (Lagtinget) – og en forvaltning – Føroya Landsstýri (Færøernes landsstyre). Hjemmestyreløven indeholder ikke nærmere regler om disse organers ordning. Det er overladt til de færøske myndigheder selv at fastsætte bestemmelser herom.

Hjemmestyreløven indeholder en række høringsmekanismer og samarbejdsprocedurer, som skal sikre varetagelsen af Færøernes interesser bl.a. ved udformningen af lovgivning, som hører under de danske myndigheder. Indeholder den danske regerings lovforslag bestemmelser, der udelukkende gælder for Færøerne eller har særlig betydning for Færøerne, afventer regeringen de færøske myndigheders udtalelse, før lovforslaget fremsættes for Folketinget. Tilsvarende høringsprocedurer gælder for administrative forskrifter.

Overtagelsesloven

Overtagelsesloven (Lov nr. 578 af 24. juni 2005 om de færøske myndigheders overtagelse af sagsområder), der trådte i kraft i 2005, er et supplement til hjemmestyreløven og udvider Færøernes muligheder for at overtage sagsområder. Overtagelsesloven kan ses i bilag 3.2.

De færøske myndigheder kan overtage samtlige sager og sagsområder, bortset fra statsforfatningen, statsborgerskab, Højesteret, udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik samt valuta- og pengepolitik. Baggrunden herfor er, at hensynet til rigsfællesskabet eller særlige bestemmelser i grundloven udelukker en færøsk overtagelse af disse sagsområder inden for rigsfællesskabet. De områder, som ikke efter hjemmestyreløven eller overtagelsesloven er overtaget af de færøske myndigheder, henhører under rigsmyndighederne (regering og Folketing).

Af områder, som de færøske myndigheder ikke har overtaget, kan nævnes retsvæsenet, politiet, Danmarks Fængsler, udlændingeområdet og grænsekontrollen, områderne vedrørende den finansielle sektor, luftfartsområdet og landslægeembedet. De seneste overtagelser blev vedtaget af Lagtinget i foråret 2023 og angår epidemiområdet, der blev overtaget af de færøske myndigheder pr. 1. januar 2024, og sagsområdet farvandsafmærkning og fyrvæsen, der blev overtaget af de færøske myndigheder pr. 1. juni 2024.

De færøske myndigheder har den lovgivende og udøvende magt inden for de sager og sagsområder, der er overtaget som særanliggender, og afholder også udgifterne forbundet med disse sagsområder.

Med hjemmel i hjemmestyrelovens § 9 og efter særskilte rammelove har Færøernes hjemmestyre tidligere overtaget den regelfastsættende og administrative kompetence på dele af henholdsvis det sociale område og sundhedsområdet med statsligt tilskud. Disse sagsområder er således ikke overtaget som særanliggender og er derfor fortsat formelt ”fællesanliggender”, men det er op til de færøske myndigheder – inden for rammelovens overordnede regulering – at varetage områderne på samme måde, som hvis områderne var overtaget som særanliggender. Statens tilskud, som er beskrevet i det følgende afsnit, bliver til disse områder fastsat efter aftale mellem regeringen og landsstyret.

Statens tilskud til Færøerne

Regeringen og Færøernes landsstyre indgik i 1987 en aftale om en tilskudsreform, som indebar, at størstedelen af de statslige tilskud i form af refusioner til Færøerne pr. den 1. januar 1988 blev omlagt til generelle tilskud (”bloktilskud”). Refusionerne inden for sundhedsområdet og undervisningsområdet (bortset fra visse pensioner) overgik fuldt ud til generelle tilskud. På det sociale område opretholdt man dog refusionssystemet for en række sociale bistandsydelse og pensions- og sikringsydelse, mens man omlagde udgifterne til driften af de sociale institutioner til generelt tilskud. Efter aftale mellem den danske regering og det færøske landsstyre blev også de resterende refusionsordninger på det sociale område den 1. juli 1993 omlagt til generelt tilskud. Refusionssystemet er herefter alene bibeholdt til udgifterne til pensionerede folkeskoletjenestemænd.

Statens tilskud til Færøerne, som i 1999 udgjorde 932 mio. kr., blev ved overtagelse af sagsområderne offentlige forsyng og skolevæsenet som særanliggender pr. den 1. januar 2002, nedsat til 615,5 mio. kr. Efter aftale mellem landsstyret og den danske regering blev statens tilskud fastholdt nominelt uændret på niveauet for 2002 i perioden 2003-2011.

Efter lagtingsvalget i 2011 fremsatte landsstyret et ønske om at få genindført pris- og lønreguleringen af statens tilskud, og det blev aftalt, at niveauet for tilskuddet for 2012 skulle reguleres i overensstemmelse med det generelle pris- og lønindeks på finansloven for 2012. Tilskuddet for 2013 blev herefter fastsat til 632,2 mio. kr. Regeringen og landsstyret indgik herefter en tre-årig aftale for 2014-2016, der indebar en fortsat pris- og lønregulering af statens tilskud, svarende til 641,8 mio. kr. for 2015.

Efter lagtingsvalget i 2015 ønskede landsstyret at ophæve pris- og lønreguleringen for statens tilskud, som herefter udgjorde 641,8 mio. kr. årligt. Ifølge koalitionsaftalen fra den 22. december 2022 ønsker landsstyret at reducere statens tilskud med 25 mio. kr. om året, dog med forbehold for, at planen revideres, hvis den økonomiske situation ændrer sig, og væksten bliver negativ. Statens tilskud blev reduceret med 25 mio. kr. årligt på finanslovene i perioden 2023-2026 og udgør i 2026 541,8 mio. kr.

Kundgørelse af lovgivning på Færøerne

Ifølge kundgørelsesloven (lovbekendtgørelse nr. 1097 af 10. august 2016 om kundgørelse af love, anordninger og bekendtgørelser på Færøerne), skal de nævnte forskrifter kundgøres på Færøerne for at få gyldighed der. Kundgørelsen af disse forskrifter i Lovtidende suppleres således med kundgørelse på Færøerne i landsstyrets kundgørelsestedende, Kunngerðarblaðið. Kundgørelsen er siden den 1. januar 2013 foregået elektronisk på hjemmesiden www.kunngerdaportalur.fo.

Relevante traktater kundgøres også på Færøerne i Kunngerðarblaðið, og kundgørelsen har på samme måde som kundgørelse af traktater i Lovtidende C i udgangspunktet ingen retlig betydning for traktatens ikrafttræden for Færøerne.

Lovregister for Færøerne, der indeholder en oversigt over hjemmestyrets og danske myndigheders retsforskrifter, kan ses på Rigsombuddets hjemmeside www.rigsombudsmanden.fo. Al gældende lovgivning for Færøerne kan findes i sammenskrevet form på www.logir.fo.

3.2 Udenrigspolitiske forhold

Rigsmyndighederne har efter grundloven kompetencen til at indgå folkeretlige forpligtelser samt ansvaret for at føre udenrigspolitikken.

Den udenrigspolitiske fuldmagtslov (fuldmagtsordningen)

Den udenrigspolitiske fuldmagtslov (lov nr. 579 af 24. juni 2005 om Færøernes landsstyres indgåelse af folkeretlige aftaler), der er resultatet af forhandlinger mellem regeringen og landsstyret, trådte i kraft den 29. juli 2005. Med loven har landsstyret mulighed for på rigets vegne at forhandle og indgå folkeretlige aftaler med fremmede stater og mellemfolkelige organisationer, herunder forvaltningsaftaler, som alene vedrører Færøerne og fuldt ud angår sagsområder, der er overtaget af de færøske myndigheder. Den udenrigspolitiske fuldmagtslov kan ses i bilag nr. 3.4.

Den udenrigspolitiske fuldmagtslov giver også mulighed for, at Færøerne kan søge om medlemskab af internationale organisationer, der åbner adgang for medlemskab af andre enheder end stater og sammenslutninger af stater (typisk associeret medlemskab), hvor dette er foreneligt med Færøernes forfatningsmæssige status. Regeringen kan efter anmodning fra landsstyret beslutte at indgive eller støtte sådanne ansøgninger.

Endelig giver loven mulighed for, at repræsentanter for landsstyret kan ansættes på Kongeriget Danmarks udenrigsrepræsentationer til at varetage færøske interesser, der fuldt ud angår overtagne sagsområder.

Den udenrigspolitiske fuldmagtslov omfatter ikke folkeretlige aftaler, som berører forsvars- og sikkerhedspolitikken, samt folkeretlige aftaler, som skal gælde for Danmark, eller som forhandles inden for en mellemfolkelig organisation, hvoraf Kongeriget Danmark er medlem. Om inddragelsen af Færøernes landsstyre i sådanne tilfælde kan der henvises til afsnittet om Fámjin-erklæringen nedenfor.

Regeringens og Folketingets beføjelser på det udenrigspolitiske område efter grundloven begrænses ikke af bestemmelserne i den udenrigspolitiske fuldmagtslov.

Fámjin-erklæringen

Regeringen og landsstyret underskrev i foråret 2005 Fámjin-erklæringen (Fælles principerklæring mellem Danmarks Regering og Færøernes Landsstyre om Færøernes medvirken og inddragelse i udenrigs- og sikkerhedspolitikken) med henblik på at styrke samarbejdet på det udenrigspolitiske område. Erklæringen fastslår bl.a., at:

"Når sådanne spørgsmål af særlig interesse for Færøerne måtte kræve internationale forhandlinger, er det naturlige udgangspunkt, at Færøernes Landsstyre deltager i sådanne forhandlinger sammen med Danmarks Regering for at gøre færøske synspunkter og interesser gældende".

Ud over den formelle inddragelse af landsstyret, der således sker efter Fámjin-erklæringen, høres de færøske myndigheder inden ratifikation af internationale aftaler, der måtte have særlig betydning for Færøerne, dvs. både de internationale aftaler, som landsstyret som følge af Fámjin-erklæringen har deltaget i forhandlingerne om og øvrige internationale aftaler. Fámjin-erklæringen kan ses i bilag 3.5.

Bortset fra særlige områder, der vedrører eksempelvis menneskerettigheder eller terrorbekæmpelse, vil det normalt være muligt at tiltræde internationale aftaler med virkning alene for Danmark. Færøerne kan således selv beslutte, hvorvidt den pågældende aftale også skal finde anvendelse på Færøerne.

Den lovgivningskompetence, som de færøske myndigheder har på overtagne sagsområder, er begrænset af de til enhver tid gældende traktatmæssige og andre internationale rettigheder og forpligtelser.

Samarbejde på det udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske område

Danmark, Færøerne og Grønland samarbejder på det udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske både bilateralt og i en række internationale fora gennem tæt koordination af landenes interesser, herunder i Arktisk Råd. I 2021 blev Udenrigs-, Sikkerheds- og Forsvarspolitisk Kontaktudvalg oprettet. Udvalget er en politisk overbygning på det løbende, tætte samarbejde mellem Danmark, Færøerne og Grønland på områderne, og en række ministre fra de tre lande er medlemmer af udvalget. Udvalget mødes fast to gange årligt og ellers ad hoc efter behov. Formandskabet går på skift mellem de tre lande og har en varighed af et kalenderår. Grønland har formandskabet for 2026.

Aftaler med udlandet

Frihandelsaftaler

Færøerne har i øjeblikket frihandelsaftaler² med EU, Tyrkiet, Storbritannien og EFTA-landene Island, Norge, Schweiz (dækker også Liechtenstein). Den nuværende aftale med EU er fra 1997 og muliggør toldfri eksport til EU-markedet, dog med visse begrænsninger hvad landbrug- og fiskeprodukter angår. Disse begrænsninger er med tiden blevet reduceret. Aftalen giver til gengæld EU-adgang til det færøske marked, dog med visse begrænsninger hvad mælke- og lammeprodukter angår.

I marts 2024 indgik lagmanden og EU-kommissionsformanden Memorandum of Understanding (MoU) on Enhanced Cooperation ifm. kommissionsformandens besøg på Færøerne. Der er tale om en overordnet politisk hensigtserklæring om muligt samarbejde, herunder om handel, forskning, fiskeri, klima, arktiske forhold mv. I aftalen udtrykkes et overordnet ønske om at styrke samarbejdet mellem Færøerne og EU yderligere.

Fiskeriaftaler

Færøerne har fiskeriaftaler med en række lande og indgår tillige i internationalt samarbejde. Læs mere om dette i kap. 5.

² Yderligere oplysninger om frihandelsaftalerne er at finde på www.ufmr.fo

Færøsk ønske om medlemskab af WTO i eget navn

Der har gennem en årrække været et færøsk ønske om medlemskab af Verdenshandelsorganisationen WTO i eget navn. Som følge af juridisk uenighed mellem færøske og danske myndigheder om muligheden herfor besluttede regeringen og Færøernes landsstyre i august 2024 i fællesskab at forelægge den juridisk uenighed for tvistløsningsnævnet, som er reguleret i hjemmestyrelovens § 6. Hjemmestyrelovens § 6 fastlægger, at tvivlsspørgsmål om fordeling af kompetencen inden for riget kan forelægges for tvistløsningsnævnet. Nævnet består af to medlemmer, der udpeges af regeringen, og to medlemmer, der udpeges af landsstyret, samt tre medlemmer, der udpeges af Højesterets Præsident, og hvoraf den ene udpeges som formand. Er der enighed mellem de fire medlemmer, der er udpeget af regeringen og landsstyret, er sagen endeligt afgjort. I modsat fald afgøres sagen af de tre højesteretsdommere.

Nævnet kom den 10. september 2025 med sin afgørelse. Sagen er afgjort af nævnets tre højesteretsdommere, der konkluderer at: "... det efter vores opfattelse [er] foreneligt med Færøernes forfatningsmæssige status, hvis Færøerne af regeringen, jf. grundlovens § 19, gives adgang til at blive medlem af WTO i eget navn som et særskilt toldområde". Regeringen gav sin formelle godkendelse til medlemskabet for Færøerne den 20. november 2025, og landsstyret ansøgte formelt ligeledes den 20. november 2025 om medlemskab af WTO.

3.3 Færøernes Lagting

Ifølge Færøernes styrelsesordning (Lagtingslov nr. 103 af 26. juli 1994 om Færøernes styrelsesordning) udgør Lagtinget en forsamling bestående af højst 33 medlemmer. Valg til Lagtinget foregår hvert fjerde år. Herudover kan såvel Lagtinget som lagmanden til enhver tid udskrive nyvalg.

Med lagtingslov nr. 97 af 1. november 2007 om valg til Færøernes Lagting blev Færøerne omdannet fra syv valgkredse til én valgkreds og antal medlemmer af Lagtinget fastsat til 33. Fra 1978 og frem til lovændringen i 2007 kunne Lagtinget have mellem 27 og 32 medlemmer, men alle Lagting, der er valgt efter de tidligere regler, har haft 32 medlemmer.

Rigsombudsmanden har efter hjemmestyrelovens § 15 adgang til Lagtinget og ret til at deltage i forhandlinger om alle fællesanliggender, dog uden stemmeret.

Lagtinget har syv stående udvalg: Finansudvalget, Udlandsudvalget, Erhvervsudvalget, Udvalget for landsstyreanliggender, Trivselsudvalget (social-, sundheds- og

ligestillingsanliggender), Kulturudvalget og Retsudvalget. Der kan i henhold til § 25 i Lagtingets forretningsorden også nedsættes udvalg ad hoc. Endvidere kan Lagtinget efter styrelseslovens § 19 nedsætte udvalg, der består af lagtingsmedlemmer, til at undersøge almen vigtige sager.

Lagtingssekretariatet varetager administrative opgaver for Lagtinget, yder lagtingsmedlemmerne rådgivning og udgiver Lagtingstidende. Sekretariatet er endvidere sekretariat for lagtingsudvalgene og for de færøske delegationer ved Nordisk Råd og Vestnordisk Råd.

Stemme- og mandatfordeling ved lagtingsvalgene 2011 – 2026 kan ses i bilag 3.6.

De politiske partier repræsenteret i Lagtinget

A - Fólkaflokkurin (Folkepartiet)

Fólkaflokkurin er stiftet i 1939 og opnåede i 1940 at blive repræsenteret i Lagtinget, hvor partiet siden har været repræsenteret.

Fólkaflokkurin er et værdikonservativt og socioøkonomisk liberalt selvstyreparti, som arbejder for en gradvis indførelse af selvstyre for Færøerne med fuld lovgivningskompetence på alle områder.

Formand for partiet er Beinir Johannesen.

B - Sambandsflokkurin (Sambandspartiet)

Sambandsflokkurin er et borgerligt socialliberalt parti, som blev stiftet i 1906. Partiet har siden uden afbrydelse været repræsenteret i Lagtinget.

Partiet går ind for en modernisering af rigsfællesskabet, da partiet ser landene i fællesskabet stærkere sammen end hver for sig. Rigsfællesskabet er ikke en statisk enhed, men derimod et dynamisk fællesskab, som hele tiden er i udvikling.

Formand for partiet er Bárður á Steig Nielsen.

C - Javnaðarflokkurin (Socialdemokratiet)

Javnaðarflokkurin blev grundlagt i 1925 og blev repræsenteret i Lagtinget i 1928, hvor partiet siden har været repræsenteret.

Det er partiets opfattelse, at relationen mellem Danmark og Færøerne skal opretholdes, men at forholdet skal fornyes, så det bliver et samarbejdet mellem ligestillede, selvstændige lande.

Formand for partiet er Aksel V. Johannesen.

D – Sjálvstýri (Selvstyrepartiet)

Sjálvstýri (oprindelig Sjálvstýrisflokkurin, senere Nýtt Sjálvstýri) er stiftet i 1906 og opnåede samme år at blive repræsenteret i Lagtinget. Siden har partiet enkelte gange ikke opnået repræsentation i Lagtinget, men ved seneste lagtingsvalg i 2026 opnåede partiet ét mandat.

Sjálvstýri er et socialliberalt parti, som arbejder for færøsk selvstyre med fuld beslutningsret og international anerkendelse.

Formand for partiet er Sámal Petur í Grund.

E - Tjóðveldi (Republikanerne)

Tjóðveldi (oprindelig Tjóðveldisflokkurin frem til navneændring i 2007) blev stiftet i 1948 som resultatet af, at folkeafstemningen om Færøernes selvstændighed i 1946 var blevet tilsidesat til fordel for en hjemmestyreordning. Partiet opnåede i 1950 repræsentation i Lagtinget, hvor det siden har været et af de fire store partier.

Partiet vil oprette Færøerne som en republik og skabe et solidarisk samfund, hvor alle har lige rettigheder.

Forkvinde for partiet er siden november 2024 Sirið Stenberg.

F - Framsókn (Fremskridtspartiet)

Framsókn blev stiftet i april 2011 og er Færøernes nyeste parti i Lagtinget. Ved lagtingsvalget i oktober 2011 fik Framsókn to mandater i Lagtinget.

Framsókn er et liberalt parti, der går ind for løsrivelse fra Danmark, og partiet mener bl.a., at statens tilskud til Færøerne skal reduceres gradvist til 0 kr.

Forkvinde for partiet er Ruth Vang.

H - Miðflokkurin (Centerpartiet)

Miðflokkurin blev dannet i 1992, og partiet har været repræsenteret i Lagtinget siden valget i 1994.

Partiets politik har grundlag i et demokratisk, kristent livssyn, og partiet går ind for løsrivelse fra Danmark.

Formand for partiet er Steffan Klein Poulsen.

Lagtingets Ombudsmand

Lagtingets Ombudsmand, der blev etableret som institution i 2001, vælges af Lagtinget til at behandle klager over offentlige færøske myndigheder. Ombudsmandsperioden er 5 år, hvorefter ny udnævnelse skal foretages.

Ombudsmandens arbejde omfatter al forvaltning, både den færøske centraladministrations og den kommunale, samt selskaber eller udvalg m.m., som i henhold til den færøske forvaltningslov er omfattet af den almene forvaltning. Undtaget fra ombudsmandens virke er Lagtinget og udvalg under Lagtinget samt rigsmyndighederne.

Ombudsmanden skal hvert år afgive en årsberetning, som efterfølgende bliver behandlet og godkendt af Lagtinget.

Ombudsmanden er ligeledes børneombudsmand.

3.4 Færøernes landsstyre

Landsstyret består af lagmanden og mindst to landsstyremedlemmer. Lagmanden vælges af Lagtinget ved, at lagtingsformanden/-kvinden, efter at have konsulteret partiformændene/-kvinderne, forelægger et forslag til lagmand for Lagtinget. Stemmer mere end halvdelen af alle lagtingsmedlemmer imod, er forslaget forkastet. I modsat fald er det vedtaget. Lagmanden udnævner og afskediger landsstyremedlemmerne. Hverken lagmanden eller et landsstyremedlem kan forblive i sin stilling, såfremt Lagtinget har udtalt sin mistillid ved en afstemning, hvor mere end halvdelen af medlemmerne stemmer for.

Efter lagtingsvalget den 26. marts 2026 blev Fólkaflokkurin, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin enige om at danne landsstyre. Landsstyret har 22 af Lagtingets 33 mandater bag sig.

Landsstyret tiltrådte den 13. april 2026 med syv medlemmer. Det tidligere landsstyre tiltrådte i december 2022 med ni medlemmer, men gennemgik i december 2025 en større omstrukturering, hvor landsstyreområderne blev reduceret fra ni til seks. Det nuværende landsstyre med syv medlemmer har følgende sammensætning:

- *Lagmand Beinir Johannesen (Fólkaflokkurin):*
Lagmanden er Færøernes øverste repræsentant. Lagmandens opgaver inkluderer bl.a. at koordinere landsstyremedlemmernes arbejde og føre tilsyn med dem. Desuden varetager lagmanden overtagelsessager og de overordnede forhold mellem Færøerne og Danmark. Lagmanden administrerer klagesager, justitsområdet, person-, familie- og arveret, persondataområdet og rådgiver andre landsstyremedlemmer i lovtekniske spørgsmål.
- *Vicelagmand og landsstyremedlem for udenrigs- og fiskerianliggender, Bárður á Steig Nielsen (Sambandsflokkurin):*
Landsstyremedlemmet varetager bl.a. udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik, internationalt udviklingssamarbejde, redning og beredskab ved olie- og kemikaliefurening på havet, brandtilsyn, fiskeriundersøgelser og -forskning, fiskerikontrol, fiskerierhverv, hvalfangst, indkomstsikring for fiskere, nødhjælp, nordiske anliggender samt rådgiver og yder bistand til andre landsstyremedlemmer i folkeretlige- og protokollære spørgsmål, beredskab og sikkerhed samt vejrtjeneste.
- *Landsstyremedlem for finansanliggender, Aksel V. Johannesen (Javnaðarflokkurin):*
Landsstyremedlemmet varetager bl.a. afgifter m.v., aftaler med fagforeninger om overenskomster og aftaler for stillinger i det offentlige, økonomiske anliggender, landets ejerskabspolitik, finansielle forhold for land og kommuner, statistik, optagelse af offentlig gæld, kommunale forhold – dog kun det finansielle tilsyn med kommunerne, indgreb over for kommuner af hensyn til samfundsøkonomien og kommunal udligning, informationsteknologi og kunstig intelligens, løn- og ansættelsesforhold, rådgiver andre landsstyremedlemmer i arbejdsretlige og ansættelsesretlige spørgsmål, skat, personalepolitik, tilskud o. lign., digitalisering samt obligatoriske regler om pensionsopsparing og udbetaling.
- *Landsstyremedlem for erhvervsanliggender, Jacob Vestergaard (Fólkaflokkurin):*
Landsstyremedlemmet varetager bl.a. havbrug (akvakultur), landbrug, buskørsel, færdselslovgivning, eneretsforhold (monopol), godstransport, faste ejendomme tilhørende det offentlige, som ikke hører under andre landsstyremedlemmer, turisme, færgelejer, færger, telekommunikation,

handelsområdet, integrationsområdet, geologi, kulbrinter, kommunale forhold – dog ikke det finansielle tilsyn med kommunerne, indgreb over for kommuner af hensyn til samfundsøkonomien og kommunal udligning – landets havne, landsveje, varemærker, design (mønstre), cybersikkerhed, olieanligger, maritime erhverv, musikindustri, forsikringsområdet, helikopterplatforme, regionalstøtte, udvikling af yderområder, støtte til yderområder, veterinære forhold, erhvervselskaber og erhvervs politik.

- *Landsstyremedlem for social- og boligrelaterede, Margit Stóra (Javnaðarflokkurinn):*
Landsstyremedlemmet varetager bl.a. sociale ydelser, arbejdsmarkedsområdet, arbejdsmiljøområdet, boligområdet, folkepensionsudbetalinger fra landskassen, ligestillingsområdet, dykkerområdet, råd og nævn inden for det sociale område, specialforsorg – dog ikke vedrørende børn og unge – institutioner og ordninger inden for det sociale område, tvang på det sociale område samt arbejdsskadeforsikring.
- *Landsstyremedlem for sundheds- og energirelaterede, Eyðdis Hartmann Niclasen (Samboðaflokkurinn):*
Landsstyremedlemmet varetager bl.a. apoteksvæsenet, byggesager, ældreområdet, elforsyning, forebyggende sundhedsindsatser, sundhedsforskning, kort- og landmålingsmyndighed, arealplanlægning, matrikulering og udstykning, naturområdet, navnesager – herunder hvordan kirkebogsførende sognepræster skal registrere i kirkebogen i henhold til navneloven – energirelaterede, råd og nævn inden for sundhedsområdet, rusmiddelmisbrug, psykiatri, sygehusvæsenet, skovbrug, institutioner og ordninger inden for sundhedsområdet, beredskab på sundhedsområdet, tinglysning, tobaksområdet, miljøområdet, udskiftning (jordfordeling) og klimaområdet.
- *Landsstyremedlem for kulturrelaterede, Bárður á Lakjuni (Fólkaflokkurinn):*
Landsstyremedlemmet varetager bl.a. den antikvariske særordning for Koltur, daginstitutioner, folkeskoleområdet, idrætsområdet, kirkeområdet og andre trossamfund – dog ikke hvordan kirkebogsførende sognepræster skal registrere i kirkebogen i henhold til navneloven – radio- og tv-sendenet, området for digitale medier, kulturområdet, specialforsorg – dog kun vedrørende børn og unge – Færøernes nationalkommission under UNESCO og sekretariatsbetjeningen (Færøerne er associeret medlem af UNESCO), erhvervs- og gymnasiale uddannelser samt videnskabs- og forskningsområdet.

Et organigram for landsstyret pr. 13. april 2026 kan ses på Rigsombuddets hjemmeside www.rigsombudsmanden.fo.

Koalitionsaftalen

Fra koalitionsaftalen ”Ansvar, stabilitet og brede forlig”, som er indgået mellem Fólkaflokkurin, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin, kan følgende fremhæves vedrørende relationen til Danmark og omverdenen samt danske ansvarsområder:

- Landsstyret ønsker forhandlinger med den danske regering om udvidede udenrigspolitiske beføjelser, så Færøerne kan repræsentere sig selv internationalt, herunder opnå medlemskab af internationale organisationer.
- Færøernes selvbestemmelsesret skal fastslås i alle forhold, der vedrører Færøerne.
- Muligheden for medlemskab eller associeret medlemskab af EFTA undersøges.
- Arbejdet med en frihandelsaftale med EU og andre lande, hvor der er markeder for færøske eksportvarer, skal intensiveres.
- Landsstyret ønsker, at Færøerne opnår medlemskab i Den Internationale Olympiske Komité, IOC.
- Alle beslutninger på forsvars- og sikkerhedsområdet, som vedrører Færøerne, skal godkendes af færøske myndigheder.
- Færøerne skal fortsat være en del af NATO og den vestlige verden.
- Statens årlige tilskud på 541,8 mio. kr. fastfryses.
- Sagsovertagelser skal ske i enighed mellem koalitionspartierne.
- Kontrollen ved Færøernes grænser skal styrkes, mhp. bekæmpelse af euforiserende stoffer og dertil knyttet kriminalitet.
- På udlændingeområdet skal muligheden for familiesammenføring til Færøerne i de første år begrænses, der skal kræves ren straffeattest fra udlændinge, som ønsker at arbejde på Færøerne, der skal stilles krav til udlændinge, som ønsker at blive boende mht. sproglige kompetencer og kendskab til færøsk kultur, og ordningen for udenlandsk arbejdskraft skal samtidig gøres mere fleksibel, så udlændinge lettere kan anvende deres kompetencer.

Af større indenrigspolitiske emner fra koalitionsaftalen kan fremhæves:

- Erhvervspolitikken som grundlaget for færøsk økonomi og velfærdssamfund skal udvikles mhp vækst, reformer og øget konkurrenceevne, samtidig med at rammerne skal være klare, stabile og fremsynede.

- Fiskerierhvervet skal have stabile og pålidelige rammer, og der skal indføres en ordning med 10-årige fiskeritilladelser.
- Skatter og afgifter skal holdes i ro for private, mens selskabsskatten for finansvirksomheder skal hæves til 22 pct. (fra 18 pct., red.), og skattesystemet skal justeres i om. pris- og løsudviklingen. Der skal iværksættes en foreløbig ordning for at lette husholdningerne ift. de stigende oliepriser.
- Boligproblemerne skal løses med udgangspunkt i et større udbud af boliger; der skal etableres en boligfond, som skal styrke førstegangskøberes muligheder for at komme ind på boligmarkedet, og der skal sættes tiltag i værk mhp. at dæmme op for spekulation på boligmarkedet, bl.a. ved revision af beskattningen af fast ejendom. Der skal indføres lejestøtte til husholdninger med lave indtægter.
- Forholdene for børnefamilier skal forbedres, herunder skal børnefradraget gradvist hæves, barselsordningens maksimale beløb skal gradvist hæves til 60.000 kr., og der skal indføres en skattefri børnecheck på op til 20.000 kr., når man får et barn.
- Der skal gennemføres reformer både i landsadministrationen og i kommunerne, herunder mhp. at undgå dobbeltfunktioner og at lette administrative funktioner, og kommunerne opfordres til frivillige sammenlægninger.
- Ift. den økonomiske politik skal der føres en ansvarlig finanspolitik, hvor der er balance mellem indtægter og udgifter; der skal indføres et finanspolitisk regelsæt; mulighederne for udlicitering af tjenester, hvor det er til fordel for borgeren, skal undersøges, og der skal laves en 10-årig anlægsplan med en ramme for anlægsinvesteringer på ca. 8 pct. af den samlede finanslov.
- Der skal indføres en aldersgrænse for sociale medier på 15 år, og ”mobiltelefonen skal ud af skolen”.
- Den grønne omstilling prioriteres i energi- og miljøpolitikken, hvor der også er fokus på naturbeskyttelse, bæredygtig ressourceudnyttelse, konkurrenceevne og øget energiselvforsyning.

Den oversatte koalitionsaftale kan læses i sin helhed på Rigsombuddets hjemmeside www.rigsombudsmanden.fo.

3.5 Folketingsvalg

Med hjemmel i grundloven vælges to af Folketingets medlemmer på Færøerne. Efter lov om folketingsvalg på Færøerne skal valg på Færøerne så vidt muligt ske samtidigt med afstemningen i Danmark. Ved folketingsvalget på Færøerne den 24. marts 2026

opnåede Sjúrdur Skaale (Javnaðarflokkurin) og Anna Falkenberg (Sambandsflokkurin) valg. Valgdeltagelsen ved folketingsvalget på Færøerne den 24. marts 2026 var 75,4 pct. i forhold til 71,3 pct. ved valget i 2022.

3.6 Danske institutioner på Færøerne

Rigsombudsmanden på Færøerne

Rigsombudsmanden på Færøerne er en institution under Statsministeriet.

Rigsombudsmanden på Færøerne er rigets øverste repræsentant på Færøerne og er bindeleddet mellem hjemmestyret og rigsmyndighederne, bortset fra de områder, hvor andre danske myndigheder er repræsenteret på Færøerne (politi, retsvæsen m.fl.).

Rigsombudsmanden har sæde i Lagtinget og adgang til at deltage i forhandlinger om alle fællesanliggender, dog uden stemmeret.

Rigsombuddets hovedopgaver består bl.a. af at:

- Behandle en række sager vedrørende lovgivningsanliggender, herunder ikraftsættelse af rigslovgivning for Færøerne.
- Udarbejde periodiske orienteringer, som alle kan abonneres på, om aktuelle økonomiske og politiske forhold på Færøerne.
- Varetage opgaver i forbindelse med valg på Færøerne til Folketinget samt eventuelle folkeafstemninger, der besluttet af Folketinget.
- Medvirke ved planlægning og afvikling af besøg på Færøerne af Kongehuset, Folketinget, regeringen m.fl. og at deltage i den mødevirksomhed, der er forbundet med besøget.
- Udarbejde to publikationer: Årsberetning for Færøerne, der indeholder en ajourført beskrivelse af færøske samfundsforhold, samt Lovregister for Færøerne.
- Indstille til kongelige hædersbevisninger.
- Varetage sekretariatsarbejde for Dansk-Færøsk Kulturfond samt varetage rollen som bestyrelsesformand for fonden.
- Behandle ansøgninger om fri proces.
- Behandle ansøgninger om indfødsret for nordiske statsborgere.
- Udstede CPR-numre.
- Udstede MitID.
- Varetage opgaver i forbindelse med legalisering af dokumenter udstedt af færøske myndigheder.

Rigsombudsmanden på Færøerne er normeret til 11 årsværk.

Arktisk Kommando

Arktisk Kommando er en operativ myndighed organiseret under Forsvarskommandoen. Arktisk Kommando har ansvaret for at gennemføre operationer i alle tre domæner, dækkende farvandet omkring Færøerne i øst, Grønlandshavet og Det Arktiske Hav i nord, henover Danmarkstrædet og Irmingerhavet til Davisstrædet og Baffin Bugten mellem Canada og Grønland.

Hovedkvarteret er placeret i Nuuk. I Grønland er der også faciliteter i Pituffik Space Base (Thule), Kangerlussuaq, Grønnedal, Mestersvig, Station Nord og Daneborg. I Danmark er der faciliteter i København og Aalborg. På Færøerne findes der et Forbindelselement. Arktisk Kommando Forbindelselement Færøerne varetager relationer til lokale myndigheder og koordination af aktiviteter relateret til Færøerne. Forbindelselementet råder over kapaciteter fra Søværnet og Flyvevåbnet og gennemfører overvågning og suverænitetsbevarelse i færøsk farvand. Ved særlige behov støtter enhederne færøske myndigheder med f.eks. overvågning, redningsopgaver, patienttransport, fiskerikontrol mv.

Forbindelselement Færøerne er fysisk placeret i Tórshavn.

Færøernes Politi

Færøernes Politi er underlagt Justitsministeriet, Rigspolitietschefen og Rigsadvokaten i Danmark og udgør én samlet politikreds, som dækker Færøernes 29 kommuner. Der er ca. 170 ansatte i Færøernes Politi. Hovedparten af de ansatte er polititjenestemænd. Politikredsen er opdelt i tre politidistrikter: Nord, Midt og Syd. Hovedstationen ligger i Tórshavn. Der er endvidere lokalstationer i Klaksvík og Tvøroyri, samt en politivagt i lufthavnen.

Færøernes Politi varetager en række civile opgaver, som i Danmark håndteres af andre myndigheder, herunder pasudstedelse.

Anklagemyndigheden, som er placeret i Tórshavn, er én samlet advokatur med en bred opgaveportefølje, der omfatter almene og specielle straffesager samt kvalitet og udvikling. Straffesager føres ved Retten på Færøerne og Østre Landsret. Det er Statsadvokaten i København, der fører tilsyn med landfogedens (politidirektøren) behandling af straffesager og behandler klager over afgørelser truffet af landfogeden

(politidirektøren) vedrørende strafforfølgning samt tilhold (frástøðuboð), opholdsforbud og bortvisning.

National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK)

Ved en ændring af retsplejelov for Færøerne i 2024 er NSK blevet tildelt kompetence til at fungere på Færøerne og udføre opgaver på Færøerne, som NSK i dag har kompetence til at udføre i Danmark. NSK's kompetence til at varetage efterforskning og strafforfølgning på Færøerne er betinget af, at Færøernes Politi anmoder NSK herom.

Det er Statsadvokaten for Særlig Kriminalitet (SSK), der fører tilsyn og udfører legalitetskontrol med straffesagsbehandlingen i NSK.

Retten på Færøerne

Retten på Færøerne er placeret i Tórshavn og virker som en del af Danmarks Domstole. Retten løser samme opgaver som byretterne i Danmark. For Færøerne gælder der en særlig retsplejelov, der er territorielt afgrænset til Færøerne, men i øvrigt i det væsentlige svarer til den retsplejelov, der gælder i Danmark. Retten på Færøerne har 22 medarbejdere, heraf en retspræsident (sorenskriver), 1 dommer og 4 øvrige jurister. Ved retten er der afdelinger for civilret, fogedret, skifteret, notarialforretninger og strafferet samt en administrativ afdeling. Ankesager fra Retten på Færøerne behandles af Østre Landsret, som regelmæssigt rejser til Færøerne for at behandle disse sager. Højeste retsinstans er Højesteret.

Landslægeinstitutionen på Færøerne

Landslægeinstitutionen er en statslig institution på Færøerne under Sundhedsministeriet og hører i faglig henseende under Styrelsen for Patientsikkerhed. Landslægeinstitutionen er nærmere beskrevet i kap. 9.

Danmarks Fængsler på Færøerne

Den 1. november 2025 skiftede kriminalforsorgen navn til Danmarks Fængsler. Danmarks Fængsler på Færøerne omfatter Færøerne Arrest, Fodlænken Færøerne og Tilsynsafdeling Færøerne. Arresten, der ligger i Mjorkadalur har 14 pladser og består af tre afdelinger til henholdsvis arrestanter og afsonere. Fodlænken Færøerne er midlertidigt placeret i Mjorkadalur siden indførelsen af fodlænke- og udstationeringsordningen den 1. juli 2024, men ventes samlokaliseret med

Tilsynsafdeling Færøerne i Tórshavn i løbet af første halvår 2026. Organisatorisk hører Danmarks Fængsler på Færøerne under Fængselskreds Øst.

Statsministeren og lagmanden underskrev i 2022 en hensigtserklæring om at opføre et nyt fængsel på Færøerne. Fængslet, der skal rumme 36 indsatte, skal tilvejebringe mere hensigtsmæssige rammer for ansatte og indsatte og skabe mulighed for, at færøske indsatte kan forblive på Færøerne. I oktober 2024 blev det besluttet, at fængslet bliver placeret ved Við Áir i den nordlige del af Streymoy. Planlægningen af fængslet pågår i samarbejde med Justitsministeriet og landsstyret. Fængslet forventes at stå færdigt i slutningen af 2030.

3.7 Kommunale forhold

Kommunale forhold er et færøsk særanliggende. Da den kommunale styrelseslov trådte i kraft den 1. januar 2001, var der 48 kommuner. Siden da er der sket flere frivillige kommunesammenlægninger, og der er i dag 29 kommuner.

Kommunerne var frem til 2014 repræsenteret i to forskellige kommuneforeninger, hvorefter alle kommuner slog sig sammen i Kommunufelagið, hvis formål er *“at arbejde for fælles interesser, større kommunal selvbestemmelse og bedre samarbejde mellem kommunerne”*.

Valg til by-og bygderåd og den kommunale styrelsesordning

Reglerne for kommunalvalg er fastsat ved lagtingslov nr. 44 af 19. juni 1972 om valg til samtlige færøske kommuner. Der afholdes valg hvert fjerde år, den anden tirsdag i november. Det seneste valg blev afholdt den 12. november 2024.

Reglerne om det kommunale styre findes i lagtingslov nr. 87 af 17. maj 2000 om kommunestyre. Denne lagtingslov er de færøske kommuners styrelseslov og indeholder regler om de styrende organer, det vil sige by- eller bygderådene, udvalgene og by- eller bygderådsformanden. Endvidere fastsætter loven visse regler for kommunernes økonomiske forvaltning og regulerer tilsynet med kommunerne.

Det ressortansvarlige landsstyremedlem udøver tilsyn med, at kommunale beslutninger er i overensstemmelse med lovgivningen samt udøver tilsyn med kommunernes økonomiske forhold og fastsætter regler om ansvarsforpligtelser, kaution o.l. og om tilsagn om regelmæssige ydelser, som kommunen ikke efter loven er forpligtet til at udbetale.

Kommunerne skal løbende rapportere årsbudgettet, vedtagne tillægsbevillinger og månedsopgørelser samt sende det reviderede årsregnskab til Fíggjarmálaráðið (Landsstyreområdet for finansanliggender). Såfremt en kommunes nettogæld udgør mere end svarende til én nettoligning, kan landsstyremedlemmet for finansanliggender under visse forudsætninger give by- eller bygderåd meddelelse om at foretage nødvendige ændringer.

Kommunale opgaver

De vigtigste kommunale opgaver er fastlagt ved lagtingslove som funktioner inden for større samfundsmæssige ordninger, f.eks. ældrepleje og børnepasning. Ud over disse varetager kommunerne en række mere serviceprægede opgaver på vegne af kommunernes beboere, f.eks. veje, vandforsyning, havne, biblioteker, idrætspladser og idrætshaller.

I 2015 overgik ældrepleje m.m. fra at være et landsanliggende til at være kommunalt ansvarsområde, hvor alle kommuner på nær Tórshavn kommune blev pålagt at indgå i kommunale samarbejder om at løse opgaven.

En del kommuner har anvendt store beløb til udbygning af havne- og landingspladser, idet disse – med landskassetilskud – bygges og drives af kommunerne. Endvidere dækker kommunerne udgifter til anlæg og vedligeholdelse af veje, som ikke er landsveje, og til gadebelysning. Kommunale opgaver er i øvrigt anlæg og vedligeholdelse af kloakker, renovation, anlæg og vedligeholdelse af kirkegårde, vandforsyning og brandvæsen.

Byplansloven pålægger hver kommune at have en godkendt byggevedtægt for alle bygder i kommunen. Herudover skal alle kommuner vedtage og lave en beredskabsplan. Kommunerne kan dog være fælles om beredskabet.

Tórshavn kommune har som den eneste kommune etableret eget anlæg til affaldsforbrænding. De fleste kommuner har sluttet sig sammen i Færøernes Interkommunale Renovationsselskab (IRF) om et fælles affaldsforbrændingsanlæg i Leirvík. Alle kommunerne er fælles om elforsyningen i det

4 Økonomi

Netbur til lakseopdræt

4.1 Aktuelle økonomiske forhold

Færøernes økonomi har været i stor fremgang de seneste år. Der er et stigende pres på arbejdsmarkedet; beskæftigelsen er historisk høj og ledigheden historisk lav. Efter en kraftig stigning i inflationen i 2022, er inflationen nu normaliseret.

Efter finanskrisen i 2008 oplevede Færøerne en kortvarig negativ vækst i økonomien, hvorefter økonomien har været i vækst med undtagelse af et fald i 2020 under covid19-pandemien. Bruttonationalproduktet (BNP) i 2024 var 27,9 mia. kr. i løbende priser, hvilket svarer til omkring 511.300 kr. pr. indbygger. Figur 4.1 viser udviklingen i Færøernes realvækst i BNP i perioden 2009-2024.

Figur 4.1 Færøernes realvækst i BNP i perioden 2009-2024 (pct.)

Kilde: Hagstova Føroya

Búskaparráðið (Færøernes Økonomiske Råd – herefter ”Rådet”) vurderede i sin efterårsredegørelse fra september 2025, at økonomien fortsat er i vækst. Rådet skønner, en vækst i BNP i 2025 og 2026 på hhv. 2,0 pct. og 6,1 pct. i løbende priser.

Rådet vurderer, at Færøerne står over for en finanspolitisk holdbarhedsudfordring, og at det er nødvendigt at gennemføre reformer, som bl.a. forhøjer pensionsalderen yderligere, og som vil styrke de offentlige finanser.

Mhp. at forbedre den finanspolitiske holdbarhed blev pensionsalderen på Færøerne den 1. juli 2024 forhøjet til 67½ år og forhøjes til 68 år den 1. juli 2030. I den gældende lovgivning er der en indekseringsordning, som har til formål at hæve pensionsalderen, hvis levealderen stiger. Det er dog ikke fastsat, hvordan ordningen udmøntes i praksis. I december 2025 fremsatte landsstyret et lovforslag om at hæve pensionsalderen yderligere fra 68 år til 69 år frem mod 2038, samtidig med, at indekseringsordningen ville blive ophævet. Lovforslaget nåede dog ikke at blive 3. behandlet, inden lagmanden udskrev valg til Lagtinget, jf. kapitel 1.

De seneste 25 år er levealderen i gennemsnit steget med 1 år hvert femte år. Ifølge tidligere udmeldinger fra Rådet, vil forhøjelsen af pensionsalderen løse knap ¼ af holdbarhedsproblemet, og der er således behov for yderligere reformer. Det skal også ses i sammenhæng med, at pensionsindbetalinger beskattes på indbetalingstidspunktet, og at landskassen således understøttes af indtægter nu, hvor de tilknyttede udgifter

først afholdes, når borgerne går på pension og har et større forbrug af offentlige velfærdsydelser.

Rådet peger fortsat på, at der er behov for, at der føres en holdbar finanspolitik, hvilket ifølge Rådet bl.a. ikke har været tilfældet med underskud i både landskassen og i kommunekasserne i en situation med gode konjunkturer. Rådet foreslår, at der indføres et finanspolitisk regelværk, der begrænser udgiftsvæksten, at der ikke vedtages forslag, som øger de fremtidige offentlige udgifter, og at der fokuseres på, hvordan arbejdsstyrken kan øges, hvis der indføres eksempelvis kortere arbejdsuge. I december 2025 fremsatte landsstyret et lovforslag om et finanspolitisk regelværk, som dog ikke færdigbehandlet, før der blev udskrevet valg til Lagtinget i februar 2026, jf. kapitel 1.

Lagtinget vedtog i december 2023 en ændring af skattereglerne for personer bosat på Færøerne med beskæftigelse i udlandet. Ændringen omfattede fem initiativer, heraf fire med virkning fra 1. januar 2024 og én med virkning fra 1. januar 2025. Pr. 1. januar 2024 trådte følgende ændringer således i kraft:

- Indbetaling til nordiske sociale ydelser anses ikke længere som skat og kan derfor ikke længere trækkes fra som skat betalt udenlands. Indbetalingerne giver dog ret til fritagelse for betaling af sygesikring, pension og arbejdsmarkedspension i Færøerne af den udenlandske indkomst.
- Fiskerfradraget reduceres gradvist: I 2024 til 14 pct. af indkomsten op til 400.000 kr., og i 2025 og fremover til 14 pct. af indkomsten op til 300.000 kr.
- Døgnfradraget reduceres gradvist: I 2024 til 240 kr., i 2025 til 180 kr., og i 2026 og fremover til 120 kr.
- Udenlandsfradraget reduceres gradvist: I 2024 til 96.000 kr., i 2025 til 72.000 kr., og i 2026 og fremover til 48.000 kr.

Pr. 1. januar 2025 trådte følgende i kraft:

- Personer, der arbejder i Norden, skal have samme skattevilkår som andre udlandsarbejdende. Det vil sige, at de skal betale 35 pct. i skat på Færøerne, eller forskellen op til dette niveau, hvis de også betaler skat i arbejdslandet.

Nationalbanken opfordrede i sin økonomiske analyse for 2024 og 2025 landsstyret til at fokusere på udfordringerne i forhold til behovet for finanspolitisk planlægning. Nationalbanken gør bl.a. opmærksom på, at skiftet i den demografiske sammensætning samt den relativt enstrengede færøske økonomi vil kræve en varig finanspolitisk stramning.

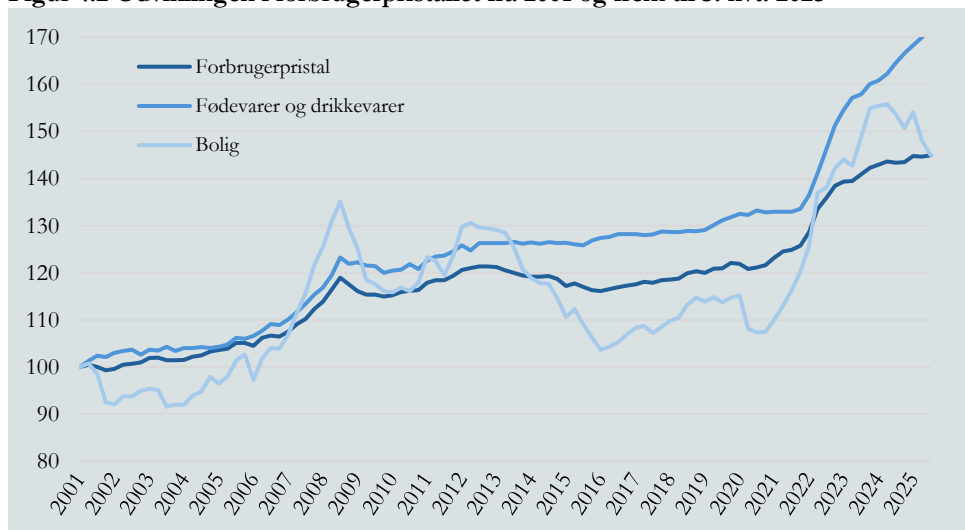
4.2 Prisudviklingen

Selv om Færøerne er en del af det danske valutaområde, afviger priserne på Færøerne fra danske priser. Årsagen er bl.a. tilskuds- og afgiftspolitikken samt fragtomkostninger.

Forbrugerpristallet steg med 1,1 pct. fra august 2024 til august 2025. Forbrugerpristallet havde den højeste procentvise stigning i november 2022 med en stigning på 10,1 pct. i forhold til 2021. Prisstigningerne er dog meget svingende på forskellige varekategorier: Priserne på fødevarer steg i perioden fra august 2024 til august 2025 med 4,6 pct., mens kategorien ”boligudgifter” faldt med 5,7 pct. Det er begge kategorier, som betyder meget for det samlede forbrugerpristal. Fra august 2023 til august 2024 steg renteudgifterne med knap 20 pct., men fra august 2024 til august 2025 faldt renteudgifterne med knap 30 pct, ifølge Hagstova Føroya. Figur 4.2 viser udviklingen i forbrugerpristallet frem til 3. kvartal 2025.

Forbrugerpristalsvæksten på 1,1 pct. fra august 2024 til august 2025 er noget lavere end i de øvrige nordiske lande og EU-landene, undtagen Sverige og Finland, som i samme periode havde stigninger i forbrugerpristallet på hhv. 1,1 og 0,5 pct. I Danmark lå forbrugerpristalsvæksten på 2,0 pct. i perioden.

Figur 4.2 Udviklingen i forbrugerpristallet fra 2001 og frem til 3. kv. 2025

Ann: Index 100 = 2001

Kilde: Hagstova Føroya

4.3 Eksport og import

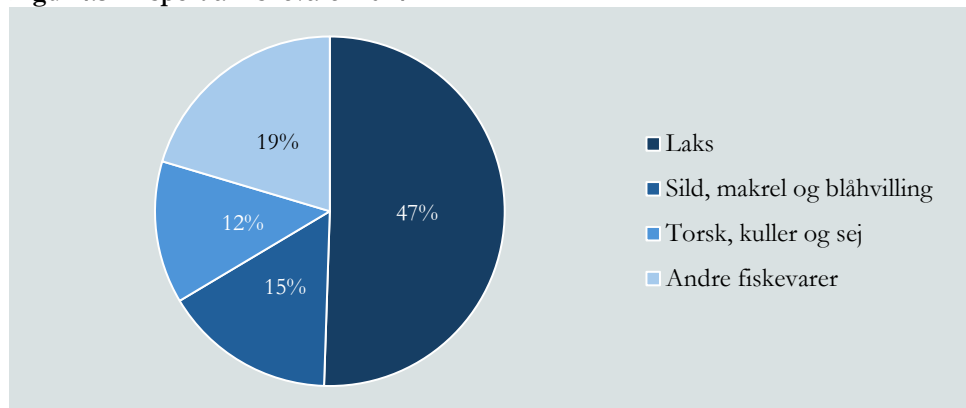
Eksport

Den færøske økonomi har ændret sig fra tidligere at være drevet af eksportindtægter fra det traditionelle fiskeri efter torsk, kuller og sej til nu i væsentlig højere grad at udgøres af eksport af opdrætsslaks og pelagisk fisk (sild, makrel og blåhvilling).

Der har været en positiv udvikling i eksportindtægterne siden 2010, især trukket af en øget eksport af laks, sild og makrel. Efter et mindre fald i 2020 steg eksporten igen frem til 2023, hvor den samlede eksportværdi for varer var på 12,7 mia. kr., hvilket svarer til en vækst på ca. 2 pct. i forhold til 2022. I 2024 var der dog et fald i eksporten på ca. 3,5 pct. Udviklingen i eksportværdien fordelt på kategorier baseret på det internationale klassifikationssystem Broad Economic Categories (BEC) 2020-2024 kan ses i bilag 4.1.

Værdien af fiskeeksporten er næsten fordoblet over de seneste 10 år; fra knap 6,5 mia. kr. i 2014 til ca. 12,3 mia. kr. i 2024. Figur 4.3 viser fordelingen i eksporterede fiskevarer.

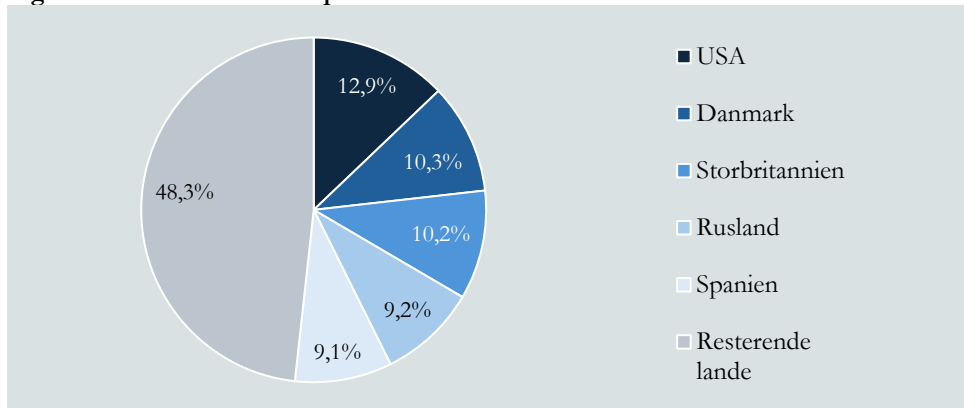
Figur 4.3 Eksport af fiskevarer 2024

Kilde: Hagstova Føroya

Udviklingen i Færøernes eksport i pct. fordelt på bestemmelsesland i perioden 2019-2024 kan ses i bilag 4.2. Rusland var det største eksportmarked frem til 2021, men har siden 2022 været det fjerde største. Opdrætserhvervet meddelte tidligt efter Ruslands invasion af Ukraine, at man ville stoppe salget af laks til Rusland. Siden 2022 har USA, Danmark og Storbritannien været de tre største eksportmarkeder. Figur 4.4 viser eksportandele til de fem lande, som Færøerne eksporterede mest til i 2024.

Figur 4.4 De fem største eksportmarkeder i 2024

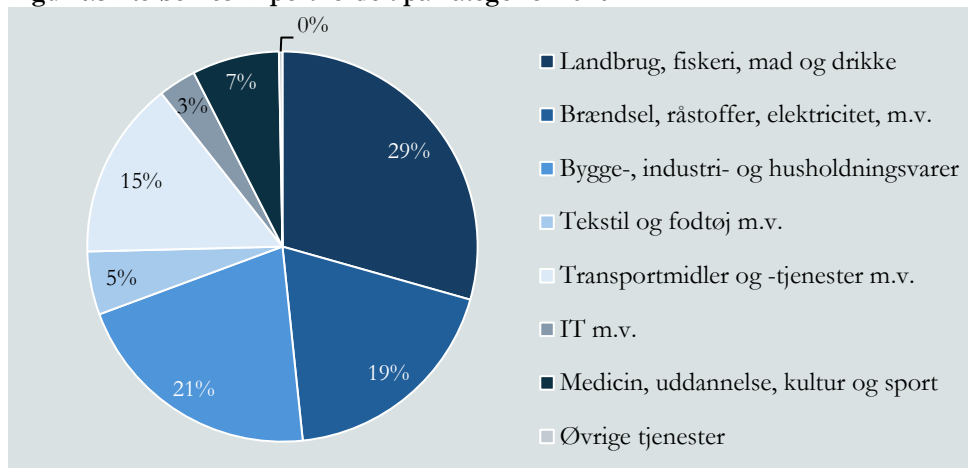
Kilde: Hagstova Føroya

Færøerne har gennem en lang årrække haft en fiskeriaftale med Rusland, der løbende er blevet fornyet. Aftalen indebærer, at russiske skibe kan fiske pelagisk fisk i færøsk farvand, og at færøske skibe kan fiske bundfisk og rejer i Barentshavet. I sommeren 2023 blev færøske havne lukket for russiske skibe, som ikke er omfattet af fiskeriaftalen med Rusland, og det fik betydning for salg og tjenester til russiske skibe.

Import

Fra 2015 har importen været støt stigende, men fra 2022 har importen været faldende. Fra 2022 til 2023 reduceredes importen med knap 79 mio. kr., svarende til en reduktion på 0,7 pct. I 2024 skete der en yderligere reduktion i importen på 1,4 mia. kr., svarende til en reduktion på hele 12,3 pct. Figur 4.5 viser Færøernes import af varer fordelt på kategorier i 2024.

Figur 4.5 Færøernes import fordelt på kategorier 2024

Kilde: Hagstova Føroya

Udviklingen i importen fordelt på varegrupper i perioden 2020-2024 kan ses i bilag 4.3. De tre største importkategorier er hhv. landbrug, fiskeri, mad og drikke; brændsel, råstoffer, elektricitet m.v.; samt, bygge-, industri- og husholdningsvarer. Disse tre kategorier står for næsten 70 pct. af al import.

Den største andel af den færøske import, ca. 24 pct. i 2024, kommer traditionelt fra Danmark. Andre lande, hvor der importeres en del fra, er Holland, Norge, Tyskland og Kina.

4.4 Betalingsbalancen

Den færøske betalingsbalance omfatter foruden handelsbalancen bl.a. tjenesteydelser (søtransport, rejser mv.), lønninger, renter samt overførsler fra den danske stat (statens tilskud) og Danmarks Nationalbank (andel af Nationalbankens overskud). En oversigt over den færøske betalingsbalances løbende poster i perioden 2019-2024 fremgår af tabel 4.1.

Tabel 4.1 Færøernes betalingsbalance 2019-2024 (mio. kr.)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Løbende indt. fra udlandet	14.996	12.693	14.787	18.301	18.610	18.491
Løbende udg. til udlandet	12.787	11.401	13.152	17.107	17.321	16.594
Betalingsbalancen saldo	2.208	1.292	1.635	1.193	1.289	1.897

Kilde: Hagstova Føroya

Der er ifølge Landsbanki Føroya (Landsbanken) to hovedårsager til, at Færøerne gennem en længere periode har haft et stabilt overskud på betalingsbalancen. Den ene er, at pensionsopsparingen er forøget markant i en årrække. Pensionsopsparingen placeres i høj grad i finansielle institutioner, som derefter investerer midlerne i værdipapirer, der i vid udstrækning er udenlandske. I 2012 var de årlige indbetalinger til pensionsopsparing omkring 500 mio. kr. I 2022 var de 1,4 mia. kr. Den anden årsag er, at flere store færøske virksomheder har haft store overskud i de seneste år, og i det omfang virksomhederne ikke bruger overskuddene på at investere i nye projekter, men placerer pengene i aktier eller værdipapirer, øges nettoformuen ift. udlandet.

4.5 Landskassens gæld

Landskassens bruttogæld³ er estimeret til at være knapt 5 mia. kr. eller 17,3 pct. af BNP ved udgangen af 2025 og landskassens likviditet var ultimo oktober på 4,5 mia. kr. Nettogælden er således blot på 0,5 mia. kr. eller 1,7 pct. af BNP ultimo oktober 2025. I maj 2024 optog landskassen et 5-årigt lån på 1,1 mia. kr. Hele beløbet blev anvendt til at tilbagebetale et lån (refinansiering) på 1,1 mia. kr., som forfaldt til betaling 2. juni 2024. I juni 2025 forfaldt det næste lån på 1,6 mia. kr. til betaling. Landsbanken har hjemmel til at refinansiere lån op til et år, inden det forfalder til betaling. Landskassen havde allerede i juli 2024 optaget 0,9 mia. kr. til at refinansiere dette lån. Det er et 15-årig stående lån til en rente på 3,624 pct. Yderligere 350 mio. kr. blev lånt i januar 2025 som en forhøjelse af lånet optaget i juli 2024 og resten ved låntagning i maj 2025. Kuponrenten på lånet i maj 2025 var 2,375 pct.

Landskassens gælds niveau er internationalt set beskedent. Renten på gælden har desuden været lav, dog er den steget siden 2022. Ultimo 2025 lå den gennemsnitlige rente på landskassens gæld på 3,1 pct. Renten på lånet, som landskassen optog i maj 2024, havde en nominel rente på 3,25 pct. og en effektiv rente på 3,258 pct. Renten på lånet, som forfaldt til betaling i juni 2024, havde en nominel rente på 1,25 pct., dvs. 2 pct.enheder lavere.

Færøernes internationale kreditvurdering, der i august 2019 blev opgraderet fra Aa3 til Aa2 med stabile udsigter, blev i september 2025 fastholdt af Moody's. Begrundelsen for vurderingen er bl.a., at Færøerne har finanspolitisk autonomi, som giver et højt niveau af fleksibilitet takket være den stærke likviditetsposition, og at gælden er relativt lille. I vurderingen indgår også, at økonomisk støtte fra Danmark anses for meget sandsynligt i tilfælde af likviditetsudfordringer.

³ Opgjort til markedsværdi

Ratingen er fortsat begrænset af den høje eksponering mod fiskeindustrien samt store investeringer i forbindelse med undersøiske tunneller og befolkningstilvækst. Det bemærkes i vurderingen, at en højere rating forudsætter en reduktion i landskassens gælds niveau og et bredere erhvervsgrundlag, der er mindre afhængigt af fiskeriet. En lavere rating kan blive aktuel, hvis relationerne til Danmark svækkes, gælden vokser væsentligt, der forekommer strukturelle finansielle underskud over flere år, eller der sker en nedgang i fiskeriet.

Tabel 4.2 viser Landsbanki Føroyas oversigt over den færøske ØMU-gæld, som er et bruttogældsbebegreb, der omfatter gælden for landskassen, kommuner og sociale fonde, og som bruges til at sammenligne gæld med andre lande.

Tabel 4.2 Offentlig gæld 2024 og 2025 (ØMU-gæld) (mio. kr.)

	Gæld 2024	Estimeret gæld 2025
Landskassen	4.910	4.935
Kommunerne	1.607	1.907
Tórshavn Havn	-196	-180
Eysturoyar-/Sandoyar-tunnellerne	2.475	2.305
ØMU-gæld	8.796	8.967
Gæld i pct. af BNP	31	31

Kilde: Landsbanki Føroya

Ifølge Landsbanki Føroya er den offentlige bruttogæld på Færøerne relativt mindre end bruttogælden i EU-landene. Den ligger på niveau med Danmarks, Norges og Sveriges, mens Islands og Finlands ligger over.

4.6 De offentlige finanser

De offentlige finanser på Færøerne omfatter landsstyret, kommunerne samt en række offentlige institutioner og fonde. Hertil kommer statens tilskud.

Fra hjemmestyreordningens indførelse i 1948 til i dag har de færøske myndigheder overtaget ansvaret for en stadig større del af de offentlige opgaver på Færøerne. Hvor overtagelsen af et sagsområde er sket som et særanliggende, har de færøske myndigheder samtidig overtaget det fulde økonomiske ansvar for områdets finansiering. Hvor de færøske myndigheder ved lov har overtaget det regelfastsættende og administrative ansvar for et fællesanliggende inden for en meget overordnet ramme, en såkaldt § 9-overtagelse, har de færøske myndigheder ligeledes overtaget det fulde

økonomiske ansvar, men med et generelt statsligt tilskud. Samtidig er det fuldt ud op til de færøske myndigheder at prioritere og beslutte niveauet for områderne.

Landskassens økonomi

De budgetmæssige rammer for hjemmestyrets økonomi fastlægges i den færøske finanslov, og de faktiske indtægter og udgifter i et finansår registreres i landskassens regnskab.

I finansloven for 2025 blev der budgetteret med underskud på 120 mio. kr. på landskassens drifts-, anlægs- og udlånsaldo (DAU-saldo). Med noget højere anlægsinvesteringer i 2025 end budgetteret i finansloven er der samlet set skønnet et underskud på DAU-saldoen på 178 mio. kr. for 2025⁴.

Der er på finansloven for 2026 budgetteret med et underskud på drifts-, anlægs- og udlånsaldoen (DAU-saldo) på 268 mio. kr., jf. tabel 4.3. Dette svarer til ca. 1 pct. af BNP. Fíggjarmálaráðið (Landsstyreområdet for finansanliggender) har oplyst, at dertil kommer 230-270 mio. kr. i ubrugte anlægsbevillinger i 2025, som bliver overført til 2026. Det forventes, at 100-150 mio. kr. af disse vil blive anvendt i 2026, hvilket vil medføre en tilsvarende forringelse af DAU-saldoen i 2026.

Tabel 4.3 Landskassens drifts- og anlægsudgifter 2020-2026 (mio. kr.)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	R	R	R	R	R	Skøn	FL
Indtægter i alt:	5.762	6.325	6.715	6.885	7.114	7.473	7.501
Statens tilskud	642	642	642	617	592	567	542
Driftsudgifter	5.538	5.737	6.033	6.341	6.700	7.055	7.271
Anlægsinvesteringer	515	451	488	759	585	596	497
DAU-saldo	-291	138	195	-215	-172	-178	-268
Ekstraordinære indtægter/udgifter i alt	-7	75	-164	-211	6	1	2
DAU-saldo inkl. ekstraordinære indtægter	-298	212	31	-426	-165	-177	-266

Kilde: Fíggjarmálaráðið

Som følge af især stærke konjunkturer var der overskud i landskassen i årene 2016-2019, og der blev i forlængelse heraf budgetteret med et overskud på FL20 på knap

⁴ Vurderinger fra landsstyreområdet for finansanliggender fra september 2025

200 mio. kr. Corona-pandemien medførte imidlertid højere udgifter til bl.a. hjælpepakker og lavere indtægter fra bl.a. udbytter, hvilket resulterede i et underskud på knap 300 mio. kr., men i 2021 og 2022 var der igen overskud i landskassen.

I 2023 var der oprindeligt budgetteret med et overskud på 144 mio. kr., men efter at næsten 250 mio. kr. i ubrugte anlægsbevillinger fra 2022 blev overført til og anvendt i 2023, samtidig med landskassen fik lidt færre indtægter end forventet, endte det med et underskud på 215 mio. kr.

I 2024 var der på finansloven budgetteret med et overskud på 4 mio. kr., men da landskassen fik færre indtægter fra ressourceafgifter på fiskeri og lakseopdræt end forventet, endte det med et underskud på 172 mio. kr.

Kommunernes økonomi

Kommunerne kom samlet set ud af 2024 med et underskud på DAU-saldoen på 666 mio. kr. Der er samlet set skønnet et overskud på DAU-saldoen på 33 mio. kr. for 2025⁵.

Drifts- og renteudgifter finansieres ved brug af likvider samt diverse skatteindtægter. Anlægsudgifter kan herudover finansieres ved optagelse af lån. En samlet opgørelse over kommunernes økonomi i perioden 2020-2026 ses i tabel 4.4

Tabel 4.4 Kommunernes økonomi 2020-2026 (mio. kr.)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	R	R	R	R	B	Skøn	FL
Skatteindtægter	3.142	3.180	3.404	3.616	3.427	4.118	4.097
Drifts- og anlægsudgifter i alt:	3.418	3.255	3.437	3.811	4.093	4.085	4.277
Driftsudgifter, netto	2.476	2.598	2.792	3.106	3.258	3.090	3.522
Anlægsudgifter, netto	931	646	646	706	835	995	754
Renteudgifter, netto	12	12	21	38	53	52	62
DAU-saldo	-276	-75	-33	-195	-666	33	-180

Kilde: Figgjarmålaráðið

Ved udgangen af 2024 udgjorde de færøske kommuners samlede nettogæld omkring 1,4 mio. kr., og kommunerne har ydet lån til bl.a. det fælleskommunale elselskab SEV og det ligeledes fælleskommunale renovationsselskab IRF.

⁵ Vurderinger fra landsstyreområdet for finanssager fra februar 2026

Landsstyret skal ikke godkende de kommunale budgetter. For kommuner, hvis nettogæld er større end et års skatteindtægter, beregnet ud fra en skatteprocent på 23 pct., har landsstyret dog hjemmel til at kræve ændringer i budgettet. Kommunerne kan, uden landsstyrets godkendelse, optage nye lån, hvis nettogælden ikke er større end et års skatteindtægter.

Årsregnskaber skal indsendes til landsstyret inden den 1. juni efter afsluttet regnskabsår. Derefter opstiller landsstyret et samlet regnskab.

Statens udgifter på Færøerne

De statslige udgifter på Færøerne omfatter statens tilskud, udgifter til driften af statslige institutioner på Færøerne, herunder enkelte anlægsudgifter, refusion af visse pensionsudgifter og fra 1993 desuden krigspensioner. Statens drifts- og anlægsudgifter (netto) vedrørende Færøerne i perioden 2020-2024 er vist i tabel 4.5. For en mere detaljeret oversigt henvises til bilag 4.4.

Tabel 4.5 Statens drifts- og anlægsudgifter på Færøerne 2020-2024 (mio. kr.)

	2020	2021	2022	2023	2024
Tilskud i alt:	730,7	730,2	729,9	703,6	682,0
Statens tilskud	641,8	641,8	641,8	616,8	591,8
Tilskud fra bonuspuljen	8,8	8,9	9,0	9,4	9,8
Krigspensioner	12,1	10,0	8,3	5,2	3,9
Lærerpensioner	30,8	30,8	30,5	31,5	34,0
Andre pensioner	37,2	38,7	34,2	40,6	42,5
Drifts- og anlægsudgifter statslige institutioner	402,9	450,4	381,9	393,6	369,6
I alt	1.133,6	1.180,6	1.111,8	1.097,2	1.051,6

Anm.: Bygningsstyrelsens udgifter fra centrale puljer er ikke medtaget i opgørelsen

Kilde: Oplysninger fra statsinstitutioner samt finanslove, jf. også bilag 4.4

Tilskuddene udgjorde i årene op til valget til Lagtinget i december 2022 ca. 730 mio. kr. Det landsstyre, der tiltrådte efter valget, aftalte i koalitionsgrundlaget fra december 2022, at statens tilskud skulle reduceres med nominelt 25 mio. kr. årligt i perioden 2023-2026. Dette er blevet gennemført for alle årene 2023-2026, og statens tilskud er i perioden derfor blevet reduceret med i alt 100 mio. kr.

Drifts- og anlægsudgifter til statslige institutioner kan variere fra år til år. De samlede statslige drifts- og anlægsudgifter på Færøerne udgjorde godt 1 mia. kr. i 2024. Opgørelsen omfatter alene de direkte udgifter, som staten yder enten som driftstilskud eller som udgifter til driften af de statslige institutioner på Færøerne. Indirekte udgifter,

f.eks. som følge af samarbejdet mellem danske og færøske myndigheder, indgår ikke i opgørelsen.

Den samlede offentlige økonomi

Byrdefordelingen, der udtrykker fordelingen mellem landskassens og statens samlede drifts- og anlægsudgifter, har tidligere primært varieret i takt med landskassens udgiftsniveau. Et stigende niveau i landskassens drifts- og anlægsudgifter vil medføre, at statens andel typisk falder, mens et faldende niveau i landskassens drifts- og anlægsudgifter bevirker, at den statslige andel stiger. Med reduktionen af statens tilskud i 2002 som konsekvens af færøsk overtagelse af såkaldte § 9-områder, hvortil staten ydede tilskud, blev der ændret væsentligt på byrdefordelingen.

I midten af 1970'erne udgjorde statens andel af statens og landskassens samlede drifts- og anlægsudgifter ca. 40 pct., mens andelen i 1992 var faldet til 24 pct. I perioden 1993-1998 har statens andel af statens og landskassens samlede udgifter udgjort mellem 29 og 32 pct. Hjemmestyrets overtagelse af den offentlige forsorg og den resterende del af sagsområdet skolevæsen pr. den 1. januar 2002 og efterfølgende overtagelser efter overtagelsesloven har medført en reduktion af statens tilskud til Færøerne. Statens andel af statens og landskassens samlede drifts- og anlægsudgifter er således faldet til ca. 12,6 pct. i 2024, jf. tabel 4.6.

Tabel 4.6 Statens og landskassens drifts- og anlægsudgifter 2019-2024 (mio. kr.)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Landskassen	5.424	6.053	6.188	6.521	7.100	7.285
Staten	991	1.134	1.181	1.112	1.097	1.052
I alt	6.415	7.187	7.369	7.633	8.197	8.337
Statens andel (i pct.)	15,4	15,8	16,0	14,6	13,4	12,6

Kilde: Tabel 4.3 og 4.5

4.7 Skatter og afgifter

Sagsområdet skatter og afgifter er overtaget som færøsk særanliggende. Det indebærer, at skatte- og afgiftslovgivning besluttet og administreres af færøske myndigheder. Områdets status som særanliggende medfører samtidig, at de øvrige dele af riget (Danmark og Grønland) sidestilles med det øvrige udland i skatte- og afgiftsmæssig henseende. Færøerne er med i den fællesnordiske dobbeltbeskatningsoverenskomst, og Færøerne har derudover indgået dobbeltbeskatningsaftaler med en række andre lande.

Færøernes skattemyndighed TAKS opkræver indkomstskat, kapitalgevinstskat, meromsætningsafgift (MVG – svarer til den danske moms), lønsumsafgift, vægtafgift, told- og fremstillingsafgifter, registreringsafgifter og en række andre afgifter til landskassen. Kommunernes indtægter kommer næsten udelukkende fra indkomstskatter.

De direkte skatter på Færøerne omfatter indkomstbeskatning af personer og selskaber samt rente- og udbytteskat. Der er hverken formueskat eller beskatning af fast ejendom.

Personbeskatning

Grundlaget for indkomstbeskatning af personer er den skattepligtige indkomst i kalenderåret. For personer med fuld skattepligt omfatter den skattepligtige indkomst al indkomst, uanset om den er indtjent på Færøerne eller i udlandet (globalindkomstprincippet). Som indkomst betragtes endvidere visse former for naturalieydelse (fri bolig og bil mv.), mens lejeværdi af egen bolig ikke er skattepligtig.

Beskatningen af indbetalingerne til den obligatoriske pensionsopsparring er en progressiv beskatning. Skatten på pensionsbidrag for indkomster op til 235.000 kr. årligt beskattes med 30 pct. ved indbetaling og stiger herefter gradvist til 40 pct. for indkomster på over 330.000 kr. årligt.

I december 2023 stemte Lagtinget for en skattereform, hvor marginals-katten for lav- og mellemindkomster blev sænket, mens visse fradrag (sømandsfradraget og fradrag for personer, der arbejder i udlandet, men bor på Færøerne) blev nedjusteret eller gradvist afskaffet. Ændringerne i indkomstskatten implementeres gradvis i to trin, hhv. 1. januar 2024 og 1. januar 2025.

Personer, der er begrænset skattepligtige, betaler 42 pct. af A-indkomsten i skat og 3,00 pct. til arbejdsmarkedspensionsordningen. Dog betales der 35 pct. af A-indkomsten i skat, hvis indkomsten er fra virksomhed om bord på skibe registreret i FAS (Færøernes Internationale Skibsregister) og tilsvarende skibe, der kan sidestilles med skibe registreret i FAS. Der skal ikke betales bidrag til arbejdsmarkedspensionsordningen af sådan indkomst.

For personer, der er fuldt skattepligtige til Færøerne, foretages der i forbindelse med den endelige skatteberegning enkelte fradrag i den beregnede bruttoskat, f.eks. folke-

og førtidspensionsfradrag og børnefradrag. Herudover gives der i den beregnede kommuneskat et fradrag, der beløbsmæssigt varierer fra kommune til kommune.

Der ydes tilskud til renteudgifter, såfremt lånet er optaget til køb, opførelse, istandsættelse eller ombygning af egen bolig eller til uddannelsesformål. Rentetilskuddet er på 35 pct. af renteudgifterne, dog udgør det maksimalt udbetalte rentetilskud til boliglån 35.000 kr. årligt.

Det fradrag, der sammen med udlandsfradraget har den økonomisk set største negative virkning for landskassen, er sømandsfradraget, som er et særligt fradrag for sømænd. Tidligere var fradraget på 14 pct. i indkomsten, dog maks. 14 pct. af 470.000 kr., men som følge af skattereformen, reduceredes det maksimale loft til 14 pct. af 400.000 kr. i 2024 og 14 pct. af 300.000 kr. i 2025, jf. ovenfor.

Samlevende ægtefæller beskattes som udgangspunkt hver for sig, men der er mulighed for at udjævne indkomsterne. Det er muligt for en ægtefælle at overføre et eventuelt uudnyttet bundfradrag på op til 30.000 kr. til den anden ægtefælle.

Udover personbeskatning til land og kommuner kommer opkrævning af de tvungne bidrag til arbejdsløshedsforsikringsordningen (ALS), barselsordningen og arbejdsmarkedspensionsordningen, samt betaling til public servicelicens og sygesikringsgebyr. Alle bliver opkrævet sammen med skatten.

Opkrævning af indkomstskat har siden 1984 foregået som kildeskat.

Indkomstskatten til kommunerne beregnes af samme indkomst, som anvendes ved beregning af landsskatten, dog er bundfradraget 30.000 kr. Skatten udskrives med samme procent for alle skatteydere i kommunen (proportional beskatning).

Den gennemsnitlige kommunale skattesats er 20,02 pct. i 2024. Laveste kommunale skattesats er 16,00 pct. og den højeste er 21,50 pct. Kommunerne kan frit fastsætte de kommunale skatteprocenter. Kirkeskatteprocenten er i 2024 fastlagt til 0,6 pct. i de fleste kommuner, dog har enkelte kommuner en kirkeskatteprocent på 0,9 pct.

Selskabsbeskatning

Aktieselskaber mv. registreret på Færøerne betragtes som hjemmehørende på Færøerne og er derved skattepligtige til Færøerne af deres globalindkomst. Grundlaget

for skatteansættelse af selskaber for et givet skatteår er selskabets indkomst i den regnskabsperiode, der udløber i eller falder sammen med det foregående kalenderår.

Som skattepligtig indkomst betragtes globalindkomsten (dvs. al indkomst uanset oprindelsesland) med fradrag af udgifter, som er anvendt til at erhverve, sikre og vedligeholde indkomsten. Fradrag omfatter således bl.a. løbende driftsudgifter (herunder renter af investerings- og driftsgæld), afskrivninger samt tab og henlæggelser til drifts- og investeringsfonde.

For iværksætterselskaber og selskaber med aktie/anpartskapital på 50.000 kr. og mere udgør selskabsskatten 18 pct. Provenuet fordeles med 70 pct. til landskassen og 30 pct. til kommunerne. Selskabsskatten udgør 49 pct. af den skattepligtige indkomst for selskaber med aktiekapital/anpartskapital på under 50.000 kr. samt selskaber med begrænset skattepligt.

Kapitalgevinstskat

Der blev indført kapitalgevinstskat i 2001. Formålet med loven er at sikre en enklere og mere ensartet beskatning af alle former for kapitalindkomst. Alle, som har kapitalgevinster, skal, sammen med den almindelige selvangivelse, indlevere en kapitalgevinstskatteopgørelse, hvor alle skattepligtige gevinster og tab i henhold til kapitalgevinstskatteloven lægges sammen og beskattes med 18 pct. for juridiske personer og 35 pct. for fysiske personer.

Indirekte skatter

På Færøerne har de indirekte skatter traditionelt omfattet MVG (moms), told, fremstillingsafgifter, lønsumsafgift, vægtafgift, registreringsafgift på motorkøretøjer, rejseafgift, olieafgift, arveafgift, tinglysningsafgift, samt andre former for punktafgifter.

Varer samt arbejds- og tjenesteydelser pålægges MVG på 25 pct., idet der dog er en række undtagelser, eksempelvis er visse bøger undtaget. Ligeledes er grøntsager og bleer pr. 12. december 2025 undtaget for MVG.

Arveafgiftsgrundlaget er fastlagt i en ældre lov og beregnes efter mere lempelige regler end den danske arveafgift.

Der er fastsat produktionsafgifter på øl, sodavand, chokolade og sukkervarer. Afgifterne på disse varer er øget væsentlig de seneste par år. Derudover opkræves lønsumsafgift fra virksomheder inden for sundheds-, forsikrings- og banksektoren.

Vejafgift og registreringsafgifter betales af motorkøretøjer o.a. I 2008 blev der indført en såkaldt CO₂-afgift på motorkøretøjer. Denne afgift fastsættes i forhold til, hvor stor en mængde CO₂ det pågældende motorkøretøj udleder. Lastbiler, busser og varevogne er ikke omfattet af reglerne om CO₂-afgiften, men betaler i stedet en særlig miljøafgift. For at anspre til køb af miljøvenlige biler har man tidligere foretaget ændringer i loven om registrering af motorkøretøjer således, at der i en periode har været ydet delvis refusion for MVG i forbindelse med køb af elbiler. Der er dog påbegyndt udfasning af ordningen, som vil være endeligt afviklet i 2028.

I 1986 blev der indført en særlig afgift på brændselsolie m.v. Provenuet ved afgiften tilfalder landskassen. Olieafgiften er 0,80 kr. pr. liter, samt 0,90 kr. pr. liter på brændselsolie. Afgift på udlandsrejser fra Færøerne blev indført med virkning fra 1987. Afgiften er 65 kr. pr. rejsende.

Landsstyrets skatteomlægning, der trådte i kraft den 1. januar 2024, indeholdt bl.a. en forhøjelse af grønne afgifter på produktion og import af benzin, diesel og F-gas, samt brændselsolie.

Der har siden 2011 været pålagt en afgift på fiskeressourcer. Siden 2014 har der også været pålagt en afgift på opdrætserhvervet. Der kan læses mere om disse afgifter i kapitel 5.

Udviklingen i det samlede skatte- og afgiftsprovener i årene 2019-2024 fordelt på hovedtyper kan ses i bilag 4.5.

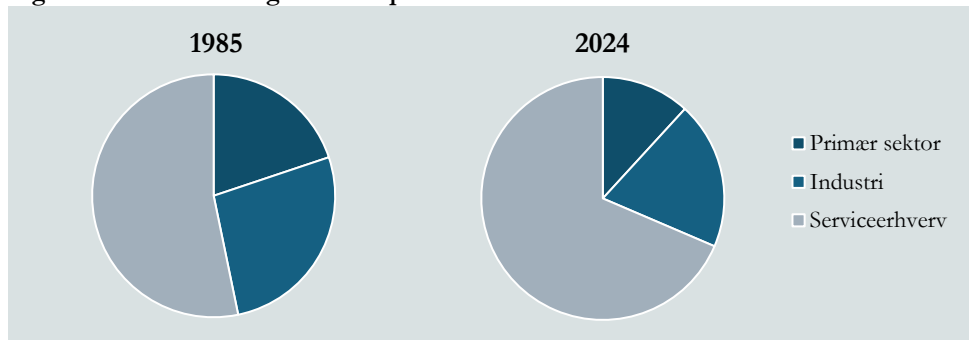
5 Erhverv

Fiskebåd ud for Borðan, Nólsoy

Ligesom i andre lande er serviceerhvervene på Færøerne kommet til at fylde stadig mere i forhold til den primære sektor og industrien. Figur 5.1 viser en sammenligning af lønudbetalingerne i 1985 og i 2024 fordelt på de tre sektorer.

Figur 5.1 Lønudbetalinger fordelt på sektorer

Kilde: Hagstova Føroya

Der er gennem årene sket en stor udvikling i serviceerhvervene, bl.a. inden for turismen, men det er i høj grad fisk og fiskevarer, herunder opdrætsslaks, som udgør størstedelen af Færøernes samlede eksportindtjening.

Færøernes erhvervsstruktur er primært baseret på fisk, der fanges, produceres og eksporteres. Men fiskearterne varierer, og både vilkårene og markederne er forskellige. Fiskeriet kan overordnet opdeles i tre kategorier:

- Det internationale fiskeri, hvor der gennem aftaler med andre lande (Grønland, Island, Rusland, Norge og Storbritannien) samt EU og regionale fiskeriorganisationer gives mulighed for, at færøske fiskefartøjer kan fange fisk, herunder skaldyr, pelagisk fisk og bundfisk.
- Lokal pelagisk fisk såsom sild, makrel og blåhvilling. Pelagisk fisk fiskes i perioder, alt efter hvornår den er i færøsk farvand, og hvornår den har den bedste kvalitet. Adgang til andre farvande og kvoter på pelagisk fisk forhandles løbende med kyststaterne i Nordøstatlanten, så man samlet set forsøger at holde sig inden for ICES' (The International Council for the Exploration of the Sea) anbefalinger.
- Lokal bundfisk såsom torsk, kuller og sej i færøsk farvand. Denne del af fiskeriet har i de sidste år haft det svært bl.a. på grund af nedgang i fiskebestanden. For 20 år siden havde dette fiskeri en meget større handelsværdi end de andre kategorier, men det er markant ændret.

Herudover er lakseopdræt et vigtigt erhverv, som dog har helt andre grundvilkår end fiskeriet.

5.1 Fiskeri

Fiskeriterritoriet ved Færøerne er fastsat i en anordning fra 1976 om fiskeriterritoriet ved Færøerne, og fiskerigrænsen blev i 1977 udvidet til 200 sømil. Oversigt over territoriet fremgår af Vørn's (Færøernes fiskeriinspektion) hjemmeside. Nærmere information herom findes i bilag A.

Fiskerierhvervets store betydning for samfundet og de enorme værdier, der er forbundet med erhvervet, gør, at fiskeripolitik og -lovgivning generelt har stor politisk opmærksomhed. Der er de seneste år sket store ændringer i fiskerilovgivningen.

Den 1. januar 2018 trådte en ny fiskerilovgivning i kraft. Løgtingslóg um fyrisiting av sjófeingi (lagtinslov om forvaltning af havressourcer) indeholdt nogle grundlæggende ændringer af fiskeriforvaltningen. Nogle af hovedlinjerne i reformen var, at:

- man skulle følge den biologiske rådgivning,
- man ville væk fra politisk udlodning af licenser,
- man ønskede at overgå til en markedsbaseret udlodning med auktioner,
- fiskerettigheder ikke længere skulle kunne sælges direkte mellem private,
- der skulle være fuldt færøsk ejerskab af alle rettigheder,
- der skulle skabes værditilvækst, bl.a. med krav om, at alt skal losses på Færøerne.

Fiskerilovgivningen og fiskerierhvervet fyldte herefter meget i debatten til lagtinsvalget den 31. august 2019, og det landsstyre, der tiltrådte, fremsatte forslag om en ny fiskerilovgivning, som blev gennemført med virkning fra 1. januar 2020, og som gjorde op med fiskerireformen fra 2018 ved bl.a. at:

- kvoteauktion samt udviklingskvoter blev afskaffet,
- rettighederne til fiskerilicens fremover er 12 år og tilknyttet skibet,
- udlændinge forsat skal kunne have ejerskab inden for fiskerierhvervet i 12 år fra den nye ordnings ikrafttræden (dog med maks. 25 pct.),
- og at der skal være fuld omsættelighed i fiskerierhvervet.

For at regulere fiskeriet har man fastsat krav om fangsttilladelse og fiskeritilladelse for at drive fiskeri. Fiskeriet reguleres desuden ved hjælp af fiskedage- og kvoteordninger:

En **fangsttilladelse** er en godkendelse, som et fiskeskib (undtaget mindre fartøjer under 15 tons) får fra landsstyremedlemmet, og som giver vedkommende fartøj ret til at fiske. Fangsttilladelsen kan flyttes til et andet fiskeskib i forbindelse med udskiftning af skib eller ved sammenlægning af fangsttilladelser.

En **fiskeritilladelse** er den rettighed, som landsstyremedlemmet giver et bestemt skib til at fiske enten en bestemt mængde fisk, eller et bestemt antal fiskedage, hvor der fiskes på bestemte fiskebestande. Fiskeritilladelsen fastsætter hvad, hvor meget, hvor og hvornår, skibet kan fiske, og der udskrives ny fiskeritilladelse hvert år. Fiskeritilladelsen er omsættelig.

Fiskedageordningen gælder for den del af flåden, der fisker bundfisk ved Færøerne. Ordningen løber over et fiskeriår, som er fra 1. januar til 31. december, og de skibe,

der er i denne ordning, er opdelt i forskellige grupper efter fangstredskab og størrelse – trawlere, lineskibe og mindre både, der driver krogfiskeri. Det er landsstyremedlemmet, som fastsætter antallet af fiskedage. For at sikre en bæredygtig udnyttelse af fiskebestandene sker dette i overensstemmelse med en forvaltningsplan og gældende regler for fangsten.

Kvoteordningen fastsætter den højst tilladte fangst af fisk. Såfremt det vurderes, at der bliver fisket for meget af en fiskebestand, kan dette reguleres ved at nedregulere den højst tilladte fangst. Landsstyremedlemmet fastsætter kvoter for fiskeri ved Færøerne. Der skelnes mellem egenkvote og fælleskvote. Egenkvote definerer det antal tons, som et givet skib har lov til at fiske. Kvoten er som regel omsættelig og kan handles mellem skibe, rederier og/eller personer. Fælleskvoten er den kvote, som en bestemt gruppe fartøjer får tildelt. Fælleskvoten er ikke omsættelig.

International regulering og fiskeriaftaler

Kyststaterne i det nordlige Atlanterhav udvidede i 1977 fiskerigrænserne til 200 sømil. Havområdet inden for 200 sømil kom således under national lovgivning. Uden for 200 sømil bliver fiskeriet reguleret af henholdsvis NAFO (for det nordvestlige Atlanterhav) og NEAFC (for det nordøstlige Atlanterhav) igennem overenskomster eller aftaler. Det er Kongeriget Danmark, der er medlem af både NAFO og NEAFC på vegne af Færøerne og Grønland (Kingdom of Denmark in respect of the Faroe Islands and Greenland – DFG), men det er færøske og grønlandske repræsentanter, der udgør delegationen til møderne og har forhandlingsmandatet. Danmark er dækket af EU's medlemskab af disse organisationer.

Færøerne har indgået årlige bilaterale fiskeriaftaler om gensidige fiskerirettigheder med Grønland, Island, Norge, Storbritannien og Rusland. Færøerne kan således fiske bundfisk m.m. i andre landes farvande mod, at disse lande kan fiske blåhvilling, makrel og nordhavssild ved Færøerne. Der har ikke været en bilateral aftale med EU siden 2020.

Kyststatsparterne Færøerne, EU, Grønland, Island, Norge, Storbritannien og Rusland har ansvar for bevarelse og forvaltning af fælles fiskebestande i det nordøstlige Atlanterhav og for at sikre bæredygtig forvaltning af de store pelagiske bestande af blåhvilling, nordhavssild (atlanto-skandisk sild) og makrel. I 2024 blev ovenstående parter enige om, at højst tilladte fangst for 2025 af henholdsvis blåhvilling, nordhavssild og makrel skulle fastsættes i overensstemmelse med rådgivningen fra ICES om bæredygtig fangst. Selv om parterne er enige om, hvor stor den samlede

fangst skal være, har parterne ikke været enige om fordelingsnøglen, hvorfor landene hver især har fastsat egne kvoter. Det samlede fiskeri efter blåhvilling, nordhavssild og makrel har derfor de sidste år været 25-40 pct. højere end den videnskabelige rådgivning fra ICES. I 2024 indgik Færøerne, Norge og Storbritannien en makrelaftale, og Færøerne og Norge indgik en aftale om nordhavssild, som landene anser for at have stor betydning for bæredygtig forvaltning af bestandene.

Færøerne har indgået gensidige fiskeriaftaler for 2025 med Grønland, Island, Norge, Storbritannien og Rusland. Færøernes fiskeriaftaler fremgår af Tilfeingis- og vinnumálaráðiðs (Landsstyreområdet for ressource og erhvervsanliggender) hjemmeside i en engelsk/dansk udgave.

Arbejdspladser inden for fiskeindustrien

Beskæftigelsen inden for fiskerisektoren (selve fiskeriet og forarbejdningsleddet) var i en længere periode faldende. De første år i dette årtusind var der ca. 4.800 beskæftigede inden for fiskerisektoren, men i løbet af det næste årti faldt tallet til ca. 2.700 beskæftigede i 2011. Siden da har antallet af beskæftigede i en årrække ligget omkring 2.800, men siden 2021 har tallet ligget lavere, omkring 2.400. Ultimo 2025 var 2.385 beskæftigede inden for fiskerisektoren. For opdrætserhvervet, både opdræt og slagtning m.v., har beskæftigelsen været mere eller mindre stigende de seneste ca. 20 år – fra 148 beskæftigede i 2005 800 i 2025.

Der er i alt 15 fiskeforarbejdende fabrikker på Færøerne, inklusiv en fiskemelsfabrik, en kammuslingefabrik og tre store pelagiske virksomheder.

Fangsterne forarbejdes i overvejende grad til frosne fileter og saltfisk, men en stor del torsk og kuller eksporteres uforarbejdet og fersk. Et led i tilpasningen af det færøske fiskerierhverv har bestået i omstilling til fangst af nye arter samt øgede mængder af makrel, sild og blåhvilling, som nu landes på Færøerne.

Udviklingen i det pelagiske fiskeri er sket samtidig med, at der i længere tid har været tilbagegang for det traditionelle fiskerierhverv, både når det gælder de små fiskerbåde og de større trawlere og langlineskibe, der fisker i færøsk farvand.

Fiskeriinspektion og redningstjeneste

Tilsynet med og beskyttelsen af fiskeriterritoriet ved Færøerne hører under landsstyret. Tilsynet udføres af Vørn (Færøernes fiskeriinspektion), som får bistand fra Arktisk Kommando til at udøve fiskeriinspektion ved Færøerne.

Ved udvidelsen af det færøske fiskeriterritorium i 1977 forøgedes de områder, der skal overvåges, fra ca. 4.500 sømil til ca. 80.000 sømil. Med denne udvidelse og efterfølgende aftaler med andre lande om fiskerirettigheder, bl.a. med fastsættelse af kvoteordninger og nye redskabsbestemmelser, har fiskeriinspektionen skiftet karakter fra at være inspektion af grænser til at være inspektion af områder.

Forskning i færøsk farvand

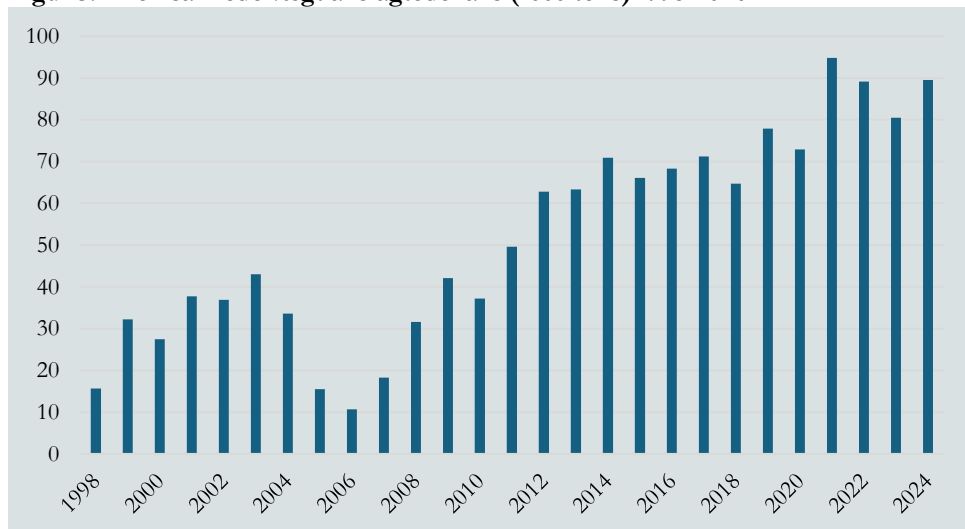
Havstovan (Færøernes Havforskningsinstitut) foretager undersøgelser af det færøske havområde og dets ressourcer. Det er instituttets opgave at rådgive både myndighederne og offentligheden. Hvert år afgiver instituttet oplysninger til det færøske landsstyre om fiskebestandene omkring Færøerne samt uden for Færøerne, hvor færøske fiskeskibe fisker. Institutet henstiller herefter til landsstyret om, hvor meget der bør fiskes af de forskellige fiskearter. Henstillingerne fra instituttet fremgår af Havstovans hjemmeside.

5.2 Lakseopdræt

I perioden 2001-2004 var der stor krise i lakseopdrætserhvervet på Færøerne. Faldende priser og sygdom i laksebestanden medførte flere konkurser i erhvervet, der dog siden har gennemgået en omfattende og succesrig omstrukturering, hvor strenge biologiske regler har spillet en stor rolle.

Opdrætserhvervet har udviklet sig meget, siden det blev omlagt i 2005, og der er foretaget store investeringer, bl.a. i at opdrætte yngel længere tid på land, så fisken er mere modstandsdygtig, inden den sættes ud. Det giver også større mulighed for at øge produktionen. Opdrætserhvervet står for ca. halvdelen af fiskeeksporten, hvilket nødvendiggør en stadig mere bæredygtig produktion og øget fokus på omfanget af lakselus, som er en stor udfordring for lakseopdrætserhvervet. Figur 5.2 viser den samlede mængde slagtede laks (i opskåret vægt) for årene 1998 til 2024.

Figur 5.2 Den samlede vægt af slagtede laks (1000 tons) 1998-2024

Kilde: Hagstova Føroya

Der er i dag tre virksomheder, som arbejder med lakseopdræt på Færøerne. Bakkafrost er den største virksomhed og anses for at være en af de store aktører på verdensmarkedet inden for erhvervet. Virksomheden, der blev etableret som et familieforetagende i 1968, udvælger lakseyngel, opdrætter laks og forarbejder laks til diverse færdigvarer. Bakkafrost blev i foråret 2010 børsnoteret på Oslo Børs til en markedsværdi på 1,4 mia. kr. I 2019 købte Bakkafrost hovedparten af The Scottish Salmon Company (SSC), og i 2020 ejede Bakkafrost 100 pct. af SSC. I starten af 2022 overtog Bakkafrost 90 pct. af aktierne i Munkebo Seafood A/S. Bakkafrost besluttede i 2022 at anskaffe sit eget fly til transport af egne produkter, og i foråret 2024 begyndte Bakkafrosts flyselskab FarCargo at flyve regelmæssige ture til blandt andet USA, Island, Danmark og Belgien. Ultimo 2025 flyver FarCargo flere gange ugentligt til Bruxelles, Dublin og Liège.

P/F Luna/Hiddenfjord blev stiftet i 1929 og er en 100 pct. færøsk familieejet lakseopdrætsvirksomhed, som har hovedsæde på øen Vágar. Den startede med at producere klipfisk, men begyndte i 1984 også at opdrætte laks. Laksen bliver forarbejdet på produktionsvirksomheden i Sørvágur. Hiddenfjord har vundet priser for sin bæredygtighedsindsats og besluttede, som den første virksomhed af sin slags, ikke at anvende fly i sin eksport, da virksomheden ønsker at sætte så lille et klimaaftryk som muligt.

Virksomheden Mowi havde sin opstart i Norge i 1964 og er i dag en verdensomspændende virksomhed, der også er repræsenteret på Færøerne, samt i Norge, Skotland, Canada, Irland og Chile. Mowi har valgt at sælge den færøske laks under brandet ”Rinka”. Virksomheden på Færøerne har hovedsæde i Strendur på Eysturoy.

5.3 Fangst- og opdrætsafgifter

En tilbagevendende politisk diskussion er, hvorvidt fiskeri- og opdrætserhvervet betaler nok til landskassen for retten til at udnytte fælles ressourcer.

Med fiskerireformen i 2018 blev der indført nye regler for fangstafgift. Denne afgift har tidligere været fastsat en gang årligt af Lagtinget. Fastsættelse af afgiften følger nu fiskeriets udvikling. Afgiften omfatter makrel, nordhavssild, blåhvilling samt bundfisk i Barentshavet. I 2023 blev loven opdateret med det formål at få en større del af ressourcen i landskassen, og få et mere jævnt og gennemsigtigt afgiftssystem. I lagtingslov om fangstafgift for fiskeri ses afgiftens størrelse for de forskellige fisketyper. Derudover kommer der også indtægter fra auktion på kvoter gældende i otte år fra 2018 og 2019. Den samlede indtægt fra fiskeriafgift var i 2024 på 354 mio. kr., mens den i 2023 var på 443,1 mio. kr. Indtægter i landskassen fra auktionerne lå i 2023 og 2024 på hhv. 59,5 og 64 mio. kr.

Lakseopdrætserhvervet betaler ligeledes afgifter for hvert kilo laks der produceres. Afgiften er reguleret i løftingslóg um loyvisgjald á alivinnu (lagtingslov om afgift på opdræt). I henhold til gældende lovgivning betaler opdrætsindustrien en procentvis andel af afgiftsgrundlaget. Afgiftsgrundlaget opgøres som kilo laks ganget med den internationale markedspris pr. kilo ifølge FishPool. Det procentuelle niveau varierer afhængig af det internationale prisniveau på laks i forhold til industriens gennemsnitlige produktionsomkostninger pr. kilo laks.

Den 30. maj 2024 vedtog Lagtinget løftingslóg um tókugjald (lagtingslov om høstafgift og -skat (ressourceafgift)), som regulerer afgifter i opdræt. Loven trådte i kraft den 1. januar 2025 og har erstattet løftingslóg um loyvisgjald á alivinnu (lagtingslov om afgift på opdræt). Den nye lov er første del af det forlig, som landsstyret indgik med Sambandsflokkurin. Den anden del er en ekstra beskatning af indkomst hidrørende fra laksopdræt.

Løftingslóg um tókugjald (lagtingslov om høstafgift og -skat (ressourceafgift)) indeholder flere af de samme grundprincipper som dens forgænger – dog med

præciseringer og ændringer. Bla. opgøres de gennemsnitlige produktionsomkostninger pr. kilo nu hvert tredje år og ikke halvårligt, som førhen. Dertil prisreguleres de gennemsnitlige produktionsomkostninger i de mellemliggende år. Herudover er skalaen ændret således, at den stopper ved 7,5 pct. i stedet for de 20 pct. efter tidligere gældende lovgivning.

I 2024 udgjorde landskassens indtægter fra afgiften 293,8 mio. kr., mens de i 2023 var 213,1 mio. kr.

5.4 Skibstrafik

Størstedelen af den færøske skibsflåde udgøres af fiskerflåden. Antallet af fiskeskibe faldt markant igennem 1990'erne, men stabiliserede sig derefter. Der var i 2010 registreret 371 fiskeskibe, mens antallet i 2023 lå på 272 skibe. I takt med at mindre skibe har forladt fiskerflåden, er de blevet erstattet af færre og større skibe.

Antallet af handelsskibe har derimod været stigende fra 113 i 2010 til 175 i 2023.

Nybygning og ombygning af færøske fiskefartøjer har typisk været finansieret ved lånoptagelse i Føroya Realkreditstovnur (Færøernes Realkreditinstitut), som blev oprettet i 1955. Lån, udrustningslån, driftskreditter m.v. for færøske fiskefartøjer tilvejebringes overvejende gennem de færøske pengeinstitutter. Føroya Realkreditstovnurs virksomhed overgik i 1998 til et rent færøsk lovgivnings- og forvaltningsanliggende.

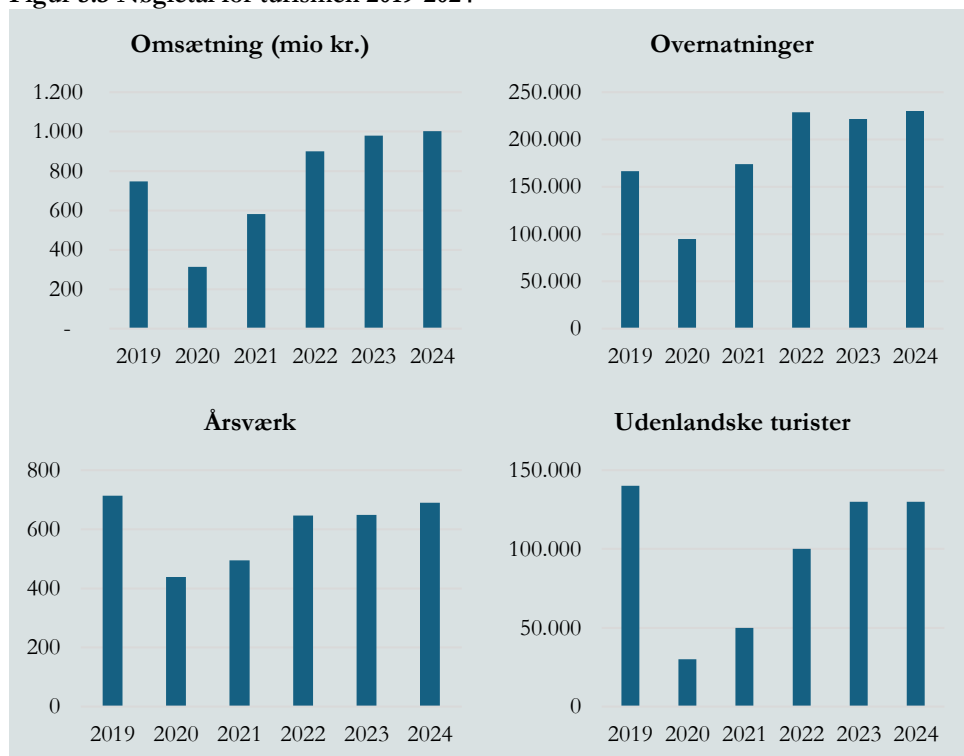
FAS (The Faroe Islands National & International Ship Register) blev oprettet i 1992. I FAS kan der optages handelsskibe større end 100 B.T. Skibe registreret i FAS skal være ejet af et selskab registreret på Færøerne. Der er derimod ingen begrænsninger på ejerskabet af kapitalen i selskabet, der kan være 100 pct. udenlandsk ejet. Fra 1992 til 2004 var der 15-20 skibe registreret i FAS. Derefter steg antallet af registrerede skibe i FAS til 30-40 skibe frem til 2009. Antallet har ligget på omkring 75-86 siden 2012.

5.5 Turisme

Visit Faroe Islands (VFI) havde med sin strategi fra 2012 lagt op til, at turismen i 2020 skulle nå en samlet omsætning på én mia. kr., og at hotelkapaciteten skulle være fordoblet. 2019 var rekordår for turismen, men Covid19-pandemien gjorde imidlertid, at målet om en mia. kr. i omsætning i 2020 ikke blev nået. Som det fremgår af figur 5.3

har turismen været i vækst siden dykket i 2020 og i 2024 nåede den årlige omsætning målet på én mia. kr. og 2024 blev således et rekordår set ud fra omsætningen.

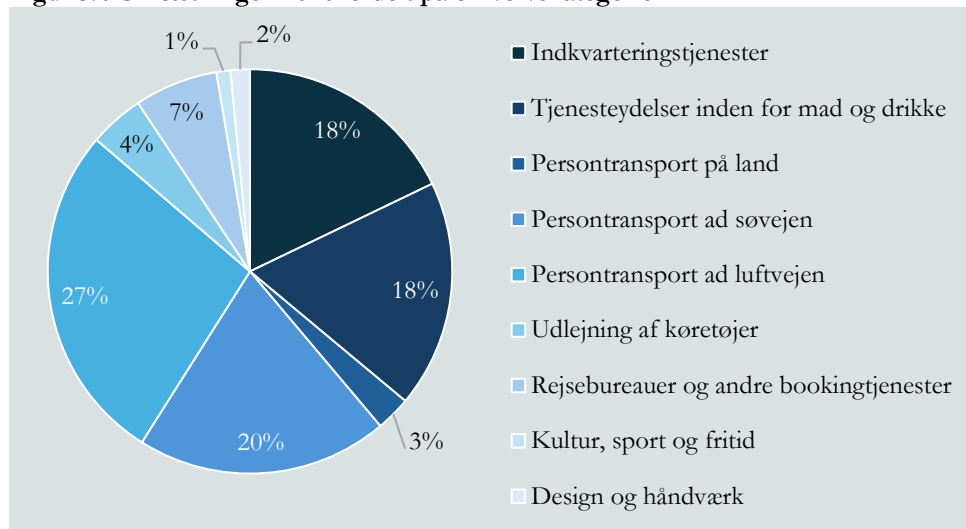
Figur 5.3 Nøgletal for turismen 2019-2024

*Anm.: Overnatninger er kun overnatninger på hotel – her er overnatninger i fritidsbuse, camping og Airbnb ikke med
Kilde: Visit Faroe Islands*

I 2024 stod turismen for 6,8 pct. af den samlede eksportværdi, hvilket er på samme niveau i 2019, der var på 6,7 pct. Figur 5.4 viser omsætningen i 2024 fordelt på forskellige erhvervskategorier.

Figur 5.4 Omsætningen 2024 fordelt på erhvervskategorier

Kilde: Visit Farøe Islands

Færøerne blev i november 2020 kåret som et af de bedste turistmål af rejseguiden Lonely Planet. Baggrunden for kåringen var, at Færøerne ikke satser på masseturisme, men i stedet prioriterer mere personlig og autentisk turisme, hvor turister har mulighed for at komme tættere på befolkningen og den færøske kultur.

VFI blev for nogle år siden verdenskendt for konceptet ”Closed for Maintenance”, hvor frivillige fra hele verden kommer til Færøerne en bestemt weekend om året og hjælper til med vedligeholdelse i naturen. Dette har VFI holdt fast i som en tradition i april måned.

Markedsføringen har især i de senere år også henvendt sig til erhvervsturister – det såkaldte MICE-segment⁶ – som er med til at forlænge turistsæsonen. Dette erhvervsområde blev særlig ramt under corona-pandemien. Fokus er igen på dette segment, som ifølge internationale undersøgelser giver op til tre gange så meget i omsætning sammenlignet med almindelige fritidsturister. I marts 2022 offentliggjorde Vakstrarforum (Vækstforum) en rapport, hvis hovedbudskabet er, at MICE-turismen bør udgøre en større del af den færøske turisme.

⁶ MICE (Meetings, Incentives, Conferences and Exhibitions) - en specialiseret niche af gruppeturisme, der fokuserer på planlægning, booking og facilitering af konferencer, seminarer og andre relaterede arrangementer.

VFI fremlagde i efteråret 2023 sin turismestrategi for 2030. Det er en banebrydende ”bottum-up” strategi, hvor ”Hjemmet” er det gennemgående tema i strategien. Målet er, at i 2030 har turismen gjort hjemlandet Færøerne til et bedre samfund, socialt, økonomisk og miljømæssigt, at turismen altid skal gavne hjemlandet Færøerne, og at de hjemlige betingelser ikke skal ændres, for at turismen skal øges. Vækstmålet for færøsk turisme er, ifølge strategien, at erhvervet i 2030 har en omsætning på 1,5 mia. kr.

I foråret 2024 vedtog Lagtinget en ny turismelov. Loven fastsætter blandt andet rammerne for adgang til naturen. Efter loven har færinger fri adgang til naturen – under eget ansvar og med visse forpligtelser. Udenlandske turister har fri adgang til udvalgte steder, der bliver defineret efter lokale myndigheders anbefaling. Derudover arbejdes der med at lave retningslinjer for kommerciel turisme.

5.6 Landbrug

Landbruget var indtil slutningen af det 19. århundrede Færøernes hovederhverv, men i dag bidrager landbruget skønsmæssigt kun med 0,2 pct. til Færøernes samlede bruttoværditilvækst.

Ud fra et ønske om en større selvforsyningsgrad ydes offentlig støtte til landbruget og tilskud til visse af erhvervets produkter, bl.a. mælkeproduktion, som på Færøerne dækker hele forbruget af konsummælk og en stor del af forbruget af surmælksprodukter. Mælkeproduktionen er steget med 5,5 pct. fra 2012 til 2024, mens antallet af gårde med mælkekvæg er halveret, fra 28 i 2012 til 14 i 2024.

Det samlede fårehold med græsningsrettigheder i udmarken er ifølge Búnaðarstovan (Landbrugsstyrelsen) på ca. 90.000 stk. med en produktion af fårekød på ca. 1.000 tons årligt. Tilsammen svarer det til ca. halvdelen af det samlede forbrug af fårekød. Produktionen af oksekød lå ifølge Hagstova Føroya (Færøernes Statistik) i 2024 på 77 tons. Den overvejende del af kødforbruget må således importeres. Produktionen af kartofler antages at udgøre ca. 600 tons og er kun en mindre andel af forbruget. Der findes en mindre produktion af andre grøntsager på omkring 10 tons årligt, men hovedparten af disse landbrugsprodukter må ligeledes importeres.

Landbruget på Færøerne støttes gennem offentlige tilskud. Der blev i 2025 udbetalt 18,5 mio. kr. i støtte til landbruget. Ifølge Búnaðarstovan ville landbrugsstøtten være mere end dobbelt så stor, hvis landbruget blev støttet som i EU.

Landbrugsinvesteringer finansieres i stort omfang af Búnaðargrunnurin (Landbrugsfonden).

Búnaðarstovan administrerer landsjorden, som udgør over 50 pct. af den samlede landbrugsjord. Ifølge lögtingslóg um landsjørð (lagtíngslov nr. 45 fra 15. maj 2007 om landsjord) er selve jorden offentlig ejet, mens selve driften påhviler fæsteren. Fæstere kan købe beboelsejendomme ud af fæstet. Fæsteren kan endvidere købe driftsbygninger fra fæstet, hvor det måtte være ønskeligt, men disse får da tinglyst en servitut om, at de er knyttet til fæstet. Selve fæstebrevet (lejekontrakten) er frit omsætteligt. Hvor det førhen var Búnaðarstovan, der udpegede en efterkommende fæster, er det i dag fæsteren selv, der finder sin efterkommer. Búnaðarstovan skal dog godkende den nye fæster ud fra tre kriterier: bopæl, erhvervs erfaring og kvalifikationer. Bopælen skal, som udgangspunkt, være på samme ø som fæstet, og relevant erhvervs erfaring skal være mindst to år. Kvalifikationskravet er nu som minimum et aftenskolekursus på 240 timers teori, eller minimum et halvt års skolegang på en godkendt udenlandsk landbrugsskole.

5.7 Finansierings-, forsikrings- og pensionsvirksomhed

Penge- og valutaforhold er fællesanliggender. Færøerne udgør en del af det danske valutaområde. Møntenheden er 1 króna, og værdiforholdet til danske kroner er 1:1. Ifølge loven fra 1949 om pengesedler mv. på Færøerne, har Færøerne egne pengesedler. Betalinger til eller fra udlandet skal som hovedregel ske gennem en autoriseret valutahandler. De færøske banker er autoriserede valutahandlere.

Pengeinstitutter mv.

Det nuværende grundlag for bank- og sparekassevirksomhed på Færøerne er anordningsbekendtgørelse nr. 1032 fra oktober 2019 om ikrafttræden for Færøerne af lov om finansiel virksomhed med senere ændringer. Til forskel fra den lovgivning, der gælder i Danmark, om finansiel virksomhed omfatter lovgivningen på Færøerne ikke forsikringsvirksomhed, der er et færøsk særanliggende.

Der er fire pengeinstitutter på Færøerne: Føroya Banki, Betri Banki, Norðoya Sparikassi og Suðuroyar Sparikassi.

Føroya Banki er en fusion (fra 1994) af Føroya Banki, der blev stiftet i 1906 og Sjóvinnubankin, der blev stiftet i 1932. Banken ændrede navn fra Føroya Banki til BankNordik i 2010, og i marts 2024 ændrede banken igen navn til det oprindelige

navn, Føroya Banki. Efter at have været aktiv gennem opkøb i 2010 og 2011 i det danske bankmarked, er Føroya Banki nu, efter frasalg af sine resterende danske aktiviteter i 2021, kun aktiv på Færøerne og i Grønland. I november 2024 offentliggjordes navneskifte for BankNordiks filial i Grønland til Bankivik.

Betri Banki er den tidligere Eik Banki/Føroya Sparikassi, som i dag ejes af Betri P/F. Føroya Sparikassi blev oprindeligt stiftet i 1832 under navnet Færø Amts Sparekasse. De færøske sparekasser, der hidtil havde virket under sparekasseloven fra 1937, fik i 1994 adgang til at udøve bankvirksomhed. Føroya Sparikassi blev i 2002 omdannet til et aktieselskab. I 2010 blev Eik Banki overtaget af Finansiell Stabilitet. Datterbanken i København blev afviklet. Finansiell Stabilitet solgte i 2011 70 pct. af aktiekapitalen til et nystiftet selskab indeholdende Eik Bankis virksomhed til TF Holding (i dag Betri P/F) – moderselskabet i en finansiell koncern på Færøerne. I 2015 solgte Finansiell Stabilitet de resterende 30 pct. til Betri P/F, således at Betri Banki i dag er 100 pct. ejet af Betri-koncernen. I 2017 skiftede banken navn til Betri Banki.

Norðoyja Sparikassi er en garantsparekasse stiftet i 1919. Sparekassen har hovedkontor i Klaksvík og har yderligere etableret sig på Eysturoy og i Tórshavn.

Suðuroyar Sparikassi, der er stiftet i 1943, blev i 2006 omdannet til et bankaktieselskab. Sparekassen har hovedkontor i Vágur og en filial i Tórshavn.

Fra 2014 har de større færøske pengeinstitutter været underlagt SIFI-kravene. De færøske pengeinstitutter er ikke store i forhold til de større banker i Danmark, men de har stor betydning for det færøske samfund. Banksektoren på Færøerne er naturligt ret koncentreret, og det vil få store konsekvenser for samfundet, hvis et færøsk pengeinstitut bliver nødlidende. Føroya Banki og Betri Banki er aktuelt SIFI-banker.

De færøske pengeinstitutter får, på samme måde som de danske pengeinstitutter samt andre europæiske pengeinstitutter, pålagt krav til solvensen. De færøske pengeinstitutter havde samlet set et overskud på knap 652,5 mio. kr. i 2024, som er lidt højere end i 2023, hvor det var på ca. 639 mio. kr.

Tidligere var der stor forskel på bankernes og sparekassernes udlåns sammensætning, idet sparekasserne hovedsageligt havde prioritetslån (fortrinsvis til boligbyggeri), byggelån samt andre private lån, mens bankerne derudover havde en omfattende lånevirkning til erhvervslivet og det offentlige. Der er i dag ikke nævneværdig forskel på bankernes og sparekassernes sammensætning af udlån.

Som det fremgår af bilag 5.1, har udlånene været forholdsvis stabile. Den flade udlånsstruktur skyldes dels finanskrisens påvirkninger, hvor pengeinstitutterne har været meget tilbageholdende med at låne ud. Ligeledes har både erhverv og husholdninger været forsigtige med at låne penge, og nogle af de store virksomheder har så store indtægter, at de er i stand til selv at finansiere deres investeringer.

Som det fremgår af bilag 5.2 er størrelserne på de enkelte pengeinstitutters udlån, indlån mv. meget forskellige. Der henvises til årsrapporter for de enkelte pengeinstitutter for en nærmere redegørelse for det enkelte pengeinstituts virksomhed.

De fleste ejerboliger på Færøerne er stadig finansieret via banklån. Andelen af bankkunder, der optager realkreditlån i danske realkreditinstitutter, har været stigende, men i kraft af den stigende rente i løbet af 2023 er realkreditlånene formindsket og ultimo 2024 udgjorde de 3,6 mia. kr. Renten er dog faldet siden, hvilket har resulteret i, at efterspørgslen efter realkreditlån igen er steget. Ultimo 2024 udgjorde boliglån hos færøske banker 9,4 mia. kr.

I september 2025 var væksten i boliglån fra færøske banker på 6,2 pct. sammenlignet med året før. Væksten i realkreditlån var 2,0 pct. i samme periode. Renterne på realkreditlånene følger priserne på det danske realkreditmarked, dog tager de færøske pengeinstitutter en garantiprovision, idet de stiller garanti for lånet over for realkreditinstitutterne. Bidragsatsen er 1,5 pct. på Færøerne og dermed højere end i Danmark. Det indebærer, at rentesatsen på Færøerne i praksis er højere end på det danske realkreditmarked.

De færøske husholdninger betalte i september 2025 i gennemsnit 3,99 pct. i rente på boliglån til de færøske banker, sammenlignet med 2,7 pct. i juli 2022. Imens steg den gennemsnitlige rente på realkredit ikke nær så meget, idet de fleste realkreditlån har fast rente. I juli 2022 betalte husholdningerne i gennemsnit 2,2 pct. i rente på realkredit (inkl. bidrag) og i september 2025 3,75 pct. i gennemsnit.

Offentlige udlånsinstitutioner

En række offentlige udlånsfonde yder lån til finansiering af erhvervsinvesteringer inden for håndværk, industri og serviceerhverv.

I 2001 vedtog Lagtinget at oprette Vinnuframagrunnurin (Erhvervsfremmefonden), som senere har ændret navn til Vinnuframi. Fonden, der er oprettet som en ekstern fond, ledes af en bestyrelse på fem personer valgt af landsstyremedlemmet for

erhvervsanliggender. Vinnuframi har først og fremmest til formål at fremme erhvervslivets konkurrenceevne og internationalisering uden at yde drifts- og investeringstilskud. Fonden skal endvidere yde støtte til særskilte erhvervsfremmende tiltag og projekter inden for eksport, innovation og udvikling. Fonden skal ikke yde lån eller stille garantier, da det ikke er i overensstemmelse med landsstyrets politik om et bæredygtigt erhvervsliv. Fondens startkapital er blevet tilført fra fem fonde, der er blevet nedlagt. Fonden tilføres årligt ca. 3,0-3,2 mio. kr. ved bevilling på den færøske finanslov.

Den danske Vækstkautionsordning blev i 2015 udvidet til også at gælde virksomheder med hjemsted på Færøerne. Vækstkautioner er målrettet virksomheder med mindre finansieringsbehov, som ikke kan stille med tilstrækkelig sikkerhed til at opnå et almindeligt realkredit- eller banklån.

I 2015 fik Vækstfonden mulighed for at investere i virksomheder med hjemsted på Færøerne. Investeringerne kan gives som direkte egenkapitalinvesteringer i opstartsvirksomheder, der har et stort vækstpotentiale, men som har vanskeligt ved at fremskaffe tilstrækkelig risikovillig kapital. I 2015 blev likviditetsfaciliteten på vækstlån og ansvarlige lån udvidet således, at den statsgaranterede låneramme, etableret til ydelse af vækstlån og ansvarlige lån i Vækstfonden, også kan anvendes til virksomheder med hjemsted på Færøerne. Vækstlån er målrettet virksomheder med et større finansieringsbehov (over 1 mio. kr.). I 2019 blev Vækstfondens tilgængelige produkter på Færøerne udvidet til også at omfatte vækstgarantier.

Som følge af corona-krisen er der i regi af Vækstfonden etableret særlige garantiordninger målrettet hhv. små og mellemstore virksomheder og større virksomheder, som også er gjort tilgængelige for virksomheder med hjemsted på Færøerne. Endelig har virksomhederne på Færøerne mulighed for at opnå egenkapitalfinansiering eller ansvarlige lån gennem Genstartsfonden i Vækstfonden, der har til formål at styrke virksomhedernes soliditet efter corona-krisen.

I 2015 blev der åbnet mulighed for støtte til virksomheder med hjemsted på Færøerne på vilkår svarende til den gældende erhvervs-ph.d.-ordning i Danmark.

I 1964 blev Ílleggingargrunnurin fyrí Føroyar (Investeringsfonden for Færøerne) oprettet. Fondens midler anvendes til udlån til investeringer, navnlig i større anlæg og lignende, som må anses for påkrævede eller ønskelige af hensyn til det færøske erhvervslivs udvikling, og hvortil midler ikke kan tilvejebringes i tilstrækkeligt omfang. Fondens midler blev tilvejebragt ved statstilskud på 10 mio. kr. i hvert af finansårene 1964/1965 - 1969/1970. Fonden blev tilført yderligere midler, i alt 140 mio. kr. frem

til 1980. Fonden havde i 2024 en pålydende værdi af 653 mio. kr. Fonden ledes af en bestyrelse, der udpeges af det færøske hjemmestyre, ligesom de nærmere regler om fondens virksomhed fastsættes af hjemmestyret. I efteråret 2024 stemte et enigt Lagting for at overtage Investeringsfonden fra danske myndigheder, og den formelle overdragelse af fonden skete pr. 1. januar 2025. I december 2025 vedtog Lagtinget et lovforslag, der giver hjemmel til, at Investeringsfonden kan yde rente- og afdragsfrie lån på op til 350 mio. kr. til henholdsvis P/F Vága Floghavn (i op til 10 år) og P/F Suðuroyartunnilin (i op til 30 år).

Forsikrings- og pensionsvirksomhed

Frem til 1996 havde færøske forsikringselskaber monopol på at drive forsikringsvirksomhed på Færøerne. I 1996 blev monolet ophævet, men i 2009 blev forsikringsområdet yderligere liberaliseret, således at også udenlandske forsikringselskaber, betinget af gensidighed, kan udøve forsikringsvirksomhed på Færøerne. Det er dog ikke muligt for udenlandske selskaber at drive livsforsikringsvirksomhed på Færøerne.

De oprindeligt eksisterende forsikringselskaber på Færøerne var P/F Føroya Lívstrygging (livsforsikring) – nu P/F Tryggingarfelagið LÍV, P/F Trygd og P/F Tryggingarfelagið Føroyar – nu Betri Trygging P/F. Indenfor livsforsikrings- og pensionselskaber er Tryggingarfelagið LÍV og Betri Pensjón dominerende. Føroya Banki oprettede i 2015 livsforsikringselskabet NordikLív⁷.

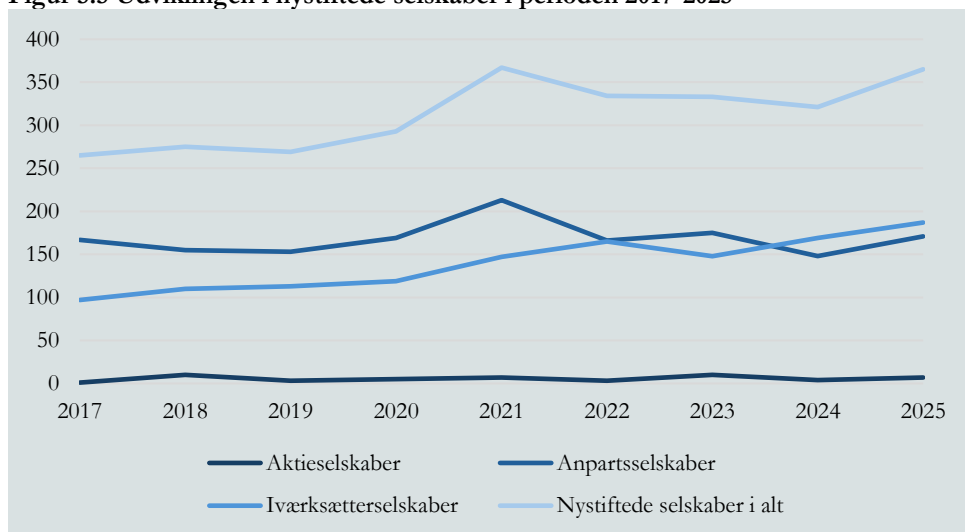
Det færøske forsikringstilsyn har for perioden 2016-2020 foretaget en komparativ undersøgelse af det samlede årlige investeringsafkast i henholdsvis de færøske og danske livsforsikringselskaber/pensionskasser. Det gennemsnitlige årlige afkast for markedsrenteopsparingen i perioden 2016-2020 for de færøske pensionskasser/livsforsikringselskaber har været 3,1 pct. sammenlignet med 5,8 pct. for den tilsvarende opsparing i danske pensionselskaber. I en 10-årig periode fra 2011 til 2020 er forskellen endnu større. Forklaringen fra de to største pensionselskaber på Færøerne, LÍV og Betri Pensjón, lyder, at de færøske selskaber har været mindre risikovillige i deres investeringer, ligesom de danske selskaber har haft et bredere investeringsgrundlag.

⁷ For en nærmere beskrivelse af virksomhederne og udviklingen henvises til Rigsombudsmandens Beretning fra 2021.

5.8 Erhvervslivet og ejerformer

Inden for kystfiskeri, håndværk, småindustri og butikserhvervet samt dele af serviceerhvervene er enkeltmandsføretaget den mest almindelige etableringsform. Inden for fiskerierhvervet, fiskeindustrien, større industri og grossistvirksomhed er aktieselskabsformen den mest almindelige. Ultimo 2025 er der registreret 4.403 selskaber på Færøerne. Det er en stigning på knap 38 pct. siden 2017. Der er i 2025 registreret 365 nye selskaber i alt, hvilket er en smule højere end de foregående år. Figur 5.5 viser udviklingen i typer af nystiftede selskaber i perioden 2017 til 2025.

Figur 5.5 Udviklingen i nystiftede selskaber i perioden 2017-2025

Kilde: Skráseting Føroya (Den færøske registreringsmyndighed)

Med en ændring af den færøske selskabslov blev det fra 2017 muligt at oprette iværksætterselskaber. Kravet til indskud i iværksætterselskabet er mindst én kr. og højst 49.999 kr. Mindst 25 pct. af overskuddet i et iværksætterselskab skal anvendes til opsparing i selskabet, der afsættes i en bunden reserve, indtil det opsparede overskud udgør mindst 50.000 kr. Herefter kan selskabet omregistreres til et anpartsselskab.

6 Arbejdsmarked

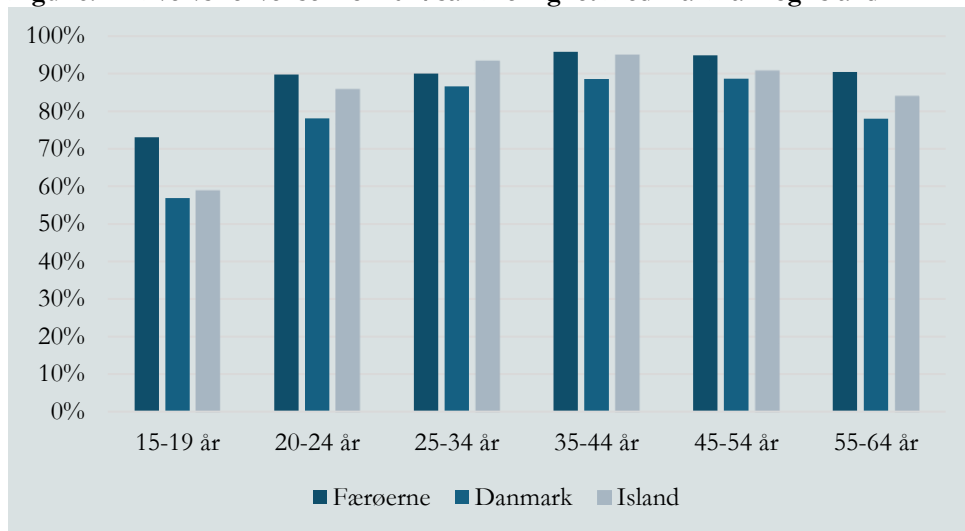
Butik i Tórshavn

Det færøske arbejdsmarked har gennem det sidste århundrede gennemgået en markant omstilling fra at være domineret af landbrug og fiskeri til at have en langt større andel beskæftiget i service- og vidensbaserede erhverv. Dog spiller fiskeri og tilknyttede aktiviteter fortsat en væsentlig rolle i økonomien, især når det kommer til eksport.

Erhvervsfrekvensen på Færøerne er den højeste i Europa. Erhvervsfrekvensen for aldersgruppen 15-74 år blev i 2024 opgjort til 85 pct. Fordelt på køn var erhvervsfrekvensen for mænd i alderen 15 til 74 år 86,7 pct. og for kvinder i samme aldersgruppe 83,2 pct.

Som det fremgår af figur 6.1, har Færøerne til sammenligning med Danmark og Island en betydelig højere erhvervsfrekvens, når der ses på aldersgrupperne 15-24 år og 55-64 år. Særligt adskiller de færøske kvinder sig markant i forhold til andre lande ved at have en højere erhvervsfrekvens i næsten alle aldersgrupper. Til gengæld arbejder flere færøske kvinder på deltid.

Figur 6.1 Erhvervsfrekvensen for 2024 sammenlignet med Danmark og Island

Kilde: Hagstova Føroya

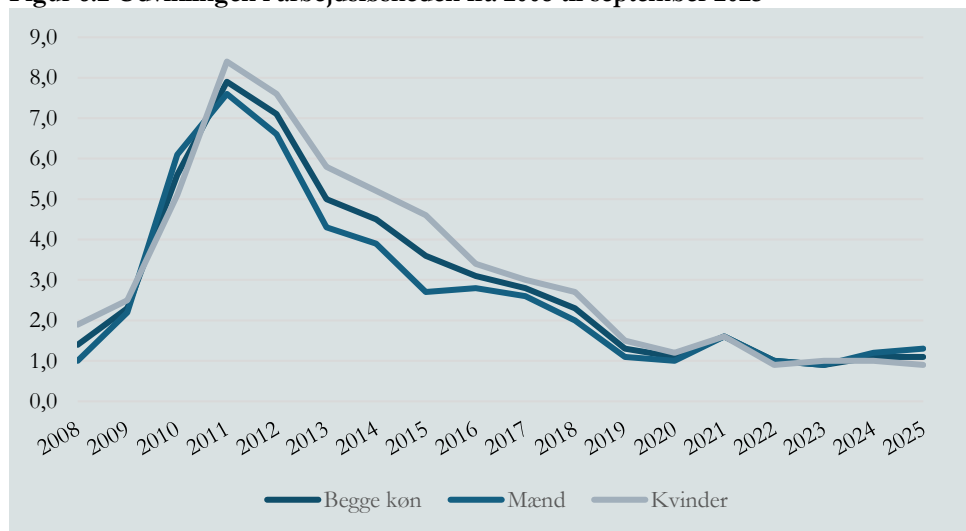
Til belysning af udviklingen i befolkningens erhvervs mønstre foreligger tal for lønudbetalingerne fordelt på erhverv i årene 2020-2024 i bilag 6.1. I denne sammenhæng skal det bemærkes, at færingers lønindkomst fra udlandet udgør en væsentlig del af den færøske økonomi. I 2024 udgjorde den samlede lønindkomst fra færinger med arbejde i udlandet 817 mio. kr., svarende til 6,42 pct. af de samlede lønninger optjent på Færøerne og i udlandet. Færinger, der arbejder i udlandet, arbejder typisk i håndværksfag eller i den danske handelsflåde, men mange er også beskæftiget inden for offshore eller i andre dele af olieindustrien, om bord på udenlandske fiskerfartøjer eller inden for luftfart.

Mange år med økonomisk højkonjunktur på Færøerne afspejles i de samlede lønudbetalinger. Siden 2014 har der været markante stigninger i de samlede lønudbetalinger på mellem 5,2 og 6,9 pct. årligt, men i 2020 aftog stigningen til 2,0 pct. I perioden 2015-2019 steg de samlede lønudbetalinger med lidt over 25 pct. I samme periode steg antallet af lønmodtagere med ca. 15 pct., svarende til lidt over 3.500 lønmodtagere. Der skete en opbremsning i 2020, men allerede fra året efter steg de samlede lønudbetalinger igen – i 2024 med hele 6,1 pct. Pr. november 2025 er der ligeledes sket en stigning i de samlede lønudbetalinger på 6,7 pct., sammenlignet med det foregående år. I oktober 2025 var antallet af lønmodtagere på 30.096.

I november 2021 indgik landsstyret en aftale med Udlændinge- og Integrationsministeriet om en fast track-ordning, som har gjort det lettere at få arbejdskraft fra tredjelande. Omkring 120 arbejdsgivere er forhåndsgodkendt, og over 800 arbejdstilladelser er givet, siden ordningen blev sat i kraft. I opgørelsen over lønmodtagere ses også en vækst i andelen af lønmodtagere, som har andet statsborgerskab end dansk, eller som ikke er født på Færøerne. I september 2025 udgjorde denne andel 7,9 pct., mens den i 2021 udgjorde 6,4 pct. og i 2013 2,6 pct.

Ledigheden på Færøerne er Europas laveste, og det har den været de seneste ti år. Ledigheden steg en smule i begyndelsen af 2024 og har ligget stabilt omkring 1 pct, men pr. september 2025 var den nede på 0,8 pct, svarende til 244 fuldtidsarbejdsløse. Figur 6.2 viser udviklingen i ledigheden fordelt på køn for perioden januar 2008 til og med september 2025. Som det ses, har der i størstedelen af perioden været en højere ledighed blandt kvinder end blandt mænd, men fra 2021 og frem har ledigheden blandt kvinder været på samme niveau eller lavere end blandt mænd.

Figur 6.2 Udviklingen i arbejdsløsheden fra 2008 til september 2025

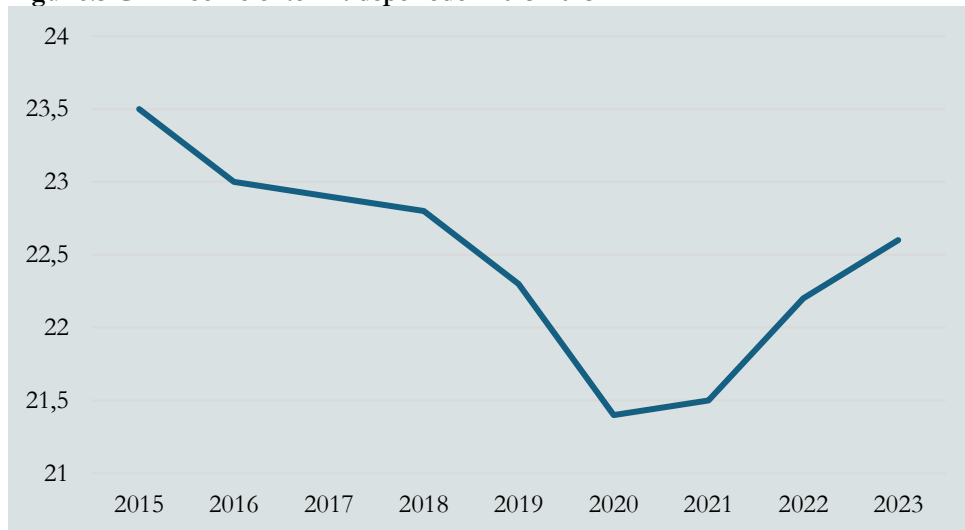
Kilde: Hagstova Føroya

Færøerne er i forhold til andre lande et meget lige samfund, når det handler om indkomstfordeling. Figur 6.3 viser udviklingen i Gini-koefficienten⁸ i perioden 2015-2023 (som er det seneste tilgængelige tal). Frem til 2020 var Gini-koefficienten

⁸ Gini-koefficienten er et af de mest anvendte indkomstfordelingsmål, som med et enkelt tal angiver graden af ulighed i fx en indkomstfordeling. Jo tættere gini-koefficienten er på hhv. 1,0 og 0,0 jo mere ulige eller ligeligt er indkomsterne fordelt.

faldende – fra 0,235 i 2015 til 0,214 i 2020. Fra 2020 er Gini-koefficienten steget og var i 2023 0,226, hvilket er udtryk for, at uligheden i indkomstfordelingen på Færøerne har været stigende i perioden. Færøerne har dog fortsat den mest ligelige indkomstfordeling blandt de nordiske lande. I Danmark var Gini-koefficienten til sammenligning 0,306 i 2023.

Figur 6.3 Gini-koefficienten i tidsperioden 2015-2023

Kilde: Hagstova Føroya

6.1 Arbejdsmarkedets forhold og organisering

Det færøske arbejdsmarked bygger på aftaleprincippet, hvilket indebærer, at det som udgangspunkt er overladt til arbejdsmarkedets parter at indgå kollektive eller individuelle overenskomster/aftaler om løn- og ansættelsesforhold.

En forligsinstitution mægler på det private og offentlige arbejdsmarked, mens fortolkningsspørgsmål vedrørende indgåede overenskomster af parterne kan indbringes for faglige voldgiftsretter.

Overenskomst- og aftalesystemet på arbejdsmarkedet suppleres af lovgivning om erhvervsuddannelser, mindsteløn i fiskerierhvervet, arbejdsugens længde, ferie, lærlingeforhold, arbejdsmiljø og barsel mv.

Arbejdstiden er hovedsageligt fastsat via overenskomster. Arbejdstiden i de offentlige overenskomster ligger på 39-40 timer ugentligt inkl. betalt frokostpause. På det private arbejdsmarked er arbejdstiden som udgangspunkt 40 timer om ugen. Af

koalitionsaftalen fra december 2022 fremgår som mål, at arbejdsugen ved lov skal afkortes til 37 timer, men der kan ikke opnås enighed i koalitionen om at lovregulere arbejdsugens længde. Landsstyret arbejder dog fortsat med sagen.

Den færøske ferielov fra 1986 sikrer alle lønmodtagere – der ikke i forvejen har ferierettigheder – ret til ferie og feriegodtgørelse efter lovens bestemmelser. Tjenestemænd og fiskere er ikke underlagt ferieloven. Ifølge den færøske ferielov har lønmodtagere ret til fem ugers ferie og 12 pct. feriegodtgørelse. På det offentlige område er der en overenskomst mæssig aftale om en sjette ferieuge.

Organisations- og forhandlingsstrukturen på det private arbejdsmarked har historisk været præget af et stort antal organisationer på både arbejdsgiver- og arbejdstagersiden. Dog er arbejdsgiversiden efterhånden hovedsageligt samlet under én hovedorganisation. De færøske arbejdsgivere på land er organiseret i en hovedorganisation, Føroya Arbejdsgevarafelag (Færøernes Arbejdsgiverforening), som står for næsten alle overenskomstforhandlinger på det private arbejdsmarked. I øjeblikket varetager Føroya Arbejdsgevarafelag 40 forskellige overenskomster med 18 fagforeninger. Arbejdsgiverforeningens sekretariat er Vinnuhúsið (Industriens Hus), hvor også andre erhvervsrelaterede organisationer og brancheforeninger har sekretariat.

Organiseringen på arbejdstagersiden er baseret på faglige/uddannelsesmæssige kriterier. Håndværkere er organiseret i to forskellige fagforeninger og typografer i en fagforening. Lønmodtagere på Færøerne er organiseret i flere organisationer fordelt på køn og område. De færøske hjemmefiskere (kystflåden) er overvejende organiseret i én landsorganisation, mens færøske fiskere, der arbejder om bord på de havgående fiskefartøjer, er organiseret i en anden organisation. Skippere, navigatører og maskinmestre har deres egne organisationer, der indgår overenskomster med såvel private som offentlige arbejdsgivere. Handels- og kontorfunktionærer, beskæftiget på det private arbejdsmarked, er organiseret i deres egen organisation.

Sædvanligvis bliver der lavet toårige overenskomster på det private arbejdsmarked. Overenskomsterne er i det store og hele mindstelønsoverenskomster.

Inden for landsstyret og dets institutioner er de ansatte som hovedregel ansat i henhold til overenskomst mellem Fíggjarmálaráðið (Landsstyreområdet for finansansliggender) og de respektive fagforeninger. Landsstyret har 36 overenskomster med 30 fagforeninger. Derudover har landsstyret syv aftaler vedrørende tjenestemænd.

Kommunernes arbejdsgiverforening, KAF, blev oprettet i 2003 og repræsenterer kommunerne på arbejdsmarkedet. Kommuner og kommunale fællesskaber har

overenskomster og aftaler med alle de fagforeninger, der har medlemmer i kommunale job.

De færøske tjenestemandsløve er opbygget på samme måde som de danske fra 1969. Ændringer i tjenestemandenes løn- og ansættelsesvilkår aftales med Tjenestemandsföreningen og andre fagforeninger, herunder mhp. gennemførelse ved lovgivning.

6.2 Arbejdsmarkedsordninger

En række arbejdsmarkedsordninger blev etableret i krisetiden i starten af 1990'erne. Siden er flere kommet til.

Arbejdsløshedsforsikring

ALS (Arbejdsløshedskasse og arbejdsanvisning) blev oprettet ved lov i 1992 som en lovpligtig obligatorisk arbejdsløshedsforsikring og arbejdsanvisning.

ALS administreres af en bestyrelse sammensat af repræsentanter for arbejdsmarkedets parter, der – efter indstilling fra arbejdsmarkedets parter – vælges af landsstyremedlemmet for arbejdsmarkedsanliggender for en fireårig periode. Ordningen er reguleret ved lov, men finansieres af arbejdsmarkedets parter. Medlemskab og indbetaling til ALS er obligatorisk for arbejdsgivere og alle, der modtager A-lønindkomst og anden lønindkomst for arbejde udført på Færøerne eller i et nordisk land, hvis vedkommende er socialt forsikret på Færøerne. Selvstændige kan tegne en forsikring, der dækker i tilfælde af arbejdsløshed.

For lønmodtagere ansat inden for fiskeindustrien på land er der en særlig ordning i forbindelse med udbetaling af arbejdsløshedsdagpenge, som sker i forbindelse med faldende aktivitet i fiskeindustrien på grund af fald i fiskeriet m.v.

ALS har ansvaret for beskæftigelsesindsatsen over for ledige. Reglerne definerer i forbindelse med jobtilbud hele Færøerne som ét arbejdsmarked uden faggrænser.

Dagpengesatsen bliver beregnet som 80 pct. af optjent lønindkomst de seneste 12 måneder forud for ledighed. Dagpenge bliver udbetalt i 253 dage pr. år med et maksimum på op til 1.009,23 kr. pr. dag, svarende til ca. 21.300 kr. om måneden. Arbejdsløshedsdagpenge kan maksimalt gives i 648 dage over en fireårig periode. Derefter har man ikke ret til arbejdsløshedsdagpenge i en 24-måneders periode. Det økonomiske grundlag for arbejdsløshedsforsikringen er ALS-fonden, der udbetaler dagpenge. Ultimo 2024 var fondens egenkapital på 1.543 mio. kr.

Nyuddannede, som har gennemført en uddannelse i Danmark, og som er optaget og dagpengeberettiget i en a-kasse i Danmark, kan modtage dimittenddagpenge i tre måneder under arbejdsøgning på Færøerne.

Barselsordningen

Med virkning fra den 1. juni 2001 trådte lagtingslov om barsel i kraft. Loven blev senest ændret i foråret 2025, hvor begge forældre til tvillinger eller flere børn ved samme graviditet eller adoption fik ret til barselsorlov med barselsdagpenge i 52 uger efter fødsel/adoption. Samtidig fik forældre til for tidligt fødte børn, og forældre hvor barn eller moderen bliver indlagt i barnets første leveår, ret til flere uger med barselsorlov og barselsdagpenge. Den maksimale barselsdagpengesats bliver prisreguleret hvert år, og ansøgere med foreløbigt stedsat barn får ret til barselsorlov. I foråret 2024 blev den maksimale ydelse forhøjet, og ordningen blev udvidet til også at omfatte nyuddannede.

Kvindelige lønmodtagere har ret til barselsdagpenge i fire uger inden fødslen. Efter fødslen har lønmodtagende forældre ret til sammenlagt 52 ugers barselsdagpenge. Barslen skal holdes inden for de første 52 uger efter fødslen. 4 uger tilskrives faderen/medmoderen. 14 uger tilskrives moderen, og 34 uger kan forældrene selv dele imellem sig. Der er særskilte regler for hhv. adoptivforældre, forældre til tvillinger mm., samt for forældre til børn, der er for tidligt født.

Beregningsgrundlaget for barselsdagpenge er den gennemsnitlige månedlige indtægt de seneste 12 måneder før barselsfraværet. Barselsdagpenge er 100 pct. af beregningsgrundlaget, dog med et maksimalt loft på ydelsen. Loftet på den maksimale ydelse har de seneste 20 år været 25.000 kr. om måneden, men Lagtinget vedtog i foråret 2024 at forhøje den maksimale ydelse til 30.000 kr. om måneden. Beløbet pristalsreguleres årligt og var i 2025 31.080 kr. om måneden. Der betales pensionsbidrag ud over barselsdagpengene. Barselsordningen finansieres af parterne på arbejdsmarkedet og administreres af TAKS.

Arbejdsmarkedspension og obligatorisk pensionsopsparing

I 1992 blev Arbejdsmarknadsreftirlønargrunnurin AMEG (fælles arbejdsmarkedspensionsfond) oprettet med det formål at sikre alle personer, der har nået pensionsalderen, ret til arbejdsmarkedspension. Pensionsalderen er pt. 67½ år, og landsstyret fremsatte i december 2025 forslag for Lagtinget om yderligere forhøjelse af pensionsalderen til 68 ½ år i 2035 og til 69 år i 2038.

Ordningen finansieres af parterne på arbejdsmarkedet. Bidraget har været stigende gennem årene og ligger nu på 3 pct. af A-indkomsten (for både arbejdsgiver og arbejdstager). Også selvstændige er pålagt at indbetale et bidrag. Der er forskellige arbejdsmarkedstilknytningskrav til udbetaling fra fonden afhængigt af, om man er bosiddende på Færøerne eller uden for Færøerne. I 2025 udgør arbejdsmarkedspensionen 6.455 kr. om måneden før skat.

Fra den 1. januar 2014 blev der indført en obligatorisk pensionsordning, som betød, at alle personer, der er under folkepensionsalderen og fuldt skattepligtige på Færøerne, skal indbetale en andel af deres indkomst til egen pensionsordning. Oprindeligt skulle der indbetales minimum én pct. af A- og B-indkomsten i 2014, stigende med én pct. om året for at ende på 15 pct. i 2028. Ordningen blev fra den 1. januar 2019 ændret således, at den øvre grænse for den obligatoriske indbetaling bliver sat ned til 12 pct. i 2026. Samtidig blev beskattningen af pensionsopsparing ændret til at blive beskattet ved indbetaling.

7 Klima og energi

Vindmøllepark i Húsabagi på Streymoy

Påvirkningerne af klimaforandringerne ses også på Færøerne, blandt andet ved at gennemsnitstemperaturen er steget med 1°C siden 1873, og at vandstanden er steget cirka 10 cm de seneste 30 år, som er omtrent det samme som gennemsnittet for alle verdenshavene. Dog er stigningen i vandstanden mere uregelmæssig på Færøerne, da havstrømmene i området også bliver påvirket af klimaforandringerne.

Færøerne har tilsluttet sig FN's klimakonvention fra 2015 (Parisaf-talen). Med aftalen bliver landene forpligtet til at modvirke global opvarmning, og det langsigtede mål er at holde den globale temperaturstigning under 2 grader celsius i forhold til det førindustrielle niveau. Aftalen forpligter derudover landene til at lave egne tiltag for at opnå målene og at overvåge og rapportere statistik til Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC).

På Færøerne er det Umhvørvisstovan (Miljøstyrelsen), der fører statistik og rapporterer denne til IPCC. Seneste statistik fremgår af rapporten om udledning af

drivhusgasser på Færøerne fra august 2024, og som viser tallene fra 1990-2023. Rapporten kan læses på Umhvørvisstovans hjemmeside, som findes i bilag A.

7.1 Klimapolitik

I 2021 vedtog Lagtinget en klimapolitik for Færøerne, som med 23 tiltag skal reducere Færøernes samlede udslip af drivhusgasser med 30 pct. inden 2032 med afsæt i udledningen i 2010. Konkret betyder dette mål, at Færøernes olieforbrug skal reduceres med 50 pct. fra 2022 til 2032.

Tiltagene i klimapolitikken kan opdeles i seks hovedkategorier:

- Elproduktion fra vedvarende energikilder
- Opvarmning af huse og bygninger
- Trafik
- Erhverv på land og til søs
- Afgifter
- Byplanlægning og jordbrug

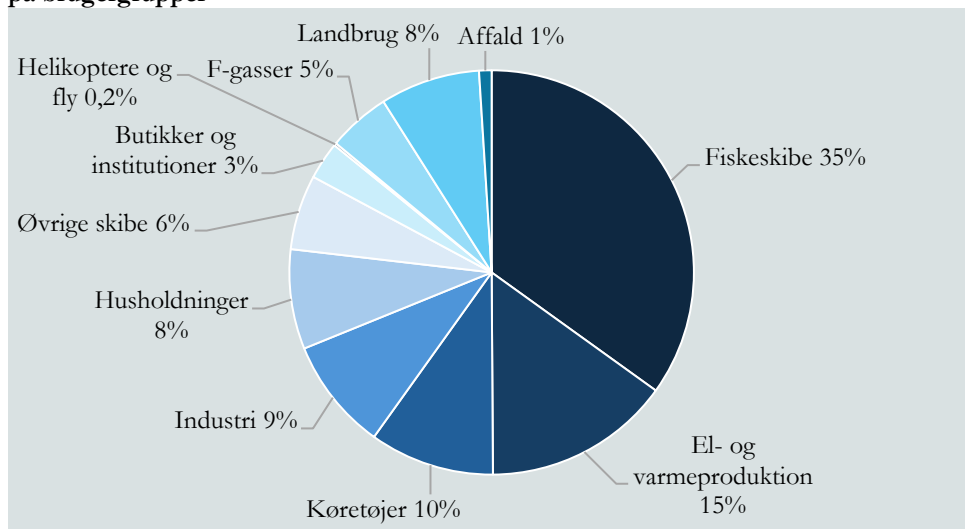
I december 2025 fremsatte landsstyret et lovforslag om en klimalov med bindende mål for Lagtinget. Lovforslaget fastsætter et mål om, at udledningen af drivhusgasser skal være netto nul i 2050, og at der skal være en gradvis omstilling til en fossilfri færøsk økonomi. Ifølge lovforslaget skal det fremsatte mål for 2050 opfyldes med udarbejdelse af tidsbestemte handlingsplaner hvert femte år, med konkrete reduktionstiltag over de næste ti år. Lovforslaget er ikke færdigbehandlet inden afslutningen af redaktionen.

Det bemærkes, at den største udfordring på Færøerne, hvad udslip angår, er forbruget af brændstof. Tallene for 2024 viser nemlig, at 85,2 pct. af det samlede udslip stammer fra brug af brændstof. Det var primært fiskeflåden, der stod for olieforbruget (34 pct.), mens el- og varmeproduktionen stod for ca. 15 pct. Flytrafikken stod derimod kun for 0,2 pct. af den samlede udledning i 2024. Årsagen er, at færøske fly bunkrer i udlandet og dermed ikke tæller med i det færøske CO₂-regnskab.

Udover olieforbrug inden for fiskeflåden, anvendes der også forsat meget olie i forbindelse med energi- og varmeproduktion på Færøerne. Rapporten fra Umhvørvisstovan viser, at el- og varmeproduktion står for 15 pct. af den samlede udledning i 2024.

Den samlede fordeling af udledning, der stammer fra olieforbrug, er vist i figur 7.1.

Figur 7.1 Udslip af drivhusgasser i 2024, hvor udslippet stammer fra brændstof, fordelt på brugergrupper

Kilde: Umhvøvisstovan

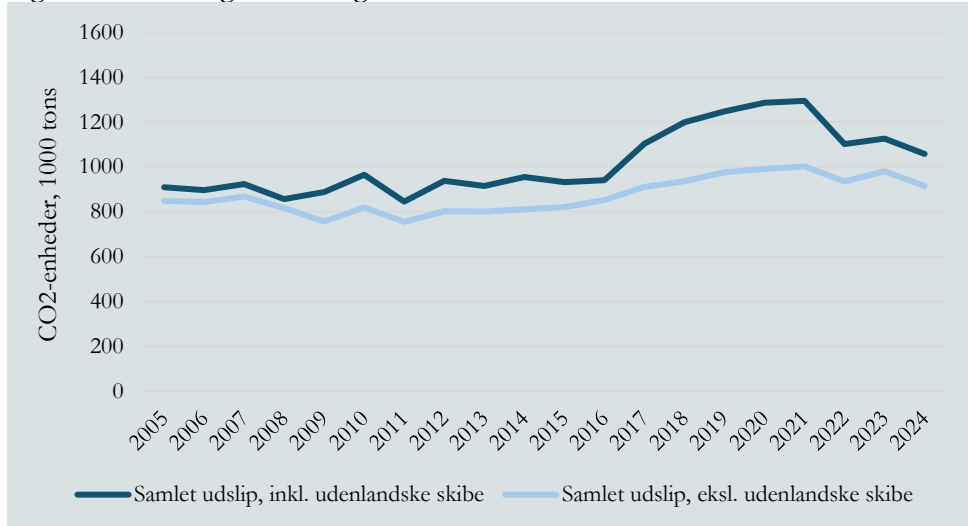
I 2021 nåede olieforbruget et højdepunkt, og det forventes, at olieforbruget fremover vil falde på grund af øget elektrificering og en fortsat udbygning af vedvarende energi. I forhold til CO₂-udledning skete der en forholdsvis stor reduktion på 14 pct. i den samlede udledning fra 2021 til 2022, som primært skyldes grøn omlægning i elproduktionen. Trods en stigning i den samlede udledning i 2023 med 2,5 pct., som følge af øget olieforbrug i industrien, elproduktion og hos andre skibe end fiskeskibe, faldt udledningen i 2024 med ca. 4 pct. i forhold til 2022.

Der kan dog ifølge Umhvøvisstovan forventes en stigning i olieforbruget igen i løbet af de 2-3 næste år. Det skyldes især, at udviklingen af vindenergi er blevet bremsat af problemer med miljøgodkendelser. Ydermere har en af de store vindmøllefarme oplevet tekniske problemer. Disse faktorer kombineret med en stabil vækst i elforbruget har været medvirkende til, at der er sket en betydelig vækst i olieforbrug til elproduktion, ifølge Umhvøvisstovan.

Ifølge IPCC skal opgørelse af landes CO₂-regnskab inkludere alle bunkringer i landet. Dermed tælles udenlandske skibe, der bunkrer olie på Færøerne, med i Færøernes CO₂-regnskab. Til gengæld tælles færøske skibes bunkringer i udlandet ikke med i det

færøske CO₂-regnskab. Figur 7.2 viser den årlige udledning af drivhusgasser fra 2005 til og med 2024, både inklusiv og eksklusiv udledning fra udenlandske skibe.

Figur 7.2 Udledning af drivhusgasser 2005-2024

Kilde: *Umbvørnisstovan*

7.2 Elproduktion

Færøerne er et isoleret øsamfund, også når det gælder elforsyning. Færøerne er ikke tilkøbet elnet fra nabolandene og kan derfor ikke købe elektricitet udefra. Det interkommunale energiselskab, Sev, producerer langt hovedparten af elektriciteten på Færøerne og har forsyningspligt, der pålægger selskabet at forsyne hele Færøerne med elektricitet. Samtlige kommuner på Færøerne ejer Sev, og kommunerne udpeger i alt syv kommunestyremedlemmer til Sevs bestyrelse. Sevs energiproduktion består i øjeblikket af seks vandkraftværk, tre oliekraftværker, tre vindmølleparker og en solenergi-park.

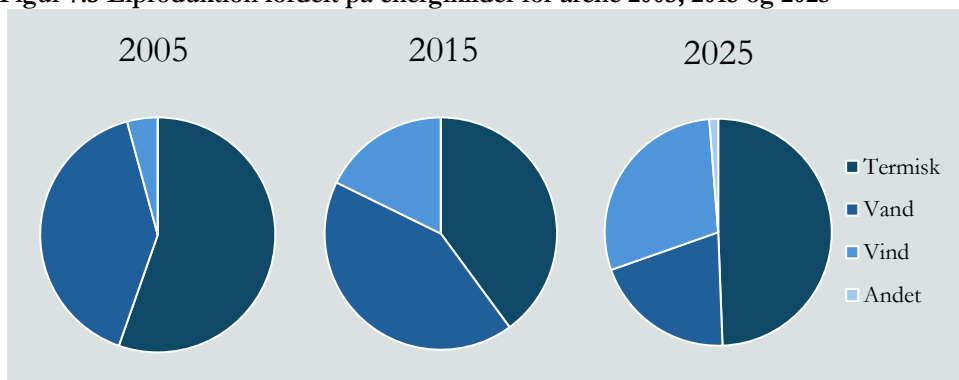
Private selskaber ejer tre vindmølleparker og energianlæg fra sol, biogas og et forsøgsanlæg med tidevandsenergi. De private selskaber driver kun selve produktionen og sælger elektriciteten til det fælles elnet, som ejes af Sev.

Prisstrukturen på el er solidarisk, hvilket betyder, at prisen på el er den samme, uanset hvor i landet man befinder sig, og uanset hvor meget det koster at producere el til de forskellige områder i landet.

På Færøerne har man de seneste år investeret meget i vand- og vindenergi, hvilket også afspejles i elproduktionen, men på trods heraf anvendes der fortsat en stor del olie til elproduktion. I 2020 blev der for første gang produceret energi fra solceller og biogas og i 2021 også fra forsøgsanlægget med tidevandskraft. Dog udgjorde solenergi, biogas og tidevandsenergi tilsammen kun 1,5 pct. af elproduktionen i 2025.

I 2025 stammede ca. 51 pct. af elproduktionen fra vedvarende energi, som er en stigning på 20 pct. enheder fra 2021. I 2020 og 2021 lå andelen af elproduktion fra olie på over 60 pct, mens den i 2025 var faldet til 49,4 pct. Årsagen til, at olieforbruget til elproduktion ellers er steget gennem de seneste 10 år, er, at den samlede elproduktion er steget i gennemsnit 4 pct. om året, og at udvidelsen af den grønne energi ikke er fulgt med stigningen.

Figur 7.3 Elproduktion fordelt på energikilder for årene 2005, 2015 og 2025

Anm. Den termiske elproduktion på Færøerne udgøres af oliebaseret produktion

Kilde: Sev, Hagstova Føroya

I april 2024 blev en ny 5-årig handlingsplan for udvidelse af den vedvarende energikapacitet præsenteret af Sev og Umhvørvisstovan. I handlingsplanen vurderes det, at elproduktionen i 2030 formår at være 92 pct. vedvarende. Det skal dog bemærkes, at det er muligt at opnå 100 pct. grøn energi i 2030, hvis de resterende 8 pct. kan blive produceret med et CO₂-neutralt brændstof på et af de store kraftværker, der i dag bliver drevet af olie.

Handlingsplanen kortlægger en konkret udvidelse af vindenergi med fem nye vindmølleparker, et pumpekraftværk samt nye solcellesystemer og tre batterisystemer for at sikre stabilitet, idet produktionen bliver udbygget med ustabile energikilder (vind- og solenergi).

I lovforslaget til en klimalov, der blev fremsat i december 2025, nævnes det dog, at det har vist sig vanskeligt at overholde den tidligere fastsatte tidsramme for udbygningen af den vedvarende energikapacitet. Der oplystes flere mulige grunde, såsom at tidsplanerne har været for optimistiske, og at offentlige energiudbud kræver omfattende forberedelse. Lovforslaget lægger derfor op til, at energiudbygningen ligesom de øvrige handlingsplaner skal opdateres hvert femte år.

Ny lov om elforsyning

I maj 2024 blev der gennemført store ændringer i lagtingsloven om elforsyning. Loven, der oprindeligt er fra 2007, fastsætter rammerne for produktion, transport og levering af el – og med de nye ændringer også af fjernvarme. Behovet for ændringerne skal ses i lyset af klimapolitikken, hvor nogle af de tiltag, der blev præsenteret, krævede en ændring i loven. Derudover forventes ændringerne også at understøtte den grønne omstilling, hvor Færøerne bevæger sig fra olieafhængighed i elproduktion til vedvarende energi.

Ændringerne indebærer blandt andet:

- At Sevs ejerskab og ansvar for elnettet bliver bekræftet og belyst, herunder formelle krav til opdeling af den del af Sevs aktivitet, som er og fremover kommer til at foregå i konkurrence med andre aktører.
- At fjernvarme bliver en del af loven og hermed reguleret, således at der sikres gennemsigtighed i forhold til kundevilkår, prisfastsættelse og lignende.
- At det gøres muligt at købe el til en billigere pris i de perioder, hvor der bliver produceret større mængder af vedvarende energi, således at der skabes forudsætninger for bedre udnyttelse af de vedvarende energikilder.
- At der er skabt hjemmel til ekspropriation af jord, som kan blive inddraget i tilfælde af, at det ikke er muligt at sikre adgang til jord for at udføre udbygninger på el- og fjernvarmeområdet.

7.3 Opvarmning

De fleste huse og bygninger på Færøerne bliver fortsat opvarmet ved hjælp af oliefyr. Omkring 80 pct. af den samlede energimasse, der går til opvarmning af huse, stammer fra olie. Derudover stammer 14 pct. fra varmepumper og 6 pct. fra fjernvarme.

En række tiltag har været sat i værk for at fremme den grønne omstilling i forhold til opvarmning af huse og bygninger.

Et af disse tiltag har været tilbagebetaling af MVG (moms) ved køb af varmepumper (luft-til-vand og jordvarme). Denne ordning blev implementeret i 2017. Udfasningen af ordningen begynder i 2025 og vil være endeligt udfaset i 2028.

Sev tilbyder lavere elpriser, hvis en varmepumpe bliver tilknyttet en såkaldt grøn måler. Den grønne måler kan ligeledes benyttes til opladning af el-biler. Både tilbagebetaling af MVG og billigere el har bidraget til at give forbrugere incitament til at lægge om. De lavere elpriser for varmepumper og elbiler bliver udfaset fra 2028 og vil være endeligt udfaset i 2030.

Fjernvarme er endnu ikke særligt udbredt på Færøerne, og det er kun muligt at blive tilkoblet et fjernvarmenet i dele af Tórshavns kommune. Med ændringerne i loven om elforsyning i foråret 2024 blev fjernvarme for første gang omfattet af lovgivning.

Derudover har landsstyret indført et forbud mod at opsætte oliefyr i nye huse fra den 1. januar 2024.

7.4 Trafik

Som en del af den grønne omstilling har landsstyret lavet tiltag for at øge elektrificeringen af bilparken. På Færøerne er der i alt (pr. 1. januar 2026) registreret 42.782 køretøjer ved Akstovan (Motormyndigheden). Dette tal omfatter alle slags køretøjer. 28.134 af disse køretøjer er personbiler. I tabellen nedenfor ses udviklingen i elektrificeringen af personbiler for årene 2020, 2022, 2024 og 2026.

Tabel 7.1 Antal registrerede personbiler fordelt på drivkraft, per 1. januar

	2020	2022	2024	2026
Benzin	15.897 (61,3 pct.)	16.961 (61,8 pct.)	16.902 (60,8 pct.)	16.595 (59,0 pct.)
Diesel	9.875 (38,1 pct.)	9.887 (36,0 pct.)	9.244 (33,3 pct.)	8.598 (30,6 pct.)
El	175 (0,7 pct.)	603 (2,2 pct.)	1.642 (5,9 pct.)	2.941 (10,5 pct.)
I alt	25.947	27.451	27.788	28.134

Kilde: Akstovan

Som det ses i tabellen, har der været stor stigning i antallet af elbiler på Færøerne på forholdsvis kort tid. I 2020 var blot 0,7 pct. af bilparken elbiler, i 2022 var andelen steget til 2,2 pct. og pr. 1. januar 2026 er andelen steget til 10,5 pct. af den samlede bilpark.

Stigningen skyldes til dels den store udvikling, der har været i bilindustrien, hvor der nu produceres langt flere elbiler til konkurrencedygtige priser ift. benzin- og dieslbiler end før, men udviklingen kan også skyldes politiske tiltag, som dog nu er ved at blive afviklet. Efter i en årrække at have understøttet omstillingen til eldrevne køretøjer med delvis refusion af MVG, vil denne ordning være endeligt udfaset i 2028. I 2023 vedtog Lagtinget således et lovforslag, der afkortede udfasningsperioden med ét år. Der noteres i lovforslaget en forventning om, at ændringen ville give en merindtægt på ca. 25 mio. kr. i 2024. Der har ligeledes tidligere været et politisk initiativ, hvor elbiler har været fritaget for registreringsafgift, men dette blev udfaset pr. 1. april 2024.

7.5 Erhverv

Indenfor erhvervslivet bliver der også investeret i at fremme den grønne dagsorden. Som beskrevet tidligere, er det især fiskeskibene, der står for stor del af CO₂-udslippet. Derfor beskriver klimapolitikken også en række tiltag, som kan være med til at reducere udslippet fra fiskeskibe, blandt andet at ændre støtteordningen til skibsværfter til fordel for bygning af skibe, der tager højde for, at udslippet kan reduceres, såfremt teknologien udvikles. Dette er dog ikke implementeret endnu. Et andet tiltag, som også har været meget diskuteret, er, at kommunerne skal yde grøn elektricitet til de store skibe, der ligger ved kaj. Flere af kommunerne har dog fremført, at dette kræver store investeringer, og derfor er grøn elforsyning til skibe begrænset.

I 2022 fik opdrætsvirksomheden Bakkafrost sin første katamaran, der udelukkende er drevet af el. Den elektriske katamaran er et resultat af et projekt, der var faciliteret af Nordisk Ministerråd, og som havde til formål at finde grønne energiløsninger i fjerntliggende områder.

Også andre store virksomheder indgår i projekter for at elektrificere industrien. Blandt andet har fiskefabrikken Varðin Pelagic fået støtte fra Umhvörvismálaráðið til at etablere grøn energiforsyning til en ny fabrik på Suðuroy.

I 2021 indgik tolv store færøske virksomheder i et partnerskab under navnet Burðardygt Vinnulív (Bæredygtigt Erhvervsliv). Formålet med partnerskabet er at samarbejde om den grønne omstilling ved at dele viden og at stå for fælles projekter inden for bæredygtighed og grøn omstilling. To af de projekter, som Burðardygt Vinnulív har stået for, er en ESG-vejledning (ESG står for environmental, social and governance) til færøske virksomheder, og en CO₂-beregner, der blev udarbejdet i samarbejde med Umhvörvisstovan i 2023, og som gør det lettere for virksomhederne at opstille målsætninger for reduktion af udslip, og som kan benyttes blandt andet til virksomhedernes ESG-rapporter.

7.6 Afgifter

Der er en række afgifter på diverse forurenende stoffer, blandt andet olie og gasser, som har til formål at ændre forbrugeradfærd. Den 1. januar 2024 blev flere af disse afgifter forhøjet. Samtidig blev der indført en såkaldt grøn check til husholdninger med lave indkomster, som er beskrevet yderligere i kap. 8

I efteråret 2023 indførte landsstyret et forbud mod såkaldte F-gasser, som er en særlig skadelig type drivhusgas, der anvendes i flere køle- og fryseanlæg i industrien. Der er dog visse undtagelser og en kvoteordning for registrerede forbrugere. Den 1. januar 2024 forøgede landsstyret afgiften på F-gasserne. Efter planen vil forbruget af F-gasser blive reduceret med 85 pct. frem mod 2036.

Der er dog ingen decideret CO₂-afgift eller -kvoter på Færøerne.

7.7 Naturbeskyttelse

Det sidstnævnte tiltag i klimapolitikken er beskyttelse af vådområder og natur. Det kolde og våde klima gør, at Færøerne er rigt på vådområder. Vådområder har en særlig egenskab i forhold til at oplagre store mængder kulstof og er dermed med til at beskytte mod klimaforandringerne. Færøerne har tilsluttet sig Ramsar-konventionen om beskyttelse af vådområder, og i 2013 udpegede landsstyret øerne Nólsoy, Mykines og Skúvoy til Ramsar-områder på Færøerne. Ramsar-områder er vådområder med så mange vandfugle, at de har international betydning og skal beskyttes. I 2023 begyndte

Umhvørvisstovan et arbejde med at kortlægge samtlige vådområder på Færøerne i et såkaldt "*wetland-inventory*".

I 2023 fik Færøerne en ny lov om naturbeskyttelse, hvis formål er at sikre biodiversitet og bevare økosystemer. Med loven får vedkommende landsstyremedlem hjemmel til at iværksætte beskyttende indsatser for at bevare dyre- og plantearter, samt særlige områder. Derudover specificerer loven regler om bygning og andre indgreb i naturen.

8 Velfærd

Gåtur i Elduvík på Eysturoy

Forsorgsloven har i mere end 50 år været hjørnestenen i færøsk socialpolitik og det færøske velfærdssamfund. I 2021 blev forsorgsloven ophævet og erstattet af løgtingslóg um almannatrygd og tænastur (lov om social sikring og tjenester).

Formålet med loven om social sikring og tjenester er, at tjenester og ydelser efter loven gives med udgangspunkt i borgerens behov og ønsker til egen livssituation, så borgerne trods begrænsninger eller sygdom får et mere selvhjulpent, tilfredsstillende og indholdsrigt liv. Loven er også udarbejdet med udgangspunkt i de udfordringer og forventninger, som velfærdssamfundet står over for, hvor befolkningen lever længere, behandlingsmetoder forbedres, og serviceydelser skal være tilgængelige så lokalt som muligt. Samtidig bliver der færre skatteydere til at betale for ydelserne.

Almannaverkið (Færøernes socialforvaltning) varetager den direkte borgerkontakt samt træffer afgørelser om og foretager beregninger af de fleste sociale ydelser.

Dertil kommer administration af hjælpemidler, genoptræning og bevilling af bo- og støttetilbud til personer under 67 år med særlige behov. Foruden hovedafdelingen i Tórshavn er der etableret afdelinger i Klaksvík, Tvøroyri og Saltangará.

Afgørelser truffet af Almannaverkið kan påklages til Føroya Kærustovnur (den færøske klageinstans), der har den endelige administrative afgørelseskompetence.

8.1 Sociale ydelser mv.

Almannaverkið administrerer de fleste sociale ydelser.

Folkepension

Folkepensionsalderen på Færøerne er:

- 67 år for personer, der er født før den 1. juli 1957
- 67½ år for personer, der er født i perioden den 1. juli 1957 til og med den 31. december 1962
- 68 år for personer, der er født efter den 31. december 1962

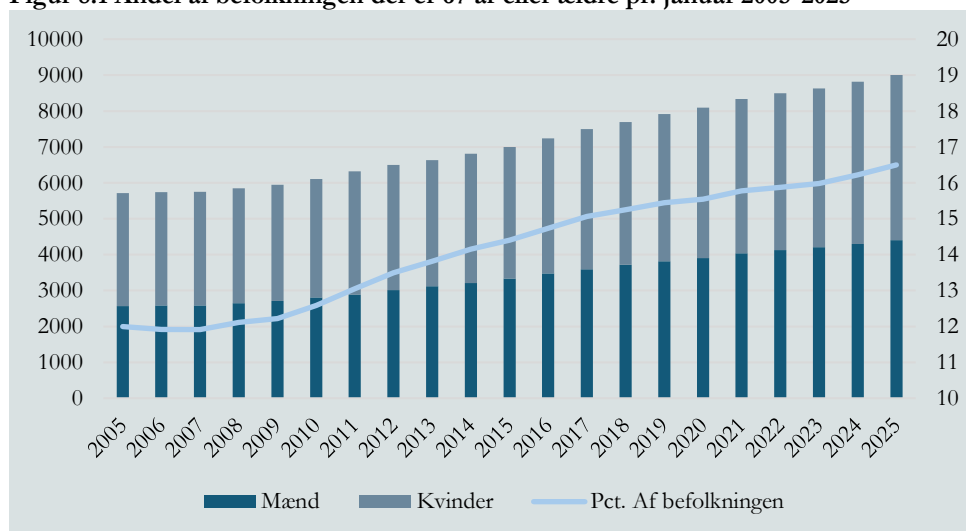
I december 2025 fremsatte landsstyret et lovforslag om at hæve pensionsalderen med et halvt år i 2035, så pensionsalderen bliver 68½ år, og et halvt år mere i 2038, så pensionsalderen bliver 69 år. Lovforslaget er ikke færdigbehandlet inden redaktionens afslutning. Lovinitiativet kom i forlængelse af, at landsstyret i marts 2025 fremsatte et forslag for Lagtinget om at hæve pensionsalderen trinvist op til 70 år i 2042. Forslaget blev dog trukket tilbage i maj 2025 mhp. at foretage ændringer, der kunne imødekomme kritik fra fagforeningerne.

Modtagelse af folkepensionsydelse sker efter ansøgning og består af et skattefrit grundbeløb og et skattepligtigt tillæg. For personer født før den 1. januar 1953 nedsættes tillægget, såfremt den skattepligtige indkomst mv. overstiger et fastsat beløb. For personer født den 1. januar 1953 eller senere modregnes der først i grundbeløbet og derefter i tillægget, såfremt den skattepligtige indkomst mv. overstiger et fastsat beløb.

Figur 8.1 viser andelen af borgere, der er 67 år eller ældre – med andre ord er der tale om borgere, der har nået pensionsalderen. Der skal dog bemærkes, at antallet af modtagere af folkepension er lidt lavere, da ikke alle, der har opnået folkepensionsalderen, lever op til andre krav for at få udbetalt folkepension eller har udskudt folkepension til fordel for fuldtidsarbejde.

Det ses, at antallet af borgere, der er 67 år eller ældre, har været stigende over de seneste 20 år. Figuren viser også andelen af borgere i pensionsalderen i forhold til den samlede befolkning. Hvor andelen fra 2005-2009 lå jævnt omkring 12 pct., er andelen efterfølgende steget til over 16 pct. af den samlede befolkning.

Figur 8.1 Andel af befolkningen der er 67 år eller ældre pr. januar 2005-2025

Kilde: Hagstova Føroya

Personer født efter 1952, som fortsætter på arbejdsmarkedet ud over folkepensionsalderen, kan søge om at udsætte udbetalingen af folkepension og få udbetalt et ventetillæg ud over pensionen, når de forlader arbejdsmarkedet. Den mulighed har eksisteret siden 2020, og et stigende antal personer vælger at benytte sig af den mulighed. I 2022 var der 272 personer, som havde fået udsat pensionen, mens antallet i 2024 var 428.

Førtidspension

Personer, hvis arbejdsevne er varigt nedsat med mindst 50 pct., kan få tildelt førtidspension. Højeste, mellemste og laveste førtidspension tildeles i relation til resterende arbejdsevne. Såfremt der resterer mindre end tre år, til ansøger når folkepensionsalderen, tildeles fremskyndet pension. Ultimo 2024 var antallet af førtidspensionister 2.005, hvoraf 1.509 fik højeste førtidspension.

De seneste 10 år har antallet af modtagere af højeste førtidspension været stigende, mens antallet af modtagere af mellemste og laveste førtidspension har været faldende. Udviklingen skal ses i sammenhæng med, at der i samme periode i højere grad tildeles fleksjob, fremfor mellemste og laveste førtidspension.

Øvrige velfærds- og sociale ydelser

Af andre velfærds- og sociale ydelser kan nævnes støtte til adoption, børnebidrag, underholdsbidrag, kompensation for tabt arbejdsfortjeneste og merudgifter samt dagpenge ved sygdom og ulykke. Med det formål at forebygge børnefattigdom, vedtog Lagtinget i 2015 lóg um familjuískoyti (lov om familietilskud). Familietilskud ydes til børnefamilier med lav indkomst, og som ikke har formue. I forbindelse med, at landsstyret indførte forhøjede afgifter på olie, benzin og diesel fra 1. januar 2024 blev der samtidig indført en grøn check, som husholdninger med lave indkomster får mulighed for at søge om. Ydelsen gives som et årligt engangsbeløb over tre år. I 2024 var ydelsen 10.000 kr., i 2025 var ydelsen 5.000 kr., og i 2026 er ydelsen 5.000 kr.

Hagstova Føroya (Færøernes Statistik) har opgjort tal for, hvor stor en del af befolkningen der lever i fattigdomsrisiko, som er en international måleenhed, der belyser andelen af borgere i samfundet med relativt få forbrugsmuligheder. Tallet lå i 2023 på 7,6 pct., hvilket er det samme som i 2022. I 2017 var tallet oppe på 10,1 pct. Geografisk er der dog store forskelle. I 2023 var fordelingen således lavest på Eysturoy med 6,5 pct., og højest på Sandoy og Suðuroy med henholdsvis 10,4 og 10,9 pct. En stor andel af dem, der lever i fattigdomsrisiko, er enlige ældre.

8.2 Velfærdstjenester

Almannaverkið yder en række velfærdstjenester, herunder fleksjob til personer, der har mistet en del af arbejdsevnen, og hjælp til personer uden for arbejdsmarkedet til at blive arbejdsmarkedssparate. Almannaverkið yder også tjenester til voksne og børn med handicap.

Personer med handicap kan låne hjælpemidler og/eller få økonomisk støtte til kropsbårne hjælpemidler, særligt udstyr til køretøjer og hjælp til at få foretaget nødvendige ændringer i hjemmet. Der kan også bevilges genoptræning og vedligeholdelsestræning, personlig støtte, hjemmevejledning, fritidstilbud, aflastningstilbud, beskyttet bolig, arbejde på beskyttet værksted eller andet dagtilbud, midlertidigt botilbud eller en bolig fra boligselskabet Bústaðir.

Ultimo 2024 boede 263 borgere i beskyttede boliger i regi af Trivnaðartænastan (Trivselstjenesten) under Almánnaverkið. Heraf blev 29 botilbud bevilget som resultat af børneværnsager, og 772 personer fik bevilget andre tjenester i regi af Trivnaðartænastan. Ultimo 2024 var 210 personer på venteliste til beskyttet bolig. Nogle få personer bevilges botilbud i Danmark. Landskassen afholder udgifterne, herunder rejseudgifter og refusion af pensionsudgifter. Landskassen afholder ligeledes rejseudgifter for pårørende.

8.3 Børneværn

Siden 2006 har den forebyggende indsats og en væsentlig del af ansvaret for børneværn ligget i syv tværkommunale børneværnstjenester samt i Tórshavn kommune. Den fælleskommunale børneværnsinstitution, Barnaverndarstovan, administrerer familieplejeordningen, yder rådgivning til kommunale enheder og myndigheder og driver Barnahúsið (Børnehuset), hvor sager vedrørende mistanke om overgreb mod børn undersøges.

Føroya Kærustovnar (Den færøske klageinstans) træffer afgørelser i sager om omsorgsovertagelse og samværsret for anbragte børn.

Den færøske klageinstans indskrives til behandling på døgninstitutionspladser for børn og unge på Færøerne, som drives af Almánnaverkið. Der er desuden etableret en Familiebehandlingsinstitution under Barnaverndarstovan, der yder familierådgivning og assistance til udsatte familier, og som har plads til to familier i døgnbehandling. Dag- og døgninstitutioner for børn og unge er under tilsyn af Barna- og útbúgvingarmálaráðið (Landsstyreområdet for børne- og uddannelsesanliggender).

8.4 Familieretlige forhold

De færøske myndigheder overtog med virkning fra den 29. juli 2018 det person-, familie- og arveretlige sagsområde, som nu hører under Uttanríkis- og mentamálaráðið (Landsstyreområdet for udenrigs- og kulturanliggender). Sagsbehandlingen varetages i dag af den færøske institution Familjufyrisingin (Familieforvaltningen), som er beliggende i Tórshavn.

Sagsområdet reguleres hovedsagligt af ajourført og ældre dansk lovgivning, som er tilpasset færøske forhold. I forbindelse med overtagelsen blev en ny adoptionslov sat i kraft. I december 2021 vedtog Lagtinget loven om fremtidsfuldmagt, hvorefter en person på forhånd kan bestemme, hvem vedkommende vil have til at repræsentere sig

og handle på sine vegne, hvis vedkommende i fremtiden får brug for det. Senest vedtog Lagtinget i maj 2022 en lov om forældremyndighed og samvær.

Udviklingen inden for forskellige sagstyper på det familieretlige område i 2020-2024 fremgår af tabel 8.2.

Tabel 8.1 Antal sager, afgørelser, godkendelser mm. på det familieretlige område 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Skilsmisse ved bevilling	71	65	63	61	44
Sager vedrørende registrering af faderskab	362	370	370	312	322
Aftaler om fælles forældremyndighed	95	106	147	168	122
Aftaler og afgørelser om samværssager	95	68	49	60	62
Børnebidragssager	125	91	120	114	93
Iværksættelse af værgemål	18	33	24	32	23
Godkendelser til international adoption	4	0	1	0	0
Godkendelser til national adoption	-	-	-	-	1
Hjemtagelse af børn ifm. international adoption	2	1	2	0	0
Stedbarnsadoptioner	5	14	7	10	7
Familieadoptioner	0	0	1	1	1

Kilde: Familjefyrisitingen

8.5 Ældreområdet

I 2015 blev ældreområdet underlagt kommunerne. Tórshavn kommune varetager området selvstændigt, mens resten af landet indgår i i alt syv fælleskommunale samarbejder på området. Området omfatter udover hjemmehjælp og andre tjenester til hjemmeboende også botilbud på plejehjem, ældrebofælleskaber og aflastningspladser.

Ældreområdet finansieres ved forud beskatning af den tvungne pensionsordning og en tilbagebetalingsordning for særskatteordninger.

I 2021 blev der foretaget en evaluering af ældreområdet, som viser, at landskassen brugte knap 371 mio. kr. i driftsudgifter på området i 2014, mens kommunerne brugte knap 532 mio. kr. i 2020. Det afspejler en vækst på 36 pct. eller 5,3 pct. årligt. I samme periode er antallet af ældre 67+ år steget med 16 pct. og 80+ år med 9 pct. I 2015 var der 646 botilbud. I 2021 var tallet på 669.

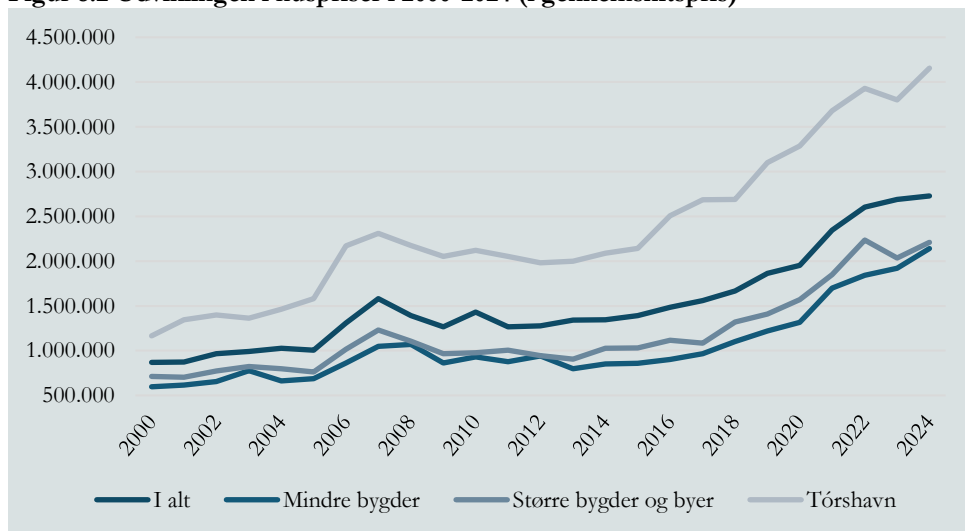
Evalueringen peger på, at der vil være en stor vækst i aldersgruppen 80+ år i de kommende år, hvilket gør, at både udgifterne og behovet for flere medarbejdere til området stiger voldsomt. Finansieringsmodellen har ifølge evalueringen fungeret godt, men på sigt vil de øgede udgifter presse kommuneskatterne, hvis ikke der sker ændringer.

8.6 Boligområdet

Det færøske boligmarked er generelt præget af en høj andel af ejerboliger og et relativt begrænset udbud af lejeboliger. I en årrække har renten på boliglån været lav, samtidig med at der har været stor befolkningstilvækst. I perioden 2015-2024 er befolkningen vokset med 5.820 personer, eller 2.744 husholdninger. I perioden er der opført knap 2.100 nye boliger. Dette afspejler at der har været et længerevarende efterslæb i opførelsen af nye boliger, hvilket har været medvirkende til at presse priserne op.

Siden 2016 er parcelhuspriserne steget hurtigere end husstandenes disponible indkomst, og de relativt set høje huspriser gør det svært for førstegangskøbere at komme ind på markedet. Figur 8.2 viser udviklingen i huspriserne fra 2000-2024. Som det fremgår af figuren, er huspriserne også i de mindre bygder steget kraftigt i perioden med ca. 12 pct. om året.

Figur 8.2 Udviklingen i huspriser i 2000-2024 (i gennemsnitspris)

Kilde: Hagstova Føroya

Holdbarhedsudfordringen i færøsk økonomi (se kapitel 4) afspejler bl.a., at den demografiske sammensætning på Færøerne kommer til at ændre sig betydeligt de kommende år med flere ældre og færre i den erhvervsaktive alder. Relativt mange unge flytter fra Færøerne, især for at uddanne sig, uden at vende tilbage igen, og det begrænsede boligudbud kombineret med høje priser anses at have betydning herfor. De politiske partier på Færøerne er derfor optagede af det boligpolitiske spørgsmål om lettere adgang for især førstegangskøberes til boligmarkedet.

Over de seneste ti år er antallet af husstande med en enkelt voksen – i lighed med udviklingstendensen i Europa – steget med ca. 30 pct. og udgør nu 27 pct. af alle husstande, hvilket ligeledes er medvirkende til at presse boligmarkedet.

Pr. 1. december 2025 er det Almanna- og Heilsumálaráðið (Landsstyreområdet for social- og sundhed), der administrerer boligområdet.

Det offentlige boligselskab, Bústaðir, har til formål at skabe et større og mere forskelligartet boligudbud på Færøerne. Bústaðir kan alene eller sammen med kommuner, offentlige myndigheder i øvrigt eller andre investorer bygge, eje og drifte udlejningsboliger.

Almannaverkið har anvisningsret til hver femte af boligselskabet Bústaðirs udlejningsboliger. Disse kan anvises til personer med særlige behov. Almannaverkið har desuden oprettet en akutliste, hvorigennem enlige forsørgere med akut behov kan få tildelt en midlertidig bolig.

Bústaðir har ad flere omgange fået en øget lånebevilling fra Lagtinget til at bygge nye boliger. Senest var i maj 2024, hvor den samlede lånebevilling blev forhøjet til 800 mio. kr. Af disse skal 200 mio. kr. bruges til finansiering af byggeprojekter til særlige målgrupper, for eksempel bofællesskaber og kollegier. De resterende 250 mio. kr. skal bruges til almene lejeboliger og bl.a. boligprojekter. Ved ændringen fra maj 2024 fik Bústaðir også hjemmel til at stifte almennyttige boligselskaber sammen med kommunerne, hvor kommunen skal bidrage med indskud i form af penge eller realkapital til selskabet svarende til en værdi mellem 10 og 20 pct. af den samlede anskaffelsværdi. I Bústaðirs årsrapport for 2024 er oplyst, at Bústaðir har 544 lejeboliger, og derudover at 86 lejemål skulle bygges færdig i 2025. 1.337 af Bústaðirs medlemmer er boligsøgende ultimo 2025.

Efter at udlændinges interesse for at købe fast ejendom på Færøerne havde været stigende, vedtog Lagtinget i 2021 en lov, der begrænser udlændinges mulighed for at købe fast ejendom på Færøerne.

8.7 Integration

Integrationsområdet hører som sagsområde under Uttanríkis- og mentamálaráðið (landsstyreområdet for udenrigs- og kulturanliggender) og varetages af Útlendingastovan (Udlændingestyrelsen).

I de seneste 20 år er andelen af befolkningen med udenlandsk statsborgerskab steget fra 1,6 pct. til 6,4 pct., og særligt de seneste år har væksten været stor. I oktober 2025 havde 93,6 pct. af befolkningen på Færøerne dansk statsborgerskab, 0,6 pct. havde statsborgerskab i et andet nordisk land, 2,3 pct. i andre europæiske lande, 2,3 pct. i Asien, 0,7 pct. i Afrika og 0,4 pct. i USA.

I 2022 tog Færøerne for første gang imod flygtninge. Der var tale om en kvote på 200 flygtninge fra Ukraine. Kvoten blev i foråret 2024 øget til 250 flygtninge. I 2025 er kvoten på 250 nået, og Færøerne modtager således ikke yderligere flygtninge.

Den øgede andel af udlændinge (se kapitel 6) afspejles i integrationsindsatsen, som har været intensiveret de seneste år, herunder større fokus på sprogundervisning. Ét tiltag er, at Tórshavn Kommune har ansat personale til at arbejde med integration, og virksomheder med mange udlændinge ansat har fokus på integration og sprogundervisning. I juli 2025 trådte lögtingslóg um integratión (lov om integration) i kraft. Loven sætter rammerne for integrationsindsatsen på Færøerne. Loven indeholder initiativer såsom informationsmøder, tilbud om sprogkurser m.v. og individuelle samtaler med myndighederne.

I forbindelse med at Færøerne modtager flygtninge fra Ukraine, samarbejder Útlendingastovan med interesseorganisationer og andre myndigheder. Reyði Krossur Føroya (Røde Kors – Færøerne) spiller en særlig stor rolle, blandt andet med modtagelse og videre integration.

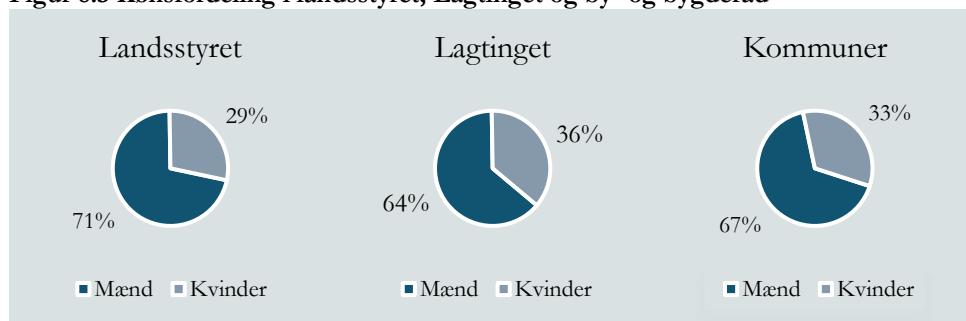
8.8 Ligestilling

Ligestilling som ressortområde hører under Uttanríkis- og Mentamálaráðið (landsstyreområdet for udenrigs- og kulturanliggender). Formålet med ligestillingsloven fra 1994 er at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd. Javnstøðunevndin (Ligestillingsnævnet) har til opgave at sikre, at loven overholdes, behandle klager om forskelsbehandling, samt med informationsmateriale og arrangementer at oplyse om emner vedrørende ligestilling. Javnstøðunevndin har desuden til opgave at rådgive myndigheder, institutioner, virksomheder, enkeltpersoner og andre. En gang om året udgiver Javnstøðunevndin en årsberetning, der giver et overblik over de sager, som nævnet har behandlet i løbet af året.

I 2006 nedsatte Lagtinget udvalget Demokratia efter anbefaling fra Vestnordisk Råd. Formålet med udvalget er at styrke kvinders rolle i politiske beslutninger. Dette gøres gennem arrangementer og informationsaktiviteter. Alle partier i Lagtinget samt Kvinnufelagið, Javnstøðunevndin og Kommunufelagið er repræsenteret i udvalget.

Ved folketingsvalget 2022 blev der for anden gang i historien valgt en kvinde til at repræsentere Færøerne i Folketinget. Inden lagttingsvalget i 2022 bestod landsstyret udelukkende af mænd. I det nuværende landsstyre udgør andelen af kvinder 29 pct. Kønsfordelingen i landsstyret, Lagtinget og by- og bygderådene ses i figur 8.3.

Figur 8.3 Kønsfordeling i landsstyret, Lagtinget og by- og bygderåd

Kilde: Demokratia

8.9 Frivillige og hjælpeorganisationer på velfærdsområdet

Frivillige organisationer har stor betydning for udsatte gruppers velfærd. Nogle organisationer modtager tilskud via Lagtingets finanslov og i nogle tilfælde også kommunal støtte. Blandt andet følgende organisationer får tilskud:

- Frelsunarherurin (Frelsens Hær), Blái Krossur (Blå Kors) og Soli deo Gloria, som modtager tilskud for at tilbyde bo- og dagtilbud, omsorg og hjælp i hverdagen til personer ramt af hjemløshed.
- Kvinnuhúsið (Kvindehuset), som yder rådgivning og psykologhjælp til voldsramte kvinder. Siden 2023 har Kvinnuhúsið også ydet rådgivning til voldsramte mænd. Herudover kan voldsramte kvinder og deres børn opholde sig midlertidigt i Kvinnuhúsið.
- KRIS, som er en forening, der hjælper voksne incestofre.
- Berin, som er et tilbud til børn og unge, der har mistet – eller har alvorligt syge – forældre eller søskende. Formålet er at give børn, unge og forældre et sted, hvor de kan samles og snakke med andre i samme situation. Berin tilbyder også psykologsamtaler.

- Fountainhúsið (Fontænehuset), som tilbyder sociale og arbejdsrelaterede tilbud til voksne som har eller har haft sociale eller psykiske udfordringer.
- Reyði Krossur Føroya (Røde Kors – Færøerne).
- Den selvejende institution Rådgivningen for færinger i Danmark, som rådgiver, oplyser og hjælper færinger i sociale, personlige og uddannelsesmæssige spørgsmål, samt fungerer som bindeled mellem færinger og danske myndigheder og institutioner.

Færøerne har én retshjælp - Rættarhjálpin, der er finansieret af Justitsministeriet og støttet af landsstyret. Retshjælpen yder gratis juridisk hjælp til borgerne.

Herudover findes der mange andre foreninger, som leverer ydelser og oplysning på det sociale område. Nogle af disse modtager mindre tilskud.

9 Sundhedsvæsenet

Landsygehuset i Tórshavn

Sundhedsvæsenet omfatter den primære sundhedstjeneste med kommunelæger, tandlæger, sundhedsplejersker, apoteker- samt sygehusvæsen, Heilsustýrið (Sundhedsstyrelsen) og Landslægen. Apotekervæsenet, lægemidler og sundhedsvedtægter samt epidemiområdet er områder overtaget af de færøske myndigheder. Landslægeområdet er et fællesanliggende under Styrelsen for Patientsikkerhed. Det øvrige sundhedsområde er et fællesanliggende, men de færøske myndigheder har, efter § 9 i hjemmestyrelsen og en rammelov om sundhedsvæsen på Færøerne fra 1995, den lovgivende og administrative myndighed. Hjemmehjælps- og hjemmesygeplejeordningen har siden den 1. januar 2015 været et kommunalt anliggende.

9.1 Forebyggende sundhedsindsats

Heilsustýrið

Heilsustýrið (Sundhedsstyrelsen) blev oprettet den 1. januar 2023 under navnet Fólkaheilsustýrið (Folkesundhedsstyrelsen) og skal løse opgaver, som førhen lå i Fólkaheilsuráðið (Folkesundhedsrådet), Deildin fyri Arbeiðs- og Almannaheilsu (Afdelingen for Arbejds- og Socialsundhed) og Ílegusavnið (Genetisk Biobank).

I maj 2024 ændrede Fólkaheilsustýrið navn til Heilsustýrið i forbindelse med, at en ny lov om den genetiske biobank trådte i kraft på Færøerne. Med den nye lov falder forvaltning af genområdet under Heilsustýrið. Formålet med Heilsustýrið er at give sundhedsfaglig rådgivning og vejledning, administrere sundhedsberedskabet, at udvikle folkesundhedsarbejdet og styrke forebyggende indsatser. Derudover skal Heilsustýrið udarbejde, administrere og udvikle statistik på sundhedsområdet, udarbejde sundhedsrapporter og organisere, administrere og udvikle sundhedsregistre.

Heilsustýrið varetager derudover en række opgaver forbundet med smitsomme sygdomme, herunder smitteopsporing og forebyggende tiltag ved sygdomsudbrud.

Forebyggende sundhedsordninger for børn og unge

På Færøerne får alle børn under den undervisningspligtige alder tilbudt syv forebyggende helbredsundersøgelser ved den praktiserende læge. Børn og unge i den undervisningspligtige alder får tilbudt to helbredsundersøgelser ved enten sundhedsplejerske eller praktiserende læge. Herudover får børn og unge tilbudt forebyggende og sundhedsfremmende helbredsundersøgelser af en sundhedsplejerske. Sundhedsplejerskerne tilbyder vejledning om barnets sundhed, udvikling og trivsel. Derudover skal sundhedsplejerskerne observere det enkelte barns helbredstilstand og sundhedsforholdene generelt.

9.2 Den primære sundhedstjeneste

Kommunelæger

Færøerne er opdelt i fem lægedistrikter med i alt 36 kommunelægestillinger. Heraf er 29 kommunelæger (praktiserende læger) i fast stilling, og syv stillinger dækkes af skiftende vikarer. Kommunelæger er speciallæger i almen medicin. Kommunelægerne ejer ikke deres praksis. Kommunerne stiller lokaler, indbo og udstyr, som

kommunelægerne har behov for, til rådighed. Ud over honorarer efter overenskomst mellem Kommunulæknafe­lag Føroya (kommunelæger­nes organisation) og Fíggjarmálaráðið (Finansministeriet på Færøerne) samt indtægter ved forebyggende undersøgelser, modtager kommunelægerne et fast grundhonorar fra landskassen.

Kommunelægens arbejdsopgaver er almindelig lægehjælp i lægedistriktet samt andre lovpligtige opgaver, herunder vaccinationer og sundhedsundersøgelser af børn. Herudover bemande kommunelægerne lægevagten, der har lokaler på Landssygehuset.

Tandlægeordning

Der er på Færøerne en række privatpraktiserende tandlæger, herunder med speciale i ortodonti (tandregulering). Derudover er der konsulenter med speciale i ortodonti, der regelmæssigt kommer til Færøerne og varetager samme behandling. På Landssygehuset er der en tandlægeklinik, som varetager undersøgelser, behandling og tand-, mund- og kæbekirurgi for personer med særlige behov.

Nogle kommuner har fastansatte skoletandlæger til at varetage børne- og ungdomstandplejen, mens børnetandplejen i andre kommuner varetages af privatpraktiserende tandlæger. Alle driftsudgifter vedrørende børne- og ungdomstandplejen afholdes af kommunerne.

I forbindelse med tandlægebesøg i privat praksis dækker Heilsutrygd (Sygesikringen) en del af udgifterne. For unge til og med det fyldte 22. år yder Heilsutrygd fuldt tilskud til den kliniske undersøgelse.

Heilsutrygd

I 2010 afløste Heilsutrygd de 11 sygekasser, som var placeret i distrikterne. Heilsutrygd administrerer og afregner tilskud til de fleste primære sundhedstjenester på Færøerne, herunder kommunelægekonsultationer, speciallæge, kropsbårne hjælpemidler, tandbehandling, fysio- og ergoterapi, psykolog, kiropraktor mv. Medicintilskudsordningen administreres også af Heilsutrygd, ligesom Heilsutrygd varetager tilsyn med misbrugsbehandlingscentre.

9.3 Sygehusvæsenet

Sjúkrahúsverkið (Sygehusvæsenet) drives som institution under landsstyret i henhold til lagtingslov nr. 64 af 17. maj 2005 om Færøernes sygehusvæsen, der er udstedt i henhold til lov nr. 316 af 17. maj 1995 om sundhedsvæsenet på Færøerne.

Sjúkrahúsverkið har en fælles ledelse for de tre sygehuse; Landssygehuset i Tórshavn (centralsygehuset) og sygehuse i Klaksvík og på Suðuroy.

På Landssygehuset er der 127 sengepladser og 29 speciallægeområder inklusiv ni speciallægeområder bemanded med konsulenter. Inden for flere andre speciallægeområder er rådgivning organiseret ved, at læger uden for Færøerne deltager i behandlingen af patienterne.

Klaksvík sygehus har 22 faste sengepladser, samt fire dagoperationspladser. Sygehuset har flere specialer repræsenteret, hvoraf nogle er landsdækkende.

Suðuroy sygehus har 20 sengepladser. Sygehuset har en landsdækkende smertebehandling.

Patienter, der ikke kan behandles på Færøerne, bliver visiteret til behandling uden for Færøerne. De fleste patienter behandles i Danmark. I 2024 var der 2.905 visitationer, fordelt på 1.815 patienter. I 2024 blev der brugt 141 mio. kr. på behandlinger uden for Færøerne. Derudover blev der brugt 51,5 mio. kr. på rejseudgifter og drift af patienthotellet Tórshavn i København. Der var 29.258 overnatninger på patienthotellet i 2024.

Patienthotellet, der råder over 55 værelser og fem lejligheder, blev i 1976 etableret som en selvejende institution med det formål at tilbyde logi til de patienter og pårørende, som skal opholde sig i Danmark i forbindelse med en længerevarende indlæggelse eller behandling. Hotellets drift blev i 1986 underlagt det færøske sygehusvæsen.

9.4 Andre institutioner

Apotekervæsenet

Apotekervæsenet og lægemidler er reguleret af lagtingslov nr. 104 af 5. september 1988 om apotekervæsenet og lægemidler med senere ændringer.

Apotekervæsenet har monopol på fremstilling, import, udlevering og lagerføring af og handel med lægemidler. Der er fem apoteker i henholdsvis Tórshavn, Runavík, Klaksvík, Tvøroyri og Miðvágur. Derudover er der 19 håndkøbsudsalg samt et produktionsapotek.

Landslægen

Landslægen, der hører under Styrelsen for Patientsikkerhed, er rådgiver for statslige myndigheder, Færøernes landsstyre og kommunale myndigheder på Færøerne i lægelige, hygiejniske, miljømæssige og socialmedicinske forhold. Landslægen fører, på vegne af Styrelsen for Patientsikkerhed, tilsyn med den virksomhed, der udøves på Færøerne af læger, tandlæger, jordemødre, sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter m.fl. (autoriserede sundhedspersoner). Landslægen udarbejder og udgiver årlige medicinalberetninger for Færøerne og yder bistand til rets- og politimyndighederne samt de færøske kørekortmyndigheder.

Landslægen varetager udredning af klagesager, som herefter sendes til Styrelsen for Patientklager, der varetager den egentlige sagsbehandling. Udgifterne til landslægeembedet dækkes af statskassen.

Den 1. juli 2022 trådte bekendtgørelse for Færøerne om registrering af, underretning om og tilsyn med offentlige og private behandlingssteder, også kaldet tilsynsbekendtgørelsen, i kraft for Færøerne. Landslægen fører i medfør af bekendtgørelsen organisatorisk tilsyn med offentlige og private behandlingssteder på Færøerne.

Landsstyret udgav i foråret en gennemgang af Landslægens opgaver og de økonomiske konsekvenser ved eventuel overtagelse. Landsstyret vil ikke i denne koalitionsperiode gå videre med overtagelse af Landslægen.

Misbrugsbehandling

I foråret 2022 fremlagde daværende lagmand en helhedsplan for 2022-2028 for at forebygge og begrænse misbrug. Helhedsplanen kom på baggrund af, at der i de seneste år har været flere historier om unge mennesker, der er endt i misbrug, samt om øget kriminalitet forbundet med misbrug. Helhedsplanen indeholder 58 initiativer med tilhørende tidsplan, økonomi og ansvarsområde. Langt de fleste af initiativerne omhandler forebyggelse, men der er også initiativer angående forbedret behandling, efterbehandling og kontrol.

Der er i dag tre misbrugsbehandlingssteder på Færøerne. Udgifterne hertil beløb sig til 24,6 mio. kr. i 2024. Der kan læses mere om misbrugsbehandlingscentre på Almanna- og Heilsumálaráðiðs hjemmeside. Nærmere information herom findes i bilag A.

For at forebygge misbrug af alkohol, har Rúsdrekkasøla Landsins (Alkoholmonopolet) monopol på import og salg af alkohol stærkere end 5,6 pct. Rúsdrekkasøla Landsins har i alt otte butikker.

10 Uddannelse

Skúladepilin i Súduroy

I 2002 overtog Færøerne hele undervisnings- og uddannelsesområdet, dvs. det fulde ansvar for lovgivningen, administrationen og økonomien for folkeskolen, ungdoms- og erhvervsuddannelserne samt de videregående uddannelser, herunder Fróðskaparsetur Føroya (Færøernes Universitet).

Uddannelsesmulighederne på Færøerne har betydning for, om unge færinger må rejse væk fra Færøerne en del af deres ungdomsliv. Det er politisk anerkendt, at det udgør en samfundsmæssig udfordring, at 40 pct. af hver årgang tager til udlandet for at uddanne sig, og at kun ca. halvdelen flytter tilbage til Færøerne. Færøerne mister således hver femte unge i hver årgang. Gennem de seneste år er der etableret flere uddannelsesmuligheder på Færøerne for at dæmme op for problemet. Et eksempel er etableringen af jurauddannelsen.

10.1 Folkeskolen

Folkeskolen omfatter en niårig grundskole og en etårig 10. klasse. Undervisningspligten er ni år. Desuden har kommunerne mulighed for at oprette en etårig førskole.

Barna- og útbúgvingarmálaráðið (landsstyreområdet for børn og uddannelse) har det overordnede ressortansvar for folkeskolens indhold, love og regler samt læseplaner, fag- og timestfordeling. Kommunerne har ansvar for, at alle undervisningspligtige børn i kommunerne har adgang til folkeskolens undervisning fra 1.–10. klasse samt mulighed for at få specialpædagogisk hjælp. Kommunerne fører desuden tilsyn med, at alle børn i den undervisningspligtige alder bliver indskrevet i folkeskolen eller modtager tilsvarende undervisningstilbud.

Barna- og útbúgvingarmálaráðið ansætter skolelederne, og landskassen afholder udgiften til lærerlønningerne. Kommunerne har ansvaret for skolebygninger, interiør, undervisningsmaterialer samt -redskaber. Skolebestyrelsen har det pædagogiske tilsyn og beslutter principper for særlige undervisningsmæssige forhold.

Der er på Færøerne mange små og mellemstore skoler. Antallet af skoler er blevet reduceret de seneste år, dels som følge af kommunesammenlægninger, dels som følge af, at færre personer vælger at bosætte sig i de afsidesliggende bygder. Antallet af elever i den enkelte skole varierer fra to til omkring 800 elever. I alt 7.098 elever er tilknyttet folkeskolen på Færøerne for skoleåret 2025/26, hvoraf 261 elever går i specialklasse. Desuden er der to friskoler med i alt 161 elever og en specialskole med 54 elever.

Ca. 2/3 af eleverne vælger at fortsætte i 10. klasse, og en del tager på en af de to efterskoler, som findes på Suðuroy og på Sandoy, eller på et efterskoleophold i Danmark. Endelig vælger nogle af eleverne at starte på en ungdomsuddannelse direkte efter afsluttet 9. klasse.

Sernám (Specialpædagogisk/Psykologisk Center) arbejder med at udvikle og opdatere det specialpædagogiske område for at skabe større helhed og kontinuitet i tilbuddene til børn og unge med særlige behov i skolen samt i dag- og døgntilbud. Herudover laver Sernám udredninger, rådgiver og vejleder i specialpædagogiske opgaver i undervisningssektoren og på daginstitutionsområdet til børn og unge i alderen 0 til 18 år.

10.2 Ungdomsuddannelser

Gymnasiale uddannelser

De gymnasiale uddannelser på Færøerne tilbydes på Miðnámsskúlin í Suðuroy, Glasir i Tórshavn, Miðnám í Vestmanna, Miðnám á Kambsdali (med afdeling í Klaksvík) og Tekniski skúli í Klaksvík.

Glasir, som åbnede i 2018, blev banebrydende ved at være en sammenlægning af Studenterskolen (alment gymnasium), HF, Handelsskolen og Teknisk Skole i Tórshavn. Det vil sige, at en stor del af en ungdomsårgang færdes i det samme miljø. I tillæg til disse uddannelses tilbud er der etableret særligt tilrettelagte ungdomsuddannelser til unge med særlige behov. Til unge, som ikke har en adgangsgivende eksamen til optagelse på ungdomsuddannelserne, er Serbreyt (STU-særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse) blevet etableret.

Lærlingeuddannelser

Skoleopholdene på lærlingeuddannelserne på det merkantile område foregår på Glasir i Tórshavn og Miðnám á Kambsdali. Skoleopholdene på lærlingeuddannelserne på det tekniske område foregår på de to tekniske skoler Glasir og Tekniski Skúli í Klaksvík.

Der er følgende lærlingeuddannelser på det tekniske område med skoleophold på Færøerne: tømrer, elektriker, automekaniker, metalarbejder, frisør, gastronomassistent og ernæringshjælper. Derudover er der basisuddannelserne beklædnings- og ressourceuddannelse (uld, fiskeskind mv.). På lærlingeuddannelser, hvor skoleuddannelsen ikke er etableret på Færøerne, får lærlingene deres skoleophold på skoler i Danmark.

Andre uddannelser og kurser

Ud over ovennævnte uddannelser foregår der på Færøerne forskellige andre undervisningsaktiviteter, bl.a. på Føroya Fólkaháskúli (Folkehøjskolen i Tórshavn), på Ítróttarháskúlin í Suðuroy (Idrætshøjskolen på Suderø), på Húsarhaldsskúli Føroya (Husholdningsskolen i Klaksvík) samt på aften- og musikskolerne.

Heilsuskúli Føroya (Sundhedsskolen) blev grundlagt på Suðuroy i 2001. På skolen uddannes social- og sundhedshjælper, social- og sundhedsassistenter og pædagogmedhjælper. Det samlede elevtal på skolen ligger på ca. 80 og afhænger af, hvordan praktik- og teoriperioderne fordeler sig over året.

10.3 Videregående uddannelser

Fróðskaparsetur Føroya

Fróðskaparsetur Føroya (Færøernes Universitet) blev stiftet i 1965 som en selvejende institution. Institutionen har til opgave at drive forskning, udbyde videregående uddannelse og udbrede kendskab til videnskabelige metoder og resultater samt bidrage til samfundsdebat. I 2008 blev Seminariet og Sygeplejeskolen en del af universitetet, og uddannelserne blev rettet til efter dette.

Fróðskaparsetur Føroya er en offentlig institution, der er styret af en bestyrelse. Bestyrelsen ansætter rektor. Institutionens driftsudgifter dækkes af landskassen. Desuden dækkes en del projekter ved eksternt finansiering. Antallet af studerende er steget markant over en årrække – fra lidt over 600 i 2013 til at stabilisere sig omkring 1.100 fra 2018 og frem. Det er muligt at skrive en ph.d. ved Fróðskaparsetur Føroya, og i 2024 var der 29 ph.d.-studerende indskrevet på universitetet. Alle uddannelserne på Fróðskaparsetur Føroya er tilrettelagt i henhold til Bologna-aftalen.

Universitetets organisation består af fem fakulteter, der hver ledes af en dekan:

Føroyamálsdeildin (Fakultet for sprog og litteratur)

Fakultetet udbyder en bacheloruddannelse (Bachelor of Arts) og masteruddannelse (Master of Arts) i færøsk sprog og litteratur. I MA-uddannelsen er der også mulighed for at tage en kombineret MA, som består af et hovedfag og et sidefag. Færøsk kan enten udgøre hovedfaget eller sidefaget.

I 2019 blev en diplomuddannelse i kunstnerisk arbejde (Diploma in Art) udbudt for første gang. Uddannelsen blev i 2020 omdannet til en 3-årig bacheloruddannelse (Bachelor of Arts in Creative Arts).

Søgu- og samfelagsdeildin (Fakultet for historie- og samfundsfag)

De tre-årige bacheloruddannelser i henholdsvis historie, statskundskab, samfundsvidenskab, økonomi og jura kan danne basis for en masteruddannelse ved Fróðskaparsetur Føroya eller ved et universitet i udlandet.

Masteruddannelser i henholdsvis historie, jura (MA of Arts in Law), ledelse og organisation, samfundsvidenskab og statskundskab er to-årige overbygningsuddannelser. Ligeledes udbydes der en kandidat i jura (MA of Legal Practise) som giver mulighed for at arbejde som advokat, dommer eller anklager.

Námsvísindadeildin (Fakultet for pædagogik og undervisning)

Námsvísindadeildin uddanner og efteruddanner folkeskolelærere og pædagoger. Folkeskolelæreruddannelsen og pædagoguddannelsen er fire-årige uddannelser (240 ECTS-point) på bachelorniveau, der giver studerende ret til henholdsvis at undervise i folkeskolen eller at arbejde som pædagog.

I foråret 2026 bliver der desuden oprettet efteruddannelser på masterniveau, som har til formål at give lærere specifikke færdigheder inden for deres felt, og som tager udgangspunkt i de fagligheder, som skolerne efterspørger. Efteruddannelserne bliver udbudt som 60 ECTS masterdiplomuddannelser og giver mulighed for en bred vifte af forskellige færdigheder. Bl.a. IT-didaktik og digital dannelse, inkluderende specialpædagogik, naturfagsdidaktik og konflikthåndtering.

Ligeledes bliver der i 2026 udbudt en diplomuddannelse i pædagogik på 120 ECTS-point, som giver fuld merit på den ordinære bacheloruddannelse i pædagogik, således at diplomuddannelsen udgør grundforløbet på bacheloruddannelsen.

Náttúrvísindadeildin (Fakultet for naturvidenskab og teknik)

Bacheloruddannelserne (Bachelor of Science) til IT-ingeniør, energiingeniør og i biologi (marinbiologi, økologi, molekylærbiologi) er tre-årige uddannelser bortset fra energiingeniør, der er en 3½-årig uddannelse med et halvt års praktik indbygget. Uddannelserne giver adgang til master- og kandidatuddannelser på andre universiteter.

Fra 2019 har maskinmestre, som er uddannet fra Vinnuháskúlin, kunnet tage en Bachelor of Science in Marine Engineering.

Siden 2021 har der været udbudt en 120 ECTS-point diplomuddannelse som IT-ingeniør, som giver fuld merit til den ordinære bachelor of science som IT-ingeniør. Uddannelsen er en deltidsuddannelse, hvor studerende allerede arbejder indenfor IT-området, og kan tages over et 2½ til 4-årigt forløb.

Deildin fyri heilsu- og sjúkrarøktarvísindi (Fakultet for sundhedsvidenskab og sygepleje)

Sygeplejerskeuddannelsen ved fakultetet er godkendt af den danske sundhedsstyrelse. Der er tale om en fire-årig uddannelse (240 ECTS-points), der giver graden Bachelor of Science (BSc.Cur) i sygepleje. Fakultetet udbyder ligeledes suppleringsuddannelse for sygeplejersker, der ikke har bacheloruddannelse. Desuden udbyder fakultetet en masteruddannelse i sundhedsvidenskab.

Universitetet er i 2022 blevet vurderet af en ekspertgruppe til at være et universitet, som fungerer godt, og som har været i en proces med at få uddannelserne klar til

international godkendelse. Der skal dog iværksættes flere tiltag for at få de internationale godkendelser på plads og til at få lavet kvalitetssikring og -udvikling. I dette regi er der i øjeblikket forhandlinger med Island om en evt. islandsk akkreditering af Fróðskaparsetur Føroya med henblik på en fuld færøsk deltagelse i Bologna-processen.

Maritime uddannelser

Der er to maritime skoler på Færøerne – Vinnuháskúlin i Tórshavn og Sjó nám i Klaksvík.

På Vinnuháskúlin uddannes maskinister, maskinmestre, skippere og skibsførere. Uddannelsen til sætteskipper tager 1½ år, og uddannelsen til skibsfører tager tre år. Maskinistuddannelsen er på ni måneder, og maskinmesteruddannelsen er på tre år. Vinnuháskúlin har også etableret en aspirantordning, hvor der uddannes skippere, skibsførere og maskinmestre. Uddannelserne tager henholdsvis 2, 3 og 4½ år. På Sjó nám uddannes sætteskipper og skibsassistenter. Skolerne har også kursuscentre, som udbyder en række maritime kurser i henhold til STCW-koden, offshore standarder og landbaserede krav.

Der er indgået aftale mellem landsstyret og Søfartsstyrelsen om ligestilling af færøske og tilsvarende danske maritime uddannelser.

Korte videregående uddannelser

I tæt samarbejde med danske videregående uddannelsesinstitutioner, udbyder Glasir en række korte videregående uddannelser inden for IT, økonomi (markedsøkonomi og finansøkonomi), innovation og entreprenørskab, bankvirksomhed, produktion og byggeri, samt lederuddannelser og lederudviklingskurser. Glasir udbyder ligeledes en professionsbachelor som byggetekniker. De korte (og mellemlange) videregående uddannelser på Glasir bliver udbudt efter efterspørgsel, hvilket betyder, at enkelte uddannelser ikke indtager nye hold hvert år.

10.4 Uddannelsesstøtte

Studni (Uddannelsesstøttestyrelsen) forvalter uddannelsesstøtten til studerende på Færøerne. Derudover er der andre støtteordninger, f.eks. støtte til leveomkostninger, studieafgifter og rejsestøtte til færøske studerende i udlandet.

Færøske studerende på uddannelser i Danmark og i udlandet modtager som danske statsborgere i de fleste tilfælde SU efter danske regler.

10.5 Forskning

Granskingarráðið (Færøernes Forskningsråd) blev etableret i 1996, først som et rådgivende organ, senere som en selvstændig offentlig organisation. Rådets opgave er at rådgive, informere, vejlede og koordinere den nationale og internationale indsats på forsknings- og innovationsområdet samt administrere midler til forskning og innovation, primært fra Forskningsfonden, men også andre fonde.

Granskingarráðið fik i 2007 ansvaret for forsknings- og innovationssamarbejdet med EU med tilhørende policy-, rådgivnings- og kommunikationsopgaver, herunder NCP- (nationale kontaktpunkter) og PC- (program komitéer) tjenester, samt som EURAXESS servicecenter (leverer informations- og støttetjenester til professionelle forskere) og ERAC (EU's strategiske politiske rådgivende udvalg i spørgsmål vedrørende forskning og innovation). Granskingarráðið udgør herudover en central aktør i internationalt forskningssamarbejde, herunder som Færøernes medlem i bestyrelsen for NordForsk og som rådgiver i samarbejdet med EU, USA og ift. Arktis.

Lagtinget bevilliger årligt en pulje til forskning, der uddeles efter ansøgning. Der er tale om flerårige projekter, især ph.d.-projekter, på alle forskningsområder, der spænder fra grundforskning til anvendt forskning og innovation. Granskingarráðið har i flere omgange modtaget eksterne midler, som det efter ansøgning kan tildele specifikke områder.

Der eksisterer samarbejde mellem danske og færøske forskningsinstitutioner på forskellige områder, herunder visse med finansiering via den danske finanslov.

11 Kultur

Kaproning på Ólavsøka

11.1 Sprog og traditioner

Det færøske sprog

Omkring 80.000 mennesker taler færøsk. Foruden de fastboende på Færøerne vurderes det, at omkring 25.000 mennesker i Danmark og omkring 5.000 mennesker i resten af verden taler sproget. Færøsk er et vestnordisk sprog, der har udviklet sig fra det oldnordiske sprog, der blev talt af de første bosættere på øerne.

Frem til det 15. århundrede lignede den færøske ortografi den islandske og norske. Efter reformationen i 1536 blev embedssproget dansk, og det var således ikke tilladt at bruge færøsk i skoler, kirker og officielle dokumenter. I omkring 300 år blev det færøske skriftsprog stort set ikke brugt. Dog brugte mange færinger det færøske sprog i dagligdagen, ligesom det blev overleveret gennem den rige tradition for historiefortælling, sagn og kvad.

I 1854 udgav præst og filolog V.U. Hammershaimb en færøsk sproglære (ortografi), og ved slutningen af 1800-tallet afløste det færøske skriftsprog så småt det danske. Færøsk blev officielt skolesprog på Færøerne i 1938, kirkesprog i 1939 og i 1944 ligeberettiget retssprog. Ved hjemmestyreløven i 1948 blev færøsk anerkendt som hovedsproget på Færøerne, men dansk har i nutiden fortsat en central rolle i det færøske samfund. I skolen har dansk status som første fremmedsprog, og børnene undervises i dansk fra tredje klasse.

Málráðið (Sprogrådet) har eksisteret siden 2012 og har til formål at pleje, udvikle og bevare det færøske sprog, herunder tegnsprog, at vejlede, rådgive og lave konklusioner i sprogspørgsmål og at fastsætte færøsk retskrivning. Málráðið afløste det færøske sprognævn, som blev etableret i 1985.

De seneste år er der på Færøerne, ligesom mange andre steder i verden, sket en internationalisering af sproget. Det bliver i mange tilfælde håndteret ved, at man finder nye færøske ord, som man bruger i stedet, og befolkningen tager ofte godt imod de nye færøske ord. Der er dog en tendens til, at flere og flere unge i større omfang bruger især engelske ord i deres talesprog.

Der er også gjort en del for at gøre det færøske sprog let tilgængeligt ved at give gratis adgang til digitale ordbøger på forlaget Sprotin, som ud over oversættelser til og fra dansk og engelsk har oversættelser til og fra tysk, spansk, kinesisk og japansk. Derudover er der oversættelser fra grønlandsk, fransk, portugisisk og russisk, samt oversættelse til italiensk.

På modersmålsdagen, den 25. marts, i 2024, blev der udgivet en digitaliseret autoriseret retskrivningsordbog på færøsk, som er den første af dens slags.

En del af indsatsen med at bevare og styrke det færøske sprog løftes af den offentlige public service-station Kringvarp Føroya (Færøernes tv- og radiostation (KVF)). En af stationens primære opgaver er at styrke og bevare sproget gennem nyhedsdækningen og kulturelle programmer.

I 2024 udkom der, ifølge Hagstova Føroya, i alt 215 bøger på færøsk, hvoraf 99 var oversættelser. Det lille sprogområde giver færøske forfattere vanskelige arbejdsvilkår, men Færøerne har ikke desto mindre et rigt litteraturmiljø. Der afholdes årligt en større bogmesse "Bókadagar" i Norðurlandahúsið (Nordens Hus), hvor der især sættes fokus på de færøske værker, som er udgivet i det forgange år. Ligeledes afholdes der andre arrangementer med oplæsninger. Derudover deltager det færøske litteraturagentur FarLit på årlige bogmesser udenlands for at markedsføre færøsk litteratur.

Kulturarv

Tjóðsavnid (Nationalmuseet) ligger i Tórshavn og har til opgave at indsamle, registrere, bevare, forske i og formidle Færøernes natur- og kulturarv. Nationalmuseet blev etableret i 2018, da Føroya Fornminnisavni (Færøernes kulturhistoriske museum) og Føroya Náttúrugripasavn (Færøernes naturhistoriske museum) blev slået sammen. Den fælles udstilling har dog ligget i Brekkutún i Hoyvík siden 1996. Museet løser også opgaver inden for fortidsminde- og bygningsfredning, rådgiver og forvalter støtteordninger til lokalmuseer og kulturhistoriske skibe, samt antikvarisk rådgivning i forbindelse med forvaltning af folkekirkens bygninger. Museet varetager også en række andre lokationer, bl.a. frilandsmuseet i Hoyvík, fortidsminderne i Kirkjubøur, museumsøen Koltur, Havnar Skansi (Skansen i Tórshavn) samt hvalfangst-stationen við Áir.

Tjóðsavnid forvalter ligeledes Færøernes arbejde med UNESCOs konvention om beskyttelse af den immaterielle kulturarv. Færøerne var med i den fælles nordiske indstilling af nordiske klinkbådstraditioner, som blev optaget på UNESCOs repræsentative liste over menneskehedens immaterielle kulturarv i december 2021.

Der er flere end 20 kulturhistoriske lokalmuseer på Færøerne. Krigssavnid (Krigsmuseet) i Sørvágur belyser den store påvirkning, som den britiske besættelse af Færøerne under 2. verdenskrig havde for det færøske samfund.

Landsbókasavnid (Nationalbiblioteket) blev oprettet som Færø Amtsbibliotek i 1828 og varetager opgaverne som nationalbibliotek og universitetsbibliotek. Nationalbiblioteket har desuden en større samling af håndskrifter fra færøske forfattere og en samling håndskrifter af ældre dato, deriblandt Sandoyarbók, som er deponeret fra det Kgl. Bibliotek i København, med nogle af de ældste afskrifter af de færøske kvad om Karl den Store.

Tjóðskjalasavnid (Nationalarkivet), som blev oprettet som Færø Amt Arkiv i 1832, bevarer både offentlige og private arkivalier. Efter en aftale mellem Danmark og Færøerne bevarer Nationalarkivet desuden fysiske arkivalier fra statsinstitutioner på Færøerne. Blandt arkivalierne finder også arkiverne fra Lagtinget, hvor de ældste tingbøger er fra 1615. Kongsbókin (Kongebogen) fra 1298, som indeholder Færøernes første lov Seyðabrævið (Fårebrevet), er deponeret på Tjóðskjalasavnid fra Kungliga Biblioteket i Stockholm.

Færøske traditioner og sammenkomster

Færøerne er rig på traditioner. Det ses bl.a. ved sammenkomster med kædedans, kvad, færøske nationaldragter og stævner.

Den færøske dragt er i de seneste år blevet mere og mere populær og bruges til mange festlige lejligheder. I forbindelse med ólavsóka (olai), Færøernes nationale festdage, der finder sted i Tórshavn den 28.-29. juli, ses færinger i dragterne alle steder i byens gader.

Den færøske kædedans er en dans, der stammer fra middelalderen, hvor man danser i ring, kædet sammen arm til arm, mens der synges kvad uden ledsagelse af instrumenter. Hvert kvad kan være flere hundrede vers, og der bliver ofte danset i timevis. Kædedansen danses både i foreninger, ved større arrangementer og ved private fester. Den færøske folkeskolelov pålægger desuden skolerne at undervise børnene i færøsk dans.

Dansen bliver bl.a. brugt til sommerstævner, ligesom det er almindeligt at danse kædedans i forbindelse med private fester. Der er ligeledes danseforeninger, der mødes regelmæssigt for at danse kædedans og synge kvad.

Gennem sommeren bliver der afholdt stævner rundt om på øerne, hvor det især er kaproningen i de traditionelle færøske både, der trækker folk til. Finalerne, som afslutter kaproningssæsonen, finder sted i Tórshavn i forbindelse med ólavsóka, som for mange færinger er en af de største begivenheder på året.

Hvalfangst

En af Færøernes ældste traditioner er hvalfangsten. I dag er det primært grindehvalen, som fanges. Fangsten er ikke-kommerciel, og kødet bliver fordelt mellem dem, der deltager i slagtingen, til lokale institutioner og til lokalbefolkningen efter sædvane og gældende regler. Ifølge Hagstova Føroya, blev der slagtet 413 grindehvaler i 2024. Forskning i grindekødets sundhedsmæssige konsekvenser for befolkningen har været medvirkende til, at der i dag spises væsentligt mindre grind end tidligere.

Mens en stor del af den færøske befolkning har stærke meninger om færingers ret til grindefangst og bevarelsen af traditionen, har der været et pres fra udlandet for at få stoppet fangsten.

11.2 Kunst

Kunstmuseer og kunstforeninger

Listasavn Føroya (Færøernes Nationalgalleri) er beliggende i Tórshavn. Samlingen på Listasavn Føroya består hovedsagelig af værker af færøske kunstnere. Samlingen består af ca. 2.950 værker, der dækker perioden fra 1830'erne til i dag, og rummer den største samling af værker af Sámal Joensen-Mikines og Ingálvur av Reyni samt en række hovedværker af centrale færøske kunstnere, heriblandt Ruth Smith, Tróndur Patursson, Sigrun Gunnarsdóttir og Hansina Iversen.

Som offentlig drevet kulturinstitution har Listasavn Føroya til opgave at indsamle, bevare, registrere, formidle og forske i færøsk billedkunst som en del af den færøske kulturarv. Museet er organiseret som en selvejende institution, der drives med offentlig bevilling, støtte af Tórshavn kommune, samt indtægt af egen virksomhed. I 2025 havde Listasavn Føroya i omegnen af 28.000 besøgende.

Listafelag Føroya (Færøernes Kunstforening) er en aktiv kunstforening med ca. 600 medlemmer. Formålet med foreningen er at støtte færøsk kunst ved at købe værker af færøske kunstnere. Ud over køb af kunst er Listafelag Føroya også aktiv med udstillinger og anden kunstformidling. Kunstforeningen arrangerer den årlige Olaiudstilling, som holdes i Listasavn Føroya i dagene omkring ólavsóka.

Norðoya Listafelag (Nordøernes Kunstforening) er en kunstforening med fokus på kunst fra de nordlige øer. Kunstforeningen har en stor samling af værker af blandt andre Elinborg Lützen, Hans Hansen, Frida Zachariassen, Fridtjof Joensen, Hans J. Glerfoss og Edward Fuglø. I 2025 kunne Norðoya Listafelag fejre 40-års jubilæum.

Rundt omkring på Færøerne findes også en række lokale kunstmuseer og gallerier, heriblandt kunstmuseet i Sandur og Ruth Smith museet i Vágur.

Teater

Tjóðpallur Føroya (Nationalteatret) holder til i bygninger midt i Tórshavn. Lagtinget har vedtaget at bygge et nyt teater, som skal sikre den professionelle scenekunsts videre udvikling. Der pågår forhandlinger med Tórshavn kommune om placeringen af den nye teaterbygning. Byggeriet er derfor ikke påbegyndt, og der er ligeledes heller ikke sat en endelig dato for, hvornår det nye nationalteater skal stå færdigt.

Der sættes herudover også teaterstykker op af mindre teaterforeninger rundt om i landet.

Musik

Der er rig tradition for musik på Færøerne, og flere steder i landet tilbyder musikskoler musikundervisning på højt niveau. Ligeledes er der mulighed for at tage en musikuddannelse ved siden af gymnasiet, som kan være med til at kvalificere til at søge ind på musikkonservatorium.

Færøerne har eget symfoniorkester, som startede i 1983, og som fortrinsvis består af færøske musikere. Herudover findes forskellige kammerensembler, et harmoniorkester, samt hornorkestre, kor osv., ligesom der er et rigt musikliv inden for andre genrer såsom rock, pop og jazz.

Faroe Music Export (FMX) er Færøernes officielle musikeksportorganisation, som arbejder for at styrke færøsk musiks internationale synlighed og indtjening. FMX støtter færøske musikere og musikaktører i deres eksportindsats gennem rådgivning, netværk, showcases, internationale samarbejder og målrettede støtteordninger med fokus på professionel udvikling og adgang til udenlandske markeder.

Større begivenheder afholdes i den nye multiarena Við Tjarnir eller kulturhuset Norðurlandahúsið i Tórshavn, kulturhuset SALT på Suðuroy, koncertsalen Løkshøll på Eysturoy og kulturhuset Varpið i Klaksvík. Der findes også en række mindre koncertsteder, ligesom kirker og menighedshuse til tider danner ramme om koncerter.

Et nævneværdigt årligt musikevent er det populære ”Hoyma”, hvor færinger åbner deres hjem for små intim-koncerter. Ligeledes afholdes musikkonkurrencen ”Sement” og ”Stella Polaris” (klassisk), med et formål om at skabe en platform for spirende færøske musikere, både soloartister og grupper.

Hver sommer samles flere tusinde mennesker til udendørs musikfestivaler rundt omkring på Færøerne. De største er G-festivalurin i Gøta, Summarfestivalurin i Klaksvík og Countryfestival i Sørvágur. Flere én-dags musikarrangementer finder også sted hen over sommeren, så som Voxbotn, Tórsfest, og Norðfestival.

Film

Færøsk filmkunst blomstrer, og Færøerne fylder mere og mere i udenlandske film – dels fordi Færøerne har fået flere dygtige filmuddannede, dels fordi Færøerne med sin

storslåede natur er blevet et populært filmoptagelsesområde. Eksempler på filmproduktioner, der er helt eller delvist filmet på Færøerne, inkluderer James Bond-filmen ”No Time to Die” (2021), Tv-serien ”Trom” (2021), Disney-filmen ”Peter Pan & Wendy” (2023), samt den kommende film ”No Rest for the Wicked” med Pilou Asbæk i hovedrollen.

Filmshúsið (Filmhuset) blev etableret i 2018 med det formål at avancere og inspirere den færøske filmindustri og promovere Færøerne som en attraktiv film- og tv-lokation. Filmshúsið arbejder også med at udvikle faglige kompetencer inden for det færøske filmmiljø, forbedre filmproduktion, promovere filmkultur på Færøerne, rådgive og vejlede færøske filmskabere, fremme den færøske filmindustri i udlandet og skabe vækst for filmindustrien på Færøerne.

Nóllýwood er de sidste mange år blevet afholdt på Nólsoy som en gratis sommerskole for unge, der er interesseret i filmproduktion.

Kulturpriser

Hvert år uddeler det færøske landsstyremedlem for kultur ”landets kulturpriser”. Ligeledes bliver der afholdt Faroe Music Awards (FMA) årligt, hvor musikpriser uddeles.

11.3 Sport

Det færøske idrætsforbund, Ítróttasamband Føroya (ÍSF), blev stiftet i 1939 og er paraplyorganisation for specialidrætsforbund på Færøerne. Foreningens formål er at fremme, samordne og tilrettelægge al idrætsvirksomhed på Færøerne, at fremme samarbejdet om idræt med nationale myndigheder og andre myndigheder samt at repræsentere Færøerne internationalt, herunder i IOC.

Fodbold

Fodbold er den største sportsgren på Færøerne. Det færøske fodboldforbund (FSF), der blev stiftet i 1979, angiver at have det procentvist højeste antal aktive fodboldmedlemmer i Europa og har en målsætning om, at 10 pct. af den færøske befolkning skal være aktive fodboldspillere.

Efter et vanskeligt år for herrelandsholdet i 2024 blev Eyðun Klakstein ansat som ny cheftræner i februar 2025. Det er første gang siden 2009, at det færøske herrelandshold har en færøsk cheftræner. Under Klaksteins ledelse har holdet vist fremgang i VM-kvalifikationen og blandt andet vundet 2-1 over Tjekkiet.

Kvindelandsholdet har ansat Pætur Smith Clementsen som ny cheftræner i 2025., som tidligere har været teknisk direktør i FSF. Kvindelandsholdet blev nr. 2 i sin UEFA Nations League gruppe til EM 2025. De fik 10 points og vandt 3 ud af 6 kampe.

Håndbold

De færøske håndboldlandshold har i de senere år opnået bemærkelsesværdige resultater på internationalt niveau.

Herrelandsholdet kvalificerede sig for første gang til EHF EURO 2024, hvor de imponerede ved at tage deres første point nogensinde i en slutrunde med en uafgjort kamp (26-26) mod Norge.

I 2025 fortsatte de den positive udvikling og sikrede sig igen en plads ved EHF EURO 2026.

Kvindelandsholdet kvalificerede sig samtidig til deres første EHF EURO i 2024 og tog et stort skridt fremad, da de i 2025 sikrede sig deres første deltagelse i et IHF World Women's Handball Championship ved at slå Litauen i kvalifikationen. Ved IHF-verdensmesterskaberne spillede kvindelandsholdet sig videre til mellemrunden ved at besejre Spanien og Paraguay i den indledende runde. Ultimativt sluttede det færøske kvindelandshold som nummer 17 ud af 32 deltagere.

Ved IHF Men's Junior World Championship 2025 vandt det færøske U21-herrrelandshold i håndbold bronze. Færøerne besejrede Sverige 27-26 i bronzekampen og sikrede sig dermed sit første medaljeresultat nogensinde ved et U21-verdensmesterskab.

Disse resultater markerer en historisk fremgang for færøsk håndbold og vidner om både talent og stigende international konkurrencedygtighed.

Færøsk kaproning

Traditionel færøsk kaproning er Færøernes nationalsportsgren. Der bliver roet i traditionelle færøske robåde (dog optimeret til kaproning), og konkurrencedagene er placeret samtidig med bygdestævnerne rundt omkring i landet henover sommeren. Sæsonen slutter til ólavsóka, hvor finalerne afholdes.

I 2025 deltog over 100 besætninger med over 800 roere i sommerens konkurrencer i kaproning, som arrangeres af Færøernes Roforbund (RSF). Både børn og voksne deltager i kaproning i båd størrelser fra 4 til 10 roere samt styrmand.

Oyggjaleikir (The Island Games)

Oyggjaleikir er en idrætskonkurrence mellem øsamfund, som er blevet afholdt hvert andet år siden 1985, og hvor landende skiftes til at være værter. Oyggjaleikir bliver ofte beskrevet som en form for mini-olympiske lege for øsamfund, da der ligesom til OL også bliver konkurreret i flere forskellige discipliner.

I 2027 er Færøerne vært for Oyggjaleikir. Dette er anden gang, at Færøerne er vært for legene, som sidst blev afholdt på Færøerne i 1989. Oyggjaleikir 2027 bliver afholdt 3.-9. juli 2027, og der forventes at komme mellem 2.500 og 3.000 idrætsudøvere til Færøerne fra op til 24 øsamfund for at konkurrere i 14 forskellige discipliner.

Bilag

Bilag 3.1

Lov nr. 137 af 23. marts 1948

om

Færøernes Hjemmestyre

Vi Frederik den Niende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg, Gør vitterligt: I Erkendelse af den Særstilling, som Færøerne i national, historisk og geografisk Henseende indtager indenfor Riget, har Rigsdagen i Overensstemmelse med Vedtagelse i Færøernes Lagting vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov om Færøernes forfatningsmæssige Stilling i Riget:

§ 1. Færøerne udgør inden for denne Lovs Rammer et selvstyrende Folkesamfund i det danske Rige. I Henhold hertil overtager det færøske Folk ved sin folkevalgte Repræsentation, Lagtinget, og en af dette oprettet Forvaltning, Landsstyret, inden for Rigsenheden Ordningen og Styrelsen af færøske Særanliggender som angivet i denne Lov.

§ 2. De paa den som Bilag til denne Lov vedføjede Liste under A. Opførte Sager og Sagomraader betragtes principielt som færøske Særanliggender. Det færøske Hjemmestyre (de i § 1, Pkt. 2, nævnte Organer) kan bestemme, at alle disse Sager og Sagomraader eller nogle af dem straks skal overgaa til Hjemmestyret med den Følge, at dette overtager de dermed forbundne Udgifter. Med den samme Følge kan Hjemmestyret paa et senere Tidspunkt bestemme, at Sager og Sagomraader paa Listen, der ikke straks overtages, skal overgaa til Hjemmestyret. Paa tilsvarende Maade er Hjemmestyret forpligtet til at overtage Sager og Sagomraader, der er opført paa Listen, naar det ønskes af Rigsmyndighederne.

§ 3. For de paa Listen under B. opførte Sagomraaders Vedkommende afgøres det ved nærmere Forhandling, om og i hvilket Omfang disse Spørgsmaal kan henføres til færøske Særanliggender.

§ 4. For de Omraader, der henhører under Hjemmestyret, har dette den lovgivende og administrative Myndighed. De af Lagtinget vedtagne og af Landsstyrets Formand stadfæstede Love benævnes Lagtingslove.

§ 5. De færøske Myndigheders Kompetence er undergivet den Begrænsning, der følger af de til enhver Tid bestaaende traktatmæssige og andre internationale Rettigheder og Forpligtelser.

Rigsmyndighederne har Afgørelsen i Spørgsmaal, der angaar Rigets Forhold til Ulandet.

§ 6. Anliggender, der ikke i Medfør af denne Lov henhører under det færøske Hjemmestyre, varetages som Rigets Fællesanliggender af Rigsmyndighederne.

Tvivilsspørgsmaal om det færøske Hjemmestyres Kompetence i Forhold til Rigsmyndighederne forelægges for et Nævn, bestaaende af to af Regeringen og to af Landsstyret valgte Medlemmer samt tre af Højesterets Præsident udpegede Højesteretsdommere, af hvilke den ene udpeges som Formand. Er der Enighed mellem de fire af Regeringen og Landsstyret valgte Medlemmer, er Sagen hermed endeligt afgjort. I modsat Fald afgøres Sagen af de tre Højesteretsdommere.

Statsministeren kan suspendere en Beslutning, som er forelagt for Nævnet, indtil dettes Afgørelse foreligger.

§ 7. For at sikre, at Lagtinget i videst muligt Omfang faar Indflydelse paa Udformningen af særlige Bestemmelser for Færøerne i Love, der gives af Rigets Myndigheder, skal Regeringsforslag indeholdende Bestemmelser, der udelukkende vedrører Færøerne, forelægges det færøske Hjemmestyre til Betænkning, forinden de fremsættes for Rigsdagen. I øvrigt skal Rigslove, der vedrører lokale færøske Forhold, forelægges det færøske Hjemmestyre til Betænkning, forinden de sættes i Kraft paa Øerne. Der kan i det enkelte Tilfælde sættes en Frist, inden hvis Udløb Hjemmestyrets Betænkning skal foreligge. Har den i dette Stykke omtalte Forelæggelse paa Grund af tvingende Omstændigheder ikke kunnet finde Sted, skal Loven snarest tilstilles Hjemmestyret til Udtalelse. Paa tilsvarende Maade forholdes der med Traktater og andre internationale Overenskomster, der kræver Rigsdagens Samtykke, og som berører særlige færøske Interesser.

§ 8. Naar det færøske Hjemmestyre maatte udtale Ønske derom, ansættes der efter Forhandling med Landsstyret i Udenrigsministeriet en i færøske Forhold særlig

sagkyndig til Bistand for Ministeriet ved Behandlingen af Sager vedrørende Færøernes særlige Erhvervsinteresser. Omkostningerne herved afholdes af Statskassen.

Naar det færøske Hjemmestyre maatte udtale Ønske derom, ansættes der efter Forhandling med Landsstyret ved de danske Repræsentationer i de Lande, hvor Færøerne har særlige Erhvervsinteresser, Medarbejdere til særlig Varetagelse af disse Interesser. Omkostningerne herved afholdes af Færøerne.

Efter Samraad med det færøske Hjemmestyre gives der i de enkelte Tilfælde dette Adgang til at gøre Færøernes særlige Interesser gældende ved Forhandlinger med Udlandet om Handels- og Fiskeriaftaler.

Hvor det drejer sig om specielle færøske Sager, kan Udenrigsministeren, hvis det ikke skønnes uforeneligt med Rigets Interesser, bemyndige Hjemmestyrets Repræsentanter til efter derom fremsat Ønske direkte at føre Forhandlinger under Medvirken af Udenrigstjenesten.

§ 9. Efter Forhandling træffes der Aftale om, i hvilke Tilfælde og i hvilket Omfang det er muligt inden for Omraader, der henhører under Fællesanliggender, at overlade det færøske Hjemmestyre at give de nærmere Bestemmelser for de særlige færøske Forhold og overtage Administrationen af det pågældende Omraade.

§ 10. I et paa Færøerne for en Færing udstedt Pas og Nationalitetsbevis indføjes: »Føroyingur« og »Føroyar« efter Ordene »Dansk« og »Danmark«. Som Færing anses den, der har dansk Statsborgerret og er hjemmehørende paa Færøerne.

Valgret og Valgbarhed til Organer, der henhører under det færøske Hjemmestyre, kan gøres afhængig af, at vedkommende er Færing. I øvrigt kan der ikke i Lovgivning eller Forvaltning gøres Forskel paa Færinger og andre danske Statsborgere.

§ 11. Færøsk anerkendes som Hovedsproget, men Dansk skal læres godt og omhyggeligt, og Dansk kan lige saa vel som Færøsk anvendes i offentlige Forhold.

Ved Forelæggelse af Appelsager skal der medfølge dansk Oversættelse af alle Akter paa Færøsk.

§ 12. Der anerkendes et særligt færøsk Flag. Rigsmyndighederne anvender paa Færøerne Dannebrog, ogsaa for Skibenes Vedkommende. Der skal være Ret for private - saavel Personer som Selskaber, Foreninger og Institutioner - til paa Land at

anvende Rigsflaget. I øvrigt er Bestemmelserne om det færøske Flags Anvendelse paa Færøerne og paa Skibe, der er indregistreret paa Færøerne, et Særanliggende.

§ 13. Alle nu paa Færøerne gældende Bestemmelser, der ikke strider mod denne Lov, forbliver i Kraft, indtil de ændres eller ophæves af rette Myndighed.

§ 14. Færøerne er paa Rigsdagen repræsenteret ved mindst 2 Medlemmer. Saa længe Rigsdagen er delt i de nuværende 2 Ting, er Færøerne repræsenteret ved 1 Medlem i Landstinget, jfr. Grundlovens § 36, og 2 Medlemmer i Folketinget.

§ 15. Embedet som Amtmand over Færøerne nedlægges.

I Stedet oprettes en Stilling som Rigsombudsmand. Rigsombudsmanden er Rigets øverste Repræsentant paa Færøerne og Leder af Rigets Administration paa Øerne. Han har i Embeds Medfør Adgang til Lagtinget og til at deltage i Forhandlinger om alle Fællesanliggender, dog uden Stemmeret. Meddelelse om Beslutninger i Lagtinget eller Landsstyret skal straks gives ham, ligesom der straks skal tilstilles ham Eksemplarer af Lagtingslove og andre af det færøske Hjemmestyre udfærdigede Bestemmelser.

Rigsombudsmanden indtræder med de af denne Lov følgende Ændringer i Amtsmændens Funktioner, indtil Nyordning af det paagældende Omraade finder Sted.

§ 16. Denne Lov træder i Kraft den 1. april 1948.

Færøske Særanliggander

Liste A

Følgende Omraader betegnes som Særanliggander, saaledes at de straks overgaar til det færøske Selvstyre eller senere overføres til dette efter Begæring fra Lagtinget eller Regeringen.

1. Færøernes egen Styrelsesordning inden for de ved Nyordningen angivne Rammer. Herunder falder - inden for de nævnte Rammer - Bestemmelser om Lagtinget, Lov om Valg til dette, det administrative Styre, Lagtingslovenes Tilblivelse, Vedtagelse og Stadfæstelse og deres Bekendtgørelse, egne Tjenestemænds Ansættelse, Afskedigelse, Tjenestevilkaar, Lønning og Pensionering.

2. Kommunale Forhold.

Herunder falder Kommunernes Styre, Tilsynet med dem, kommunale Skatter.

3. Bygnings- og Brandvæsen, Byplaner, Boligspørgsmaal, Lejespørgsmaal, Folkeregister.

4. Sundhedsvæsen, Lægevæsen, Jordmodervæsen, Hospitalsvæsen, Apotekervæsen. Herunder falder Embedslægerne, Kvaksalverlovgivning, Bekæmpelse af Tuberkulose og andre smitsomme Sygdomme, Sindssygeværnet, Vaccination.

5. Den offentlige Forsorg.

Særforsorg.

Folkeforsikring.

Lovpligtig Ulykkesforsikring.

Arbejdere, Arbejdsforhold, Lærlinge, Medhjælpere, Ferie.

6. Direkte og indirekte Skatter.

Herunder falder ogsaa Stempelafgift, Afgift af Totalisatorspil, Afgift af særligt færøsk Lotteri, medens Afgifter for Ekspedition, som Skifteafgifter, Retssportler, Tinglysningafgifter tilfalder den, der bekoster vedkommende Institution.

7. Bevillingsret og i det hele Dispositionsret over alle egne Indtægter.

Ordningen af Regnskabsføring, Revision og Decision med Hensyn til egne Indtægter og Udgifter.

8. Godkendelse af Havneafgifter.

9. Skolevæsenet.

Herunder falder baade Folkeskolen, Eksamensskoler og Kursus, Læreruddannelse, Folkehøjskoler, Efterskoler, Ungdoms- og Aftenskoler, Husholdningsskoler og Fagskoler som Handelsskoler, tekniske Skoler, Navigationsskoler o. s. v.

10. Arkiver, Biblioteker, Museer.

Herfra undtages Statens Arkivsager, Forbehold tages om Pligtaflevering til Det kgl. Bibliotek.

11. Bygningsfredning, Naturfredning.
12. Havne, Kystsikring, Kanaler, Vandkraftanlæg, Trafikvæsen, herunder Veje, Jernbaner, Sporveje, Færgevæsen, Omnibus- og Fragtkørsel.
Motor- og Færdselsforhold.
Stedligt Post- og Telegraf- og Telefonvæsen.
Elektriske Anlæg.
13. Landbo- og Landvæsensforhold.
Herunder almindelig Landbolovgivning, Fæste, Forpagtning, Udstykning, Udsiftning, Husmandsbrug, Planteavl, Husdyravlen, Havebrug, Landbrugets Bierhverv, Grundforbedring, Skovvæsen.
Veterinærvæsenet.
Bekæmpelse af Skadedyr.
Husdyr, Voldgift, Dyreværn, Hundelov.
Jagt og Fredning af Dyr paa Territoriet.
Fiskeri og Fredning af Fisk paa Territoriet.
Matrikulsvæsen.
14. Teater- og Biografbevillinger, Forlystelser.
Indsamlinger og Bortlodninger.
Strandinger.
Hittegods.
Giftstoffer, eksplosive Stoffer, Vaaben.
15. Forsynings- og Produktions- og Fordelingsspørgsmaal.
Priskontrol, Maksimalpriser.
Rationeringer, Rabat- og Tilskudsordninger.
Tantieme- og Udbyttebegrænsning.
Omløben med Varer.
Regler om stærke Drikke.
Regler om Lukketid.
Beværtning og Gæstgiveri.
Næringsvæsenet.
Handels- og Foreningsregistre.
Skibsregistrering.
Mæglere, Translatører, Dispachører, Vejere, Maalere.
Revisorer.
Oplagshuse.
Kommission, Agentur, Handelsrejsende.
Agentur for udenlandske Firmaer.
Bogføringsvæsenet.
Kreditforeninger o. lign., stedlig Forsikringsvirksomhed.
16. Stedligt Overformynderi.

Tinglysning.
Turistvæsen.
Ekspropriation til Særformaal.
Bestemmelser om Fremstilling af Tryksager.
Specielle Bestemmelser om særlig Tidsregning.
Borgerlige Ombud.
Ligeret for Mænd og Kvinder.

Liste B

Følgende Omraader gøres til Genstand for yderligere Forhandling, før der tages endelig Stilling til, om og i hvilket Omfang de kan anerkendes som Særanliggende:

1. Folkekirken.

Herunder falder hele den kirkelige Ordning, Ritualerne, Kirkens Tjenestemænd, deres Løn og Pension, Kirker, Kirkegaarde, Udtrædelse og Indtrædelse i Folkekirken, Menighedsraad, Valgmenigheder, Sognebaandsløsning.

De fra Folkekirken afvigende Trossamfund, Helligdagslovgivningen.

2. Politiet.

3. Raastoffer i Undergrunden.

Radio.

Luftfart.

4. Jordfonden.

5. Import- og Eksportkontrol.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Christiansborg, den 23. Marts 1948.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

FREDERIK R.

(L.S.)

Hans Hedtoft.

Bilag 3.2

Lov nr. 578 af 24. juni 2005 om de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder⁹

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:
Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Denne lov bygger på en overenskomst mellem Færøernes landsstyre og den danske regering som ligeværdige parter.

§ 1. Denne lov omfatter samtlige sager og sagsområder, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Loven omfatter ikke følgende sager og sagsområder:

- 1) Statsforfatningen.
- 2) Statsborgerskab.
- 3) Højesteret.
- 4) Udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik.
- 5) Valuta- og pengepolitik.

§ 2. Sager og sagsområder, som er omfattet af loven, overgår til de færøske myndigheder på tidspunkter, der fastsættes af de færøske myndigheder, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Sager og sagsområder, der fremgår af den som bilag til loven tilføjede liste I, overgår til de færøske myndigheder på tidspunkter, der fastsættes af de færøske myndigheder efter forhandling med de danske myndigheder.

Stk. 3. I det omfang flere sager og sagsområder er anført under samme nummer på den i stk. 2 nævnte liste I, skal de pågældende sager og sagsområder overgå til de færøske myndigheder på samme tidspunkt.

⁹ Loven benævnes sædvanligvis ”overtagelsesloven”

§ 3. De færøske myndigheder har den lovgivende og udøvende magt inden for de sager og sagsområder, der overgår efter § 2.

Stk. 2. De færøske myndigheder overtager de udgifter og reale aktiver, der er direkte forbundet med en sag eller et sagsområde, som overgår.

§ 4. Domstole, der bliver oprettet af de færøske myndigheder, har den dømmende magt på Færøerne inden for samtlige sager og sagsområder.

§ 5. Bestemmelserne i § 5, § 6, § 10, stk. 2, 2. pkt., og § 13 i lov om Færøernes hjemmestyre finder tilsvarende anvendelse på sager og sagsområder, der er omfattet af denne lov.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 2, 4. pkt., i lov om Færøernes hjemmestyre finder tilsvarende anvendelse på sager og sagsområder, der er omfattet af § 2, stk. 1, i denne lov.

§ 6. De færøske myndigheder kan efter aftale med de danske myndigheder overtage Vágar Lufthavn og ansvaret for driften heraf.

§ 7. Loven træder i kraft den 29. juli 2005.

§ 8. Sager, som på tidspunktet for et sagsområdes overgang til de færøske myndigheder er under behandling af en dansk myndighed, færdigbehandles af vedkommende færøske myndighed, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Vedkommende danske myndighed kan i særlige tilfælde og efter aftale med vedkommende færøske myndighed bestemme, at visse nærmere bestemte sager skal færdigbehandles af de danske myndigheder.

Givet på Amalienborg, den 24. juni 2005
Under Vor Kongelige Hånd og Segl
MARGRETHE R.

/Anders Fogh Rasmussen

Bilag 3.3

Sagsområder overtaget af de færøske myndigheder

Hjemmestyrelovens liste A		
Følgende områder betegnes som særanliggender, således at de straks overgår til det færøske selvstyre eller senere overføres til dette efter begæring fra Lagtinget eller regeringen. [Hjemmestyrelovens § 2]		
Pkt.	Bestemmelse	Status for overtagelse
1.	Færøernes egen styrelsesordning inden for de ved nyordningen angivne rammer. Herunder falder – inden for de nævnte rammer – bestemmelser om lagtinget, lov om valg til dette, det administrative styre, lagtingslovenes tilblivelse, vedtagelse og stadfæstelse og deres bekendtgørelse, egne tjenestemænds ansættelse, afskedigelse, tjenestevilkår, lønning og pensionering.	Sagsområderne er overtaget som særanliggender.
2.	Kommunale forhold. Herunder falder kommunernes styre, tilsynet med dem, kommunale skatter.	Sagsområderne er overtaget som særanliggender.
3.	Bygnings- og brandvæsen, byplaner, boligspørgsmål, lejespørgsmål, folkeregister.	Sagsområderne er overtaget som særanliggender.
4.	Sundhedsvæsen, lægevæsen, jordemodervæsen, hospitalsvæsen, apotekervæsen. Herunder falder embedslægerne, kvaksalverlovgivning, bekæmpelse af tuberkulose og andre smitsomme sygdomme, sindssygeværnet, vaccination.	Apotekervæsenet og sundhedsvedtægterne (miljøsager) er overtaget som særanliggender. <i>I medfør af hjemmestyrelovens § 9 og i henhold til lov nr. 316 af 17. maj 1995 har hjemmestyret overtaget den lovgivende og administrative myndighed med statsligt tilskud på følgende områder: 1) sygehusvæsen, 2) kommunelægeordning, 3) sundhedsplejeordning, 4)</i>

		<i>hjemmesygeplejeordning, 5) skolelægeordning, 6) tandplejeordning og 7) sygeforsikring</i>
5.	Den offentlige forsorg. Særforsorg. Folkeforsikring. Lovpligtig Ulykkesforsikring. Arbejdere, arbejdsforhold, lærlinge, medhjælpere, ferie.	Den offentlige forsorg, lovpligtig ulykkesforsikring, arbejdere, arbejdsforhold, lærlinge, medhjælpere og ferie er overtaget som særanliggende. <i>I medfør af hjemmestyrelovens § 9 og i henhold til lov nr. 315 af 17. maj 1995 har hjemmestyret overtaget den lovgivende og administrative myndighed med statsligt tilskud på områderne særforsorg og folkeforsikring.</i>
6.	Direkte og indirekte skatter. Herunder falder også stempelafgift, afgift af totalisatorspil, afgift af særligt færøsk lotteri, medens afgifter for ekspedition, som skifteafgifter, retssportler, tinglysningsafgifter tilfalder den, der bekoster vedkommende institution.	Sagsområderne er overtaget som særanliggende.
7.	Bevillingsret og i det hele dispositionsret over alle egne indtægter. Ordningen af regnskabsføring, revision og decision med hensyn til egne indtægter og udgifter.	Sagsområderne er overtaget som særanliggende.
8.	Godkendelse af havneafgifter.	Sagsområdet er overtaget som særanliggende.
9.	Skolevæsenet. Herunder falder både folkeskolen, eksamensskoler og kursus, læreruddannelse, folkehøjskoler, efterskoler, ungdoms- og aftenskoler, husholdningsskoler og fagskoler som handelsskoler, tekniske skoler, navigationsskoler o.s.v.	Sagsområderne er overtaget som særanliggende.
10.	Arkiver, biblioteker, museer.	Sagsområderne er overtaget som særanliggende.

	Herfra undtages statens arkivsager, forbehold tages om pligtaflevering til Det kgl. Bibliotek.	
11.	Bygningsfredning, naturfredning.	Sagsområderne er overtaget som særanliggende.
12.	Havne, kystsikring, kanaler, vandkraftanlæg, trafikvæsen, herunder veje, jernbaner, sporveje, færgevæsen, omnibus- og fragtkørsel. Motor- og færdselsforhold. Stedligt post- og telegraf- og telefonvæsen. Elektriske anlæg.	Sagsområderne er overtaget som særanliggende.
13.	Landbo- og landvæsensforhold. Herunder almindelig landbolovgivning, fæste, forpagtning, udstykning, udskifting, husmandsbrug, planteavl, husdyravlen, havebrug, landbrugets bierhverv, grundforbedring, skovvæsen. Veterinærvæsenet. Bekæmpelse af skadedyr. Husdyr, voldgift, dyreværn, hundelov. Jagt og fredning af dyr på territoriet. Fiskeri og fredning af fisk på territoriet. Matrikulsvæsen.	Sagsområderne er overtaget som særanliggende.
14.	Teater- og biografbevillinger, forlystelser. Indsamlinger og bortlodninger. Strandinger. Hittegods. Giftstoffer, eksplosive stoffer, våben.	Sagsområderne er overtaget som særanliggende.
15.	Forsynings- og produktions- og fordelingsproblemer. Priskontrol, maksimalpriser. Rationeringer, rabat- og tilskudsordninger.	Sagsområderne er overtaget som særanliggende.

	<p>Tantieme- og udbyttebegrænsing. Omløben med varer. Regler om stærke drikke. Regler om lukketid. Beværtning og gæstgiveri. Næringsvæsenet. Handels- og foreningsregistre. Skibsregistrering. Mæglere, translatører, dispachører, vejere, målere. Revisorer. Oplagshuse. Kommission, agentur, handelsrejsende. Agentur for udenlandske firmaer. Bogføringsvæsenet. Kreditforeninger o.lign., stedlig forsikringsvirksomhed.</p>	
16.	<p>Stedligt overformynderi. Tinglysning. Turistvæsen. Ekspropriation til særformål. Bestemmelser om fremstillingen af tryksager. Specielle bestemmelser om særlig tids- regning. Borgerlige ombud. Ligeret for mænd og kvinder.</p>	<p>Sagsområderne er overtaget som særanliggender.</p>

Hjemmestyrelovens liste B

Følgende områder gøres til genstand for yderligere forhandling, før der tages endelig stilling til, om og i hvilket omfang de kan anerkendes som særanliggende: [Hjemmestyrelovens § 3]

Pkt.	Bestemmelse	Status for overtagelse
1.	Folkekirken. Herunder falder hele den kirkelige ordning, ritualerne, kirkens tjenestemænd, deres løn og pension, kirker, kirkegårde, udtrædelse og indtrædelse i folkekirken, menighedsråd, valgmenigheder, sognebåndsløsning. De fra folkekirken afvigende trossamfund, helligdagslovgivningen.	Sagsområderne er overtaget som særanliggende, jf. nedenfor.
2.	Politiet.	<i>Sagsområdet er fortsat fællesanliggende.</i>
3.	Råstoffer i undergrunden. Radio. Luftfart.	Råstoffer i undergrunden og radio er overtaget som særanliggende. <i>Luftfart er fortsat fællesanliggende.</i>
4.	Jordfonden.	Sagsområdet er overtaget som særanliggende.
5.	Import- og eksportkontrol.	Sagsområdet er overtaget som særanliggende.

Sagsområder overtaget i henhold til overtagelsesloven (lov nr. 578 af 24. juni 2005 om de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder)

Sagsområde	Overtagelsesdato
Medieansvar	11. maj 2006
Beredskab	01. januar 2007
Folkekirken og de fra folkekirken afvigende trossamfund	29. juli 2007
Selskabsretten, erhvervsdrivende fonde og foreninger samt årsregnskab	01. januar 2008
Helligdagslovgivningen	29. juli 2008
Mål og vægt	29. juli 2008
Meteorologi	01. april 2009
Formueret	01. januar 2010
Ophavsret	01. januar 2010
Strafferetten	01. marts 2010
Lodsområdet	01. august 2011
Person-, familie- og arveretten	29. juli 2018
Landkortlægning	01. april 2019
Søkortlægning og søopmåling	01. januar 2020
Epidemiområdet	01. januar 2024
Farvandsafmærkning og fyrvæsen	01. juni 2024
Søretten	29. juli 2025

Bilag 3.4

Lov nr. 579 af 24. juni 2005
om
Færøernes landsstyres indgåelse af folkeretlige aftaler¹⁰

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør
vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Denne lov bygger på en overenskomst mellem Færøernes landsstyre og den danske regering som ligeværdige parter.

§ 1. Færøernes landsstyre kan med fremmede stater og mellemfolkelige organisationer forhandle og indgå folkeretlige aftaler, herunder forvaltningsaftaler, som fuldt ud angår overtagne sagsområder.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse ved forhandling og indgåelse af folkeretlige aftaler, som vedrører både Færøerne og Grønland. Efter beslutning af såvel Færøernes landsstyre som Grønlands landsstyre kan de to landstyreer dog handle i forening ved folkeretlige aftaler i overensstemmelse med bestemmelserne i denne lov.

Stk. 3. Folkeretlige aftaler, der er indgået efter stk. 1 og stk. 2, 2. pkt., kan opsiges efter de samme bestemmelser.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 omfatter ikke folkeretlige aftaler, som berører forsvars- og sikkerhedspolitikken, samt folkeretlige aftaler, som skal gælde for Danmark, eller som forhandles inden for en mellemfolkelig organisation, hvoraf Kongeriget Danmark er medlem.

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 1-3 begrænser ikke de danske myndigheders forfatningsmæssige ansvar og beføjelser vedrørende forhandling, indgåelse og opsigelse af folkeretlige aftaler, herunder aftaler, der er omfattet af stk. 1-3.

¹⁰ Loven benævnes sædvanligvis den udenrigspolitiske fuldmagtslov

§ 2. Folkeretlige aftaler i medfør af § 1, stk. 1, indgås på rigets vegne af Færøernes landsstyre under betegnelsen Kongeriget Danmark, for så vidt angår Færøerne. Folkeretlige aftaler i medfør af § 1, stk. 2, 2. pkt., indgås af Færøernes landsstyre og Grønlands landsstyre i forening under betegnelsen Kongeriget Danmark, for så vidt angår Færøerne og Grønland. Om nødvendigt kan andre lignende betegnelser fastlægges i medfør af stk. 2, 2. pkt.

Stk. 2. Nærværende lov forudsætter et nært samarbejde mellem den danske regering og Færøernes landsstyre med henblik på, at Kongeriget Danmarks samlede interesser ikke tilsidesættes, og at regeringen underrettes om påtænkte forhandlinger, inden disse påbegyndes, og om forløbet af forhandlingerne, inden folkeretlige aftaler indgås eller opsiges. Regeringen fastlægger efter forhandling med Færøernes landsstyre de nærmere rammer for samarbejdet.

§ 3. Ved ansættelse af repræsentanter for Færøernes landsstyre på Kongeriget Danmarks udenrigsrepræsentationer til varetagelse af Færøernes interesser, som fuldt ud angår overtagne sagsområder, finder § 8, stk. 2, i lov om Færøernes hjemmestyre tilsvarende anvendelse.

§ 4. Hvor internationale organisationer åbner adgang for, at andre enheder end stater og sammenslutninger af stater kan opnå medlemskab i eget navn, kan regeringen efter anmodning fra Færøernes landsstyre beslutte at indgive eller støtte en ansøgning herom for Færøerne, hvor dette er foreneligt med Færøernes forfatningsmæssige status.

§ 5. Loven træder i kraft den 29. juli 2005.

Givet på Amalienborg, den 24. juni 2005

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

MARGRETHE R.
/ Anders Fogh Rasmussen

Bilag 3.5

Fælles principerklæring mellem Danmarks Regering og Færøernes Landsstyre om Færøernes medvirken og inddragelse i udenrigs- og sikkerhedspolitikken.

Danmarks Regering og Færøernes Landsstyre er enige om, med forbehold af de danske myndigheders forfatningsmæssige ansvar og beføjelser vedrørende forhandling, indgåelse og opsigelse af folkeretlige aftaler, at lægge følgende politiske principper til grund for Færøernes medvirken og inddragelse i udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål:

- I forvaltningen af udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål af betydning for Færøerne er det naturligt, at Færøerne medinddrages og har medindflydelse.
- Der er tale om en ægte medinddragelse og medindflydelse med sigte på ligestilling i alle spørgsmål hvor Danmark og Færøerne i fællesskab er inddraget.
- Når sådanne spørgsmål af særlig interesse for Færøerne måtte kræve internationale forhandlinger, er det naturlige udgangspunkt, at Færøernes Landsstyre deltager i sådanne forhandlinger sammen med Danmarks Regering for at gøre færøske synspunkter og interesser gældende.
- Det er naturligt, at Færøernes Landsstyre, hvor dette er foreneligt med folkeretlig praksis, kan være medunderskriver sammen med Danmarks Regering, når sådanne internationale forhandlinger fører til indgåelse af folkeretligt bindende aftaler på rigets vegne.
- Danmarks Regering vil støtte, når det drejer sig om fuldt ud overtagne områder, færøske anmodninger om at opnå associeret medlemskab i mellemfolkelige organisationer, hvor dette er foreneligt med organisationens grundlæggende regler og ikke rejser særlige statsretlige problemer.
- At denne fælleserklæring og de i bilagene til denne erklæring nedfældede retningslinier for samarbejdet, er forenelig med Lov om Færøernes landsstyres indgåelse af folkeretlige aftaler¹¹

Fámjin den 29. marts 2005

Udenrigsminister Per Stig Møller

Lagmand Jóannes Eidesgaard

¹¹ Det bemærkes, at Lovforslaget om Færøernes landsstyres indgåelse af folkeretlige aftaler endnu ikke er færdigforhandlet ved underskrivelsen af denne erklæring

Bilag 3.6

Procent- og mandatfordeling ved lagtingsvalgene 2015-2026

Parti	1. sept. 2015	31. aug. 2019	8. dec. 2022	26. mar. 2026
A. Fólkaflokkurin	18,9 (6)	24,5 (8)	18,9 (6)	26,7 (9)
B. Sambandsflokkurin	18,7 (6)	20,3 (7)	20,0 (7)	21,5 (7)
C. Javnaðarflokkurin	25,1 (8)	22,2 (7)	26,6 (9)	18,9 (6)
D. Sjálvstýri	4,1 (2)	3,4 (1)	2,7 (0)	3,6 (1)
E. Tjóðveldi	20,7 (7)	18,1 (6)	17,7 (6)	17,4 (6)
F. Framsókn	7,0 (2)	4,6 (2)	7,5 (3)	6,6 (2)
H. Miðflokkurin	5,5 (2)	5,4 (2)	6,6 (29)	5,3 (2)
K. Framtakið	--(-)	0,9 (0)	--(-)	--(-)
L. Føroyaflokkurin	--(-)	0,5 (0)	--(-)	--(-)
I alt	100,0 (33)	100,0 (33)	100,0 (33)	100,0 (33)

Kilde: *Kringvarp Føroya*

Bilag 4.1

Færøernes eksportværdi fordelt på BEC-kategorier 2020-2024 (mio. kr.)

	2020	2021	2022	2023	2024
Landbrug, skovbrug, fiskeri, mad, drikkevarer og tobak	7.718	9.323	11.469	11.921	11.426
pct. andel af eksportværdi	92	92	92	94	93
Minedrift, stenbrud, rensningsanlæg, brændstoffer, råstoffer, elektricitet, vand og affaldsbehandling	280	396	492	331	299
pct. andel af eksportværdi	3	4	4	3	2
Byggeri, trævarer, glas, sten, metal, boliger, elektriske apparater og husholdningsudstyr	67	47	56	87	82
pct. andel af eksportværdi	1	1	1	1	1
Tekstiler, beklædning og fodtøj	56	56	53	82	72
pct. andel af eksportværdi	1	1	0	1	1
Transportmidler og -tjenester, rejser og posttjenester	263	238	319	256	340
pct. andel af eksportværdi	3	2	3	2	3
IT, medier, computere, handels- og finansielle tjenester	20	7	5	3	17
pct. andel af eksportværdi	0	0	0	0	0
Sundhed, medicin, uddannelse, kultur og sport	3	4	8	8	9
pct. andel af eksportværdi	0	0	0	0	0
Det offentlige, militær og øvrige tjenester	0.3	0.2	0	0.6	0.8
pct. andel af eksportværdi	0	0	0	0	0
Eksportværdi i alt	8.388	10.081	12.433	12.689	12.247

Anm.: BEC står for Broad Economic Categories og er et internationalt klassifikationssystem udviklet af FN.

I tidligere udgaver af Rigsombudsmandens beretning har kategorierne i bilag 4.1. set anderledes ud, men Hagstova Føroya er siden 2024 begyndt at måle import/eksport efter BEC-klassifikationen i stedet.

Kilde: Hagstova Føroya

Bilag 4.2

Færøernes eksport i pct. fordelt på bestemmelsesland 2019-2024 (pct.)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
USA	10,2	8,6	10,6	13,3	13,9	12,9
Danmark	11,2	10,8	12,7	13,6	16,5	10,3
Storbritannien	9,1	10,1	10,5	12,8	10,3	10,2
Rusland	23,5	22,9	23,1	8,2	9,5	9,2
Spanien	5,3	6,2	7,4	7,5	7,6	9,1
Norge	4,8	3,7	2,5	2,9	7,8	7,8
Kina	8,3	3,6	4,4	4,9	4,2	6,3
Holland	3,7	3,6	4,0	5,6	4,6	5,7
Frankrig	2,6	3,6	4,2	3,7	4,3	5,5
Tyskland	2,7	3,3	1,5	3,1	3,6	3,0
Andre lande	18,5	23,6	19,0	24,6	17,8	20,0
Eksport i alt (mio. kr.)	9.479	8.388	10.081	12.433	12.692	12.247

Kilde: Hagstova Føroya

Bilag 4.3

Færøernes import af varer fordelt på BEC-kategorier 2020-2024 (mio. kr.)

	2020	2021	2022	2023	2024
Landbrug, skovbrug, fiskeri, mad, drikkevarer og tobak	2.131	2.676	3.025	3.358	3.028
pct. andel af importværdi	26	29	26	29	29
Minedrift, stenbrud, rensningsanlæg, brændstoffer, råstoffer, elektricitet, vand og affaldsbehandling	1.277	1.752	2.770	2.209	1.953
pct. andel af importværdi	16	19	23	19	19
Byggeri, trævarer, glas, sten, metal, boliger, elektriske apparater og husholdningsudstyr	1.963	1.934	2.379	2.220	2.166
pct. andel af importværdi	24	21	20	19	21
Tekstiler, beklædning og fodtøj	406	456	462	474	540
pct. andel af importværdi	5	5	4	4	5
Transportmidler og -tjenester, rejser og posttjenester	1.410	1.389	2.085	2.401	1.521
pct. andel af importværdi	17	15	18	20	15
IT, medier, computere, handels- og finansielle tjenester	348	363	410	332	323
pct. andel af importværdi	4	4	3	3	3
Sundhed, medicin, uddannelse, kultur og sport	593	680	667	726	744
pct. andel af importværdi	7	7	6	6	7
Det offentlige, militær og øvrige tjenester	22	25	32	31	29
pct. andel af importværdi	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
Importværdi i alt	8.151	9.275	11.829	11.750	10.305

Anm.: BEC står for Broad Economic Categories og er et internationalt klassifikationsystem udviklet af FN.

I tidligere udgaver af Rigsombudsmandens beretning har kategorierne i bilag 4.1. set anderledes ud, men Hagstova Føroya er siden 2024 begyndt at måle import/eksport efter BEC-klassifikationen i stedet.

Kilde: Hagstova Føroya

Bilag 4.4

Statens drifts- og anlægsudgifter på Færøerne 2019-2024 (mio. kr.)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tilskud i alt:	729,7	730,7	730,2	729,9	703,6	682,0
Tilskud fra staten	641,8	641,8	641,8	641,8	616,8	591,8
Tilskud fra bonuspuljen ¹	8,7	8,8	8,9	9,0	9,4	9,8
Krigspensioner ²	13,7	12,1	10,0	8,3	5,2	3,9
Lærerpensioner ³	29,9	30,8	30,8	30,5	31,5	34,0
Andre pensioner	35,6	37,2	38,7	40,2	40,6	42,5
Drifts- og anlægsudgifter:	261,1	402,9	450,4	381,9	393,6	369,6
Rigsombuddet ⁴	6,5	8,6	9,0	8,7	9,7	10,7
Landslæggen	2,4	2,8	4,6	6,3	4,7	2,8
Forsvaret	116,5	267,0	305,1	228,1	225,0	192,8
Dommerembedet	24,9	12,7	11,0	15,9	15,6	18,5
Politi- og Arrestvæsen	103,2	105,2	114,7	118,4	131,9	140,6
Søfartsstyrelsen	3,4	3,7	3,4	3,4	5,2	2,5
DMI ⁵	1,8	1,6	1,8	1,5	1,5	1,5
GEUS ⁶	0,3	0,7	0,2	0,2	0,2	0,3
Statens Kunstfond	0,2	0,2	0,4	0,2	0,1	0,0
Geodatastyrelsen ⁷	1,7	0,1	0,1	-0,9	-0,4	-0,3
Styr. for Dataf. og effekt.	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Beredskabsstyrelsen ⁸						0,1
I alt	990,8	1.133,6	1.180,6	1.111,8	1.097,2	1.051,6

Anm.: Bygningsstyrelsens udgifter er ikke medtaget i opgørelsen.

Kilde: Oplysninger fra statsinstitutioner samt finanslove.

¹ Bonuspuljen blev nedlagt i 2007. Færøernes andel beløb sig til 7,3 mio. kr. i 2007. Beløbet reguleres med pris- og lønindeks på statens driftsbudget og overføres til Færøerne.

² Færøerne blev omfattet af ordningen den 1. juli 1992. Krigspensioner indbefatter hædersgaver og krigsskadeerstatninger. Der er justeret på tallene 2019-2021.

³ Fra 1. juli 1997 overgik de tjenestemandsansatte lærere til færøsk tjenestemandsoverenskomst. Staten refunderer 80 pct. af udgifterne vedr. pensionsalder optjent før 1. januar 1988.

⁴ Rigsombudsmanden behandlede indtil den 29. juli 2018 sager inden for den person-, familie- og arveretlige område. Sagsområdet overgik derefter til de færøske myndigheder.

⁵ Vejtjenesten er pr. 1. april 2009 overtaget af de færøske myndigheder.

⁶ GEUS nedlagde sin afdeling på Færøerne i 2001. I henhold til samarbejdsaftale af 28. januar 1999 med Jarðfeingi koordineres GEUS' projekter på Færøerne med Jarðfeingi.

⁷ Udgifterne vedrører hovedsageligt udgifter til søkortlægning for Færøerne.

⁸ Udskilt fra forsvaret efter ressortomlægning til Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab

Bilag 4.5

Samlet skatte- og afgiftsprovenu 2019-2024 (mio. kr.)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Indkomstskatter:	4.985	5.100	5.144	5.620	6.179	6.404
Landsskat	1.695	1.774	1.784	1.927	2.101	2.108
Kommuneskat	2.041	2.109	2.123	2.248	2.382	2.541
Selskabsskat	531	566	482	656	693	772
Kapitalindvindingsskat	273	157	271	248	401	312
Kapitalpensionsafg. (35 pct.)	48	62	46	57	64	62
Forbeskatning pens.bidrag.	397	430	438	475	518	569
Beskatn. salg af fangstrettigh.		2		9	20	40
Afgifter:	2.718	2.836	3.079	3.098	3.000	3.301
MVG (Moms)	1.859	1.967	2.153	2.220	2.137	2.359
Told og punktafgift	234	251	275	278	263	302
Fremstillingsafgift	25	22	26	26	27	33
Olieafgift	76	74	76	68	65	96
Vejskat	133	138	142	146	146	145
Lønsumsafgift	38	42	41	41	42	44
Rejseafgift	13	7	8	14	14	15
Registreringsafgift	186	173	155	97	83	69
Arveafgift	10	13	19	14	18	24
Bidrag til Barselsfonden	142	147	182	192	202	212
Diverse indtægter	2	2	2	2	3	2
Afgifter på fiskeri og opdræt:	369	294	438	601	656	647
Afgift på fiskeressourcer	148	221	242	318	443	354
Afgift fiskeopdrætserhvervet	140	82	196	283	213	293

Anm.: Indtægter fra bidrag til arbejdsmarkedsordninger, Heilsutrygd og licens, er ikke medtaget her.

Anm.: I 2024 er der sket nogle ændringer ift. indtægter fra fiskeriafgifter: 1) Kommunerne får 2 pct. af afgiftsindtægterne fra fiskeri, og 2) Man benytter økonomifonden til at udjævne afgiftsindtægter på finansloven.

For at kunne sammenligne tallene med tidligere år, er flytning ind og ud af fonden ikke taget med.

Kilde: TAKS, Figgjarmålarådvið

Bilag 5.1

De færøske pengeinstitutters samlede udlån mv. 2020-2024 (mia. kr.)

	2020	2021	2022	2023	2024
Udlån	16,6	17,0	17,9	19,8	20,2
Indlån	19,0	19,4	20,0	20,9	23,0
Egenkapital	4,4	4,3	4,2	4,6	5,1

Kilde: Pengeinstitutternes årsregnskaber

Bilag 5.2

De færøske pengeinstitutters udlån mv. ultimo 2024 (mio. kr.)

	Norðoya Sparikassi	Suðuroyar Sparikassi	Betri Banki	Føroya Banki
Udlån	2.248	602	8.579	8.767
Aktiver i alt	3.188	862	12.360	14.346
Indlån	2.729	758	9.469	10.014
Arbejdende kapital	3.121	850	12.023	13.071
Egenkapital	392	77	2.554	2.076
Andel Udlån (pct.)	11,1	3,0	42,5	43,4
Andel Indlån (pct.)	11,9	3,3	41,2	43,6
Andel arb. kapital (pct.)	10,7	2,9	41,4	45,0

Kilde: Pengeinstitutternes årsregnskaber

Bilag 6.1

Lønudbetalinger fordelt på hovederhverv 2020-2024 (mio. kr.)

	2020	2021	2022	2023	2024
1. Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	1.228	1.214	1.437	1.586	1.501
2. Råstofudvinding		1		1	1
3. Fremstillingsvirksomhed	1.171	1.162	1.198	1.244	1.244
4. El-, gas- og fjernvarmeforsyning	81	83	91	98	111
5. Vandforsyning; kloakvæsen og affaldshåndtering	35	37	38		46
6. Bygge- og anlægsvirksomhed	1.019	960	987	1.050	1.096
7. Engros- og detailhandel, reparation af motorkøretøjer	915	922	1.017	1.050	1.076
8. Transport og godshåndtering	965	1.015	1.080	1.163	1.254
9. Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	142	187	227	234	242
10. Information og kommunikation	297	314	324	339	360
11. Pengeinstitut- og finansvirksomhed, forsikring	346	348	349	363	381
12. Fast ejendom	25	27	32	37	39
13. Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser	362	384	392	405	437
14. Administrative tjenesteydelser og hjælpetjenester	107	127	171	183	192
15. Offentlig forvaltning og forsvar; socialsikring	1.559	1.648	1.712	1.794	1.968
16. Undervisning	685	718	742	785	847
17. Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	1.248	1.334	1.396	1.460	1.617
18. Kultur, forlystelser og sport	121	135	145	156	169
19. Andre serviceydelser	96	106	111	121	134
I alt	10.415	10.805	11.465	12.126	12.730
			-----pct.-----		
Ændring i forhold til året før	1,9	3,7	6,1	5,8	5
<i>Andel af lønudbetalinger i alt</i>					
Primær sektor (1.-2.)	11,8	18,8	12,6	13,3	12
Industrien (3.-6.)	22,2	19	20,2	20	19,9
Serviceerhvervene (7.-19.)	66	62,2	67,2	66,7	68,1

Anm.: Lønudbetalingerne omfatter udbetalte A-indtægter og kildeskat. Arbejdsløbsforsikring og offentlige ydelser som sociale pensioner og dagpenge er fratrukket. Kilde Hagstova Forøya

Bilag A

Lagting og landsstyreområder

Føroya Løgting (Lagtinget)	www.logting.fo
Føroya Landsstýri (Landsstyret)	www.foroyalandsstýri.fo
Løgmannsskrivstovan (Lagmandskontoret)	www.lms.fo
Uttanríkis- og fiskimálaráðið (Landsstyreområdet for udenrigs- og fiskerianliggender)	www.ufmr.fo
Fígjarmálaráðið (Landsstyreområdet for finansanliggender)	www.fmr.fo
Vinnumálaráðið (Landsstyreområdet for erhversanliggender)	www.vmr.fo
Almanna- og bústaðamálaráðið (Landsstyreområdet for social- og sundhedsanliggender)	www.abmr.fo
Heilsu- og orkumálaráðið (Landsstyreområdet for sundheds- og energisanliggender)	www.homr.fo
Mentamálaráðið (Landsstyreområdet for kulturanliggender)	www.mmr.fo

Partinavne

Fólkaflokkurin (Folkepartiet)	www.folkaflokkurin.fo
Sambandsflokkurin (Sambandspartiet)	www.samband.fo
Javnaðarflokkurin (Socialdemokratiet)	www.j.fo
Sjálvstýri (Selvstyre)	www.sjalvstyri.fo
Tjóðveldi (Republikanerne)	www.tjodveldi.fo
Framsókn (Fremskridtspartiet)	www.framsokn.fo
Miðflokkurin (Centerpartiet)	www.midflokkurin.fo

Færøske institutioner/organisationer

ALS (Arbejdsløshedskasse og arbejdsanvisning)	www.als.fo
Almannaverkið	www.av.fo

(Socialstyrelsen)	
AMEG (Fælles arbejdsmarkedspensionsfond)	www.ameg.fo
Barnaverndarstovan (Fælles kommunal børneværnsinstitution)	www.bvs.fo
Búnaðargrunnurin (Landbrugsfonden)	www.bg.fo
Búnaðarstovan (Landbrugsstyrelsen)	www.bst.fo
Búskaparráðið (Færøernes Økonomiske Råd)	www.landsbankin.fo
Bústaðir (Offentligt boligselskab)	www.bustadir.fo
Deildin fyri Arbeiðs- og Almannaheilsu (Afdelingen for Arbejds- og Socialsundhed)	www.health.fo
Familjufyrisingin (Færøernes Familieretshus)	www.famf.fo
FAS (The Faroe Islands National & International Ship Register)	www.fas.fo
Fólkaheilsustýrið (Folkesundhedsstyrelsen)	www.folkaheilsustyrid.fo
Fróðskaparsetur Føroya (Færøernes Universitet)	www.setur.fo
Føroya Realkreditstovnur (Færøernes Realkreditinstitut)	www.realurin.fo
Granskingarráðið (Færøernes Forskningsråd)	www.gransking.fo
Hagstova Føroya (Færøernes Statistik)	www.hagstova.fo
Havbúnaðarfelagið (Brancheorganisation for fiskeopdræt)	www.industry.fo
Havstovan (Færøernes Havforskningsinstitut)	www.hav.fo
Heilsutrygd (Sygesikringen)	www.heilsutrygd.fo
Ílegusavnið (Genetisk biobank)	www.biobank.fo
Jarðfeingi (Færøernes Geologiske Undersøgelser)	www.jf.fo
Javnstøðunevndin	www.javnstoda.fo

(Ligestillingsnævnet)	
Kringvarp Føroya / KVF (Public service-institution)	www.kvf.fo
Føroya Kærustovnur (Den færøske klageinstans)	www.fks.fo
Landsbanki Føroya (Landsbanken)	www.landsbankin.fo
Landsverk (Vejdirektoratet)	www.landsverk.fo
Listafelag Føroya (Færøernes Kunstforening)	www.listafelag.fo
Listasavn Føroya (Færøernes Nationalgalleri)	www.art.fo
Løgtingsins Umboðsmaður (Lagtingets Ombudsmand)	www.lum.fo
Norðurlandahúsið (Nordens Hus)	www.nlh.fo
Rúsdrekkasøla Landsins (Alkoholmonopolet)	www.rusan.fo
Sjónám (Maritim uddannelsesinstitution)	www.sjonam.fo
Sjúkrahúsværkið (Sygehusvæsenet)	www.ls.fo
Strandfaraskip Landsins - SSL (Offentligt rederi og trafikselskab)	www.ssl.fo
Studni (Uddannelsesstøttestyrelsen)	www.studni.fo
TAKS (Færøernes skattemyndighed)	www.taks.fo
Tjóðpallur Føroya (Nationalteatret)	www.tjodpallur.fo
Tjóðsavnid (Nationalmuseet)	www.tjodsavnid.fo
Útlendingastovan (Udlændingestyrelsen)	www.utlendingastovan.fo
Vakstrarforum (Vækstforum)	www.lms.fo/vakstrarforum /
Vága Floghavn (Vágar Lufthavn)	www.fae.fo
Vinnuháskúlin	www.vh.fo

(Erhvervshøjskolen)	
Vinnuhúsið (Industriens Hus)	www.industry.fo
Vinnuframágrunnurin/Vinnuframi (Erhvervsfremmefonden)	www.vinnuframi.fo
Visit Faroe Islands (VFI)	www.visitfaroeislands.com
Vørn (Færøernes fiskeriinspektion)	www.vorn.fo

Danske institutioner

Rigsombudsmanden på Færøerne	www.rigsombudsmanden.fo
Arktisk Kommando	www.forsvaret.dk/da/organisation/arktisk-kommando/om-arktisk-kommando/
Færøernes Politi	www.politi.fo
Retten på Færøerne	www.domstol.dk/faeroerne/
Landslægeinstitutionen på Færøerne	https://landslaeknknin.stps.dk/da
Kriminalforsorgen på Færøerne	www.kriminalforsorgen.dk/steder/kif-faeroerne/

Internationale organisationer

NAFO (Northwest Atlantic Fisheries Organization)	www.nafo.int
NEAFC (North East Atlantic Fisheries Commission)	www.neafc.org
ICES (The International Council for the Exploration of the Sea)	www.ices.dk
NAMMCO (North Atlantic Marine Mammal Commission)	www.nammco.no

